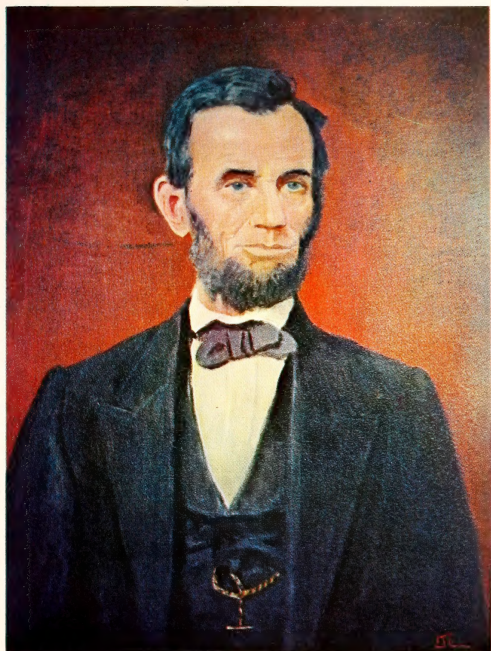

U.S. Inform.

1959-146

A. LINCOLN SPEAKS

Oriya - 3,000 - for USIS-India

ଆବ୍ରାହାମ ଲିଙ୍କନଙ୍କର
ବକ୍ତାବଳୀ

ORIYA

1959-146

U.S. Informa-
tion Service

Abraham Lincoln
Speaks

LINCOLN NATIONAL
LIFE FOUNDATION

ଏହି ପୁସ୍ତକ ବାର ମସିହାରେ ମୁଦ୍ରିତ ଇବଂ ଶ୍ରୀଲଙ୍କାରେ ଖୋଡ଼ାଯାଇଥିବା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଆକାଶବାସୀ
ଲିଙ୍ଗନଙ୍କ ଆବଶ୍ୟକ ମୂଲ୍ୟ । ଇବଂ ଆକାଶବାସୀ ଶ୍ରୀଲଙ୍କା "୪୦ମ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଲେଖକ ଓ,
ଆଇବେନ ହାଉସ୍ । ଲାଙ୍କା ବଡ଼ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ ପ୍ରସ୍ତୁତ ମଧ୍ୟରେ ଇବଂ ଲାଙ୍କା ।

ଆତ୍ମାହମ ଲିଙ୍ଗନିର୍ମାଣ ଚକ୍ରପାଠାବଳୀ

ଜଣେ ବିଶିଷ୍ଟ ଆମେରିକୀୟୀଙ୍କର
ରଚନା ଏବଂ ଭାଷଣର ସଂଗ୍ରହ

Digitized by the Internet Archive
in 2012 with funding from
State of Indiana through the Indiana State Library

ଭୂମିକା

“ଅମ୍ଭେମାନେ ଏହି ସ୍ଥାନରେ ଯାହା କହୁଛୁ ପୃଥିବୀର ଜନସାଧାରଣ ତାହାପ୍ରତି ବିଶେଷ ମନଯୋଗ ଦେବେନାହିଁ କିମ୍ବା ତାହାକୁ ସ୍ମରଣ ମଧ୍ୟ ରଖିବେ ନାହିଁ”.....

୧୮୭୩ ମସିହା ନଭେମ୍ବର ୧୯ ତାରିଖରେ ସେନ୍ସିବଲିଆନ୍ସ୍‌ସ୍‌ସ୍‌ର ଅନୁର୍ବିତ୍ତ ଗେଟ୍‌ସବର୍ଗ୍‌ରେ ଏହିଭଳି ଭାବରେ ଗଭୀର ବିନୟରେ ସହିତ ଆତ୍ମହାମ ଲଙ୍କନ ତାଙ୍କର ଭାଷଣ ଦେଇଥିଲେ । ଏହାହିଁ ଥିଲା ତାଙ୍କର ସାଧୁ ମତବାଦ ! ସେହି ବିଶେଷ ସ୍ଥାନରେ ଏକ ମହାରଣରେ ମନୁଷ୍ୟମାନେ ମୃତ୍ୟୁ ବରଣ କରିଥିଲେ ; ଯେଉଁ ସମୟରେ ଗେଟ୍‌ସବର୍ଗ୍‌ର ନାମ ଅକ୍ଷୟ କରି ରଖିବ, ସେଠାରେ କିପରି ଆଶା କରାଯିବ ଯେ ଜନସାଧାରଣ ତାଙ୍କର କେତୋଟି ସାମାନ୍ୟ କଥା ମନେ କରି ରଖିବେ ?

କିନ୍ତୁ ଲଙ୍କନ ଏ ବ୍ୟାପାରରେ ଭୁଲ୍ କରିଥିଲେ । ସେହି ଦିବସରେ ସେ ଅନାଟ୍ରୋପରେ ଯେ କେତୋଟି ସହକ କଥା କହିଥିଲେ ତାହା ପ୍ରକୃତରେ ଦାର୍ଦ୍ଦିକାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସ୍ମରଣୀୟ ହୋଇ ରହିଅଛି, ଏବଂ ଯେତେଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗେଟ୍‌ସବର୍ଗ୍‌ ବକ୍ତୃତାର ସଂକ୍ଷେପ ଓ ସ୍ପଷ୍ଟଭାବେ ପ୍ରକାଶିତ ଆଦର୍ଶକୁ ଜନସାଧାରଣ ଯୋଷଣ କରି ଚଳିବେ ତେତେଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଚିରକାଳହିଁ ତାହା ସ୍ମରଣୀୟ ହୋଇ ରହିବ ।

ତାଙ୍କର ଜୀବନକାଳ ମଧ୍ୟରେ ସେ ଅନୁର ମଧ୍ୟ ଯେଉଁସବୁ କଥା କହିଥିଲେ ବା ଲେଖିଥିଲେ ସେ ଗୁଡ଼ିକ ଯେ “ଦାର୍ଦ୍ଦିକ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସ୍ମରଣୀୟ ହୋଇ ରଖିବ” ଲଙ୍କନ ତାହା ଆଶା କରି ନଥିଲେ— ଯେପରି ଆଶା କରି ନଥିଲେ ଗେଟ୍‌ସବର୍ଗ୍‌ ବକ୍ତୃତାର କ୍ଷେତ୍ରରେ । ଗାନ୍ଧିଙ୍କ ପ୍ରତିଷ୍ଠାର ପରେ ସର୍ବାପେକ୍ଷା ସଙ୍କଟଜନକ ସମୟରେ ସଭାପତିତ୍ବେ ଅବସ୍ଥାନ କରି ଲଙ୍କନ ଅବଶ୍ୟ ଜାଣିଥିଲେ ଯେ ସେ ଇତିହାସରେ ଏକ ଅଧ୍ୟାୟ ସୃଷ୍ଟି କରୁଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ ଉପରେ ନ୍ୟୁ ଥ୍ରା ନିଗ୍ରାସ୍‌ ଦାୟିତ୍ବ ସମ୍ପର୍କରେ ସେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣତା ସଚେତନ ଥିଲେ । ସେଥିଯୋଗୁଁ ଦେଶବାସୀଙ୍କୁ ବକ୍ତୃତା ଦେବା ସମୟରେ ସେ ସମୟରେ ଶବ୍ଦ ଶକ୍ତି କରି ବକ୍ତୃତା ଦିଅନ୍ତି । ସେ ଯେତେବେଳେ ଯେଉଁଠାରେ ଭାଷଣ ଦିଅନ୍ତି, ସେଠାକାର ନରନାରୀମାନଙ୍କର ମନକୁ ତାହା ସ୍ପର୍ଶ କରେ ।

ଯେଉଁଥିରେ ସେମାନେ ଯଥାଯଥ ସ୍ପଷ୍ଟାନ୍ତ ଗ୍ରହଣ କରି ପାରିବେ ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ମାନି ଚଳିବେ, ସେଥିପାଇଁ ସେ “ଜନଗଣ ପାଇଁ, ଜନଗଣ ଦ୍ଵାରା ଗଠିତ, ଜନଗଣର ସରକାର”—ଏହାର ପ୍ରଧାନ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହକ ହିସାବରେ ସେ ତାଙ୍କର ସ୍ଵଦେଶବାସୀମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲେ । ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟର ସାଧନ ପାଇଁ ସେ ବକ୍ତୃତା ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ଲେଖିଥିଲେ । କେବଳମାତ୍ର ମାର୍କ୍ସ ଯୁକ୍ତବାକ୍ତାରେ ନୁହେଁ, ସମଗ୍ର ବିଶ୍ଵରେ ଆଗାମୀ ଯୁଗର ଅବଶ୍ୟ ନରନାରୀ ଯେ ତାଙ୍କର ବାକ୍ୟାବଳୀ ପଢ଼ିବେ,

ଅନୁଶୀଳନ କରିବେ ଏବଂ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବେ ସେହି ଧାରଣା ଏହି ଯତ୍ନସଂକଳନର କ୍ୟୁବର ମନରେ କୌଣସି ସ୍ଥାନ ପାଇବାର ସମ୍ଭାବନା ନଥିଲା—ସେ କେତେକ ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ କଣେ ବନ୍ଧୁକୁ ଲେଖିଲେ, “ମୁଁ ଅକପଟ ଭାବରେ କହିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ଯେ ମୁଁ ନିଜକୁ ସଭାପତି ପଦ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ବୋଲି ମନେ କରେନାହିଁ” ।

କେବଳମାତ୍ର ସଭାପତି ଥିବା ସମୟରେ ନୁହେଁ ସମସ୍ତ ଜୀବନ ବ୍ୟାପି ସେ ଯାହା କହିଛନ୍ତି ବା ଲେଖିଛନ୍ତି ପ୍ରାୟ ଶତାବ୍ଦୀକାଳ ପୂର୍ବେ ତାଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁର ପରଠାରୁ ଅଦ୍ୟାବଧି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ଗୁଡ଼ିକ ଆଗନ୍ତବ୍ୟ ଫରାସ୍ତ ହୋଇ ସମୟରେ ରହିତ ହୋଇଅଛି ଏବଂ ପ୍ରକାଶିତ ଓ ପୁନଃ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଅଛି । ତାଙ୍କର ଜର୍ମାନିକ ବିଶେଷତା ଜୀବନକାର କାର୍ଯ୍ୟ ସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବେ ଅନୁସାରେ ଲଙ୍କନଙ୍କର ମୁଦ୍ରିତ ବ୍ୟକ୍ତିତା ଏବଂ ରଚନାବଳୀରେ ମୋଟ ୧,୦୮୮,୩୯୫ ଶବ୍ଦ ଅଛି ।

ଲଙ୍କନଙ୍କର ୧୫୦ ତମ ଜନ୍ମବାର୍ଷିକ ସମାରୋହ ଉପଲକ୍ଷେ ମାର୍କିଶ ମୁକୁନ୍ଦସ୍ତର ଜନସାଧାରଣଙ୍କର ଅନ୍ୟତମ ମହାନ ଉଦ୍‌ଘୋଷକାର, ଶବ୍ଦ ଏବଂ ଚିନ୍ତାର ମହାମୂଲ୍ୟ ଖଣିରୁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଅଂଶବିଶେଷ ଏହି ପୁସ୍ତିକାରେ ସନ୍ଦିଗ୍ଧ ହୋଇଅଛି ।

ଲଙ୍କନଙ୍କର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରଚନାବଳୀ ସଙ୍କଳନର ସମ୍ପାଦନାରେ ବିଶେଷତା ରହି ପି, ବେସଲରଙ୍କ ଭାଷାରେ ଏଗୁଡ଼ିକ “ମହାନ ମନ ଏବଂ ହୃଦୟର ମହିମା, ଯାହା ନିଜରେ ନ୍ୟାୟସ୍ୱରାସ୍ତତ୍ତ୍ୱତା, କାର୍ଯ୍ୟରେ ସାଧୁତା ଏବଂ ବାକ୍ୟରେ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରତ୍ୟାଶୀ । ସେଥିରେ ସୃଷ୍ଟିଧର୍ମୀ ଚେତନା ରୂପ ଲାଭ କରିଥିଲା ଏବଂ ତନ୍ମଧ୍ୟରେ ଉନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆନ୍ଦୋଳନର ବାସ୍ତବତା ଜୀବନ ଲାଭକର ଅଦ୍ୟାପି ପ୍ରାଣବନ୍ତ ରହିଅଛି । ଲଙ୍କନ ଏହି ବାସ୍ତବତାର ସହିତ ଓଡ଼ିଆପ୍ରୋତ୍ସାହରେ ଜଡ଼ାନ୍ତି; ତାଙ୍କର ପ୍ରକାଶରଙ୍ଗୀ ଅନୁକରଣୀୟ । ତାଙ୍କର କଥାଗୁଡ଼ିକ ସେଥିଯୋଗୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ସୁଦ୍ଧା ପୁରଣୀୟ ହୋଇ ରହିଅଛି । ତାଙ୍କ ଯୁଗର ସେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରତିରୂପ—ଆଦର୍ଶ ପୁରୁଷ । ଫଳରେ ଆମ୍ଭେମାନେ ଯେତେବେଳେ ତାହାଙ୍କୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବାକୁ ଯାଉଁ ତେତେବେଳେ ତାହାଙ୍କୁ ଅମୃତ ଦ୍ରବ୍ୟର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସାହିତ୍ୟିକମାନଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ମହାନ ଚରଣରୂପେ ଦେଖି । ସାଧାରଣ ନାଗରୀକ ଏବଂ ସଭାପତି ହେବାବେଳେ ସେ ଯେଉଁସବୁ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲେ ହୁଏତ କୌଣସି ଯୁଗରେ ସେ ସମସ୍ତଙ୍କର ବାସ୍ତବ ତାହାପରି ମାନ ହୋଇପାରେ; କିନ୍ତୁ ଯେ ଛାୟାର ଆତ୍ମା ତାଙ୍କର କଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଉଦ୍‌ଘାଟିତ କରି ରଖିଅଛି, ଆମ୍ଭେମାନେ ତାହାଙ୍କୁ ବିସ୍ମୟ ହେଲେ ଚଳିବ ନାହିଁ, ଏବଂ ତାଙ୍କର ମନତ୍ରକୁ ଧ୍ୟାନ ସ୍ୱୀକାର କରିବାକୁ ନେବ ।”

ପ୍ରସ୍ତବ୍ୟ :—ମି: ରମ୍ଭ ପି, ବେସଲରଙ୍କର ଉକ୍ତ ଉଦ୍‌ଘୋଷ ଅନୁବାଦର ରଚନାକାର ଗୁପ୍ତାଚାର୍ଯ୍ୟ ଓ ରଚନାବଳୀ : ମି: ବେସଲର ସମ୍ପାଦିତ ଏବଂ ପି ଓମ୍ଭାର୍ଡର ସାବ୍‌ରସି ବୋଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରକାଶିତ ପୁସ୍ତକରୁ ସେମାନଙ୍କର ଅନୁମୋଦନେ ପ୍ରଦୀପିତ ।

୧ ପ୍ରଥମ ଜୀବନର କଥା

ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ପରିଶ୍ରମ କରିବା ପରେ, ଶୁଣି ସମୟରେ
ରିଜନ ପ୍ରକାଶ ବା ଅନ୍ୟା ମିତ୍ରାର ଆସେବରେ
ଯେଉଁ ବହୁ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ତାକୁ ପଢ଼ି ଶେଷ କରନ୍ତି;
ଏହିପରି ଭାବରେ ସେ ନିଜକୁ ଶିକ୍ଷିତ କରୁଥିଲେ ।

ଜନସାଧାରଣ ସମ୍ମୁଖରେ ପ୍ରଥମ ବକ୍ତୃତା

୧୮୯୨ ମସିହାରେ ରୁଷି ନିୟୁତ୍ସୁର ସାଧାରଣ ଶ୍ରମିକ ଥାଇଁ କର୍ମେତ୍ର ପ୍ରାର୍ଥନାରେ ପ୍ରତିଦିନ କରବା ଥାଇଁ ଶ୍ରମିକର ରାଜନୀତି ଜନସାଧାରଣ ସମ୍ମୁଖରେ ଶେଷେଇଲେ ସର୍ବପ୍ରଥମ ସ୍ବେଚ୍ଛା ବାସ୍ତବ, ସେତେବେଳେ ତାଙ୍କୁ ମାସ ୨୯ବର୍ଷ । ଏଠାରେ ତାଙ୍କ ବକ୍ତୃତାର ଶେଷ ଅଂଶ ପୂର୍ବକ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଅଛି ଉନ୍ନତମଧ୍ୟ ଶ୍ରାମିକ ଆନ୍ଦଳ ପ୍ରଶସ୍ତନ ସଂଗଠନରେ ତାଙ୍କର ଅନେକ ମତବାଦର ବିସ୍ତୃତ ବିବରଣ ବାଦ ବାସ୍ତବ୍ୟରେ ମଧ୍ୟ, ତଥାପି ତାଙ୍କର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଅନେକ ସୁଦୃଢ଼ ବାସ୍ତବ ।

ନାଗରିକ ବକ୍ତୃତା,

ଏହି ରାଷ୍ଟ୍ରର ପରବର୍ତ୍ତୀ ଗଣପରିଷଦର ବରେଣ୍ୟ ପ୍ରତିନିଧି ପଦ ପାଇଁ ମୁଁ ଜଣେ ପ୍ରାର୍ଥୀ ହୋଇଅଛି । ଚରାଚଳତ ପ୍ରଥା ତଥା ପ୍ରକାଶ୍ୟ ଶାସନର ନିଜ ଅନୁଯାୟୀ ସ୍ଥାନୀୟ ସମସ୍ୟା ସମ୍ପର୍କରେ ମୋର ମନୋଭାବ ଆପଣମାନଙ୍କୁ, ଅର୍ଥାତ୍ ଯେଉଁ ମାନଙ୍କର ମୁଁ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ବ କରିବାକୁ ଯାଉଛି ସେମାନଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ବ୍ୟକ୍ତ କରିବାହିଁ ମୋର ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁ ବ୍ୟ ।

ଜନକଲ୍ୟାଣ ଯେ କେତେଦୂର ଅଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ଉନ୍ନତ ମାର୍ଗରେ ସହାୟକ ତାହା ଅତ୍ୟନ୍ତର ଅଭିଜ୍ଞତାରୁ ଯଥେଷ୍ଟ ଶିକ୍ଷା ପାଇଲେ । ସୁନ୍ଦର ସୁନ୍ଦର ରାସ୍ତାଘାଟ ନିର୍ମାଣ ଓ ପ୍ରାନ୍ତରେ ଥିବା ସୁନାବ୍ୟା ନଦୀ ନାଲଗୁଡ଼ିକର ଖନନ ଓ ଶୋଧନ ଦ୍ବାରା ସର୍ବାଧିକ ନିରାଶ ଓ ସର୍ବାଧିକ ଜନକଲ୍ୟାଣ ଦେଶ ଗୁଡ଼ିକର ଉନ୍ନତ ନିର୍ମାଣ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବୋଲି କେହି ଅସ୍ବୀକାର କରି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ, ତଥାପି କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପନ୍ନ କରିବାର ସମର୍ଥ ଅଛି କି ନା ତାହା ଆମେ ନିରାଶ ନ କରି ଯଦି ଏତାଦୃଶ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ଯେ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରିବା, ତାହା ଏକ ନିବୋଧିତାର ପରିଚୟ ଦେବା ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟକିଛି କୁହାଯାଇ ନପାରେ—କାରଣ ଅନ୍ୟସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ଶ୍ରମର ଅପବ୍ୟୟ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟକିଛି ନୁହେଁ.....

ଶିକ୍ଷା ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ପରିକଳ୍ପନା ବା ସମ୍ମାନିତ ପଦ୍ଧତିକୁ ବଳ ପୂର୍ବକ ପ୍ରଚଳନ କରିବା ମୋର ଇଚ୍ଛା ନୁହେଁ । ମୁଁ ଏତିକି ମାତ୍ର କହିପାରେ ଯେ, ନିଷ୍ପତ୍ତି ଆନୁମାନଙ୍କର ସମଗ୍ର କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀ ମଧ୍ୟରେ ସର୍ବାଧିକ ଗୁରୁତ୍ବପୂର୍ଣ୍ଣ ବୋଲି ମୋର ମନେହୁଏ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି ଅନ୍ତତଃ କିଛି ନା କିଛି ଶିକ୍ଷାକୁ ନି କରିବା ଦ୍ବାରା ସୁଦେଶ ଓ ବିଦେଶର ଲଜ୍ଜାସ ପଡ଼ିବାକୁ ସମ୍ଭବ ହେବେ ଏବଂ ତାହାର ଆନୁମାନଙ୍କର

ନିୟନ୍ତ୍ରଣମୁକ୍ତ ଆତ୍ମବ୍ୟୟ ତଥା ନିୟମ ପ୍ରଣାଳୀ ଗୁଡ଼ିକର ମୂଲ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧ କରି ପାରିବେ—କେବଳମାତ୍ର ଏଥିପାଇଁ ଶିକ୍ଷା ଦିଅନ୍ତୁଛନ୍ତି ଗୁରୁତ୍ବ ଅପରାଧାର୍ଯ୍ୟ—ଧର୍ମ ସ୍ବପ୍ନ ଏବଂ ଧର୍ମନୀତି ସମ୍ପର୍କୀୟ ବିଷୟ ଛାଡ଼ି ଅଧ୍ୟୟନ କରିବାକୁ ଜନସାଧାରଣ ସକ୍ଷମ ହେଲେ ଯେ ସୁଦ୍ଧା ଓ ସମୋଷ ଲାଭ କରିବେ ତାହା ମୁଁ କହୁନାହିଁ । ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବେ ମୁଁ ସେହିଦିନର ପ୍ରତିକ୍ଷା କରୁଛି, ଯେତେବେଳେ ଶିକ୍ଷା ଓ ତାହାର ମାଧ୍ୟମରେ ନୀତି ପ୍ରସାରିବା, ସମୟ, ଉଦ୍ୟମ ଓ ଅଧ୍ୟବସାୟ ଜନସାଧାରଣ ମଧ୍ୟରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଅପେକ୍ଷା ବ୍ୟାପକତର ହେବ, ସେହି ସୁଖମୟ ସମୟକୁ ଘରାନ୍ତି ତ କରିବାକୁ ଏପରି କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅବଲମ୍ବନ କରିବାକୁ ସୁଯୋଗ ପାଇଲେ ମୁଁ ଖୁସି ହେବି ।

ଯୌବନାବସ୍ଥାରେ ଲୋକମାନେ ଯେତେ ପରିମାଣରେ ଜନସୂଚୀ ହେବା ଉଚିତ, ସେହି ଦିନରେ ଅନ୍ତତଃ ମୁଁ ଶୋଭନାର ସୀମା ଅତିକ୍ରମ କରିଅଛି । ତେବେ ଆଲୋଚ୍ୟ ଦିଅନ୍ତୁ ଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ପର୍କରେ ମୋର ଯାହା ଅଭିମତ ତାହା ମୁଁ ପ୍ରକାଶ କରିଅଛି । କୌଣସି ଗୋଟିଏ କଥା ସମ୍ପର୍କୀୟ ଦିଅନ୍ତୁ ମୋର ଧାରଣା ଛୁଇଁ ଛୋଇପାରେ; କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଏହି ନୀତିରେ ବିଶ୍ବାସ କରେ ଯେ, ସର୍ବଦା ତ୍ରାନ୍ତ ହେବା ଅପେକ୍ଷା ସମୟ ସମୟରେ ସଠିକ୍ ବାଟରେ ଚାଲିବା ଶ୍ରେୟସ୍କର, ଏବଂ ସେହି କାରଣରୁ ଯେତେବେଳେ ମୋର ଅଭିମତର ତ୍ରାନ୍ତ ଉପଲବ୍ଧ କରିବ ତତ୍ତ୍ବଶାସ୍ତ୍ର ତାକୁ ପରିତ୍ୟାଗ କରିବାକୁ ସବୁ ସମୟରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ରହିବ ।

ପ୍ରତ୍ୟେକ ଲୋକର ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ଧରଣର ଅଭିଳାଷ ଓ ଆକାଂକ୍ଷା ଥାଏ । ହୁଏତ ଏହା ସତ୍ୟ ଛୋଇପାରେ ବା ନିଆ ଛୋଇପାରେ, ମୁଁ ଅନ୍ତତଃ ଏତିକି କହପାରେ ଯେ, ନିଜକୁ ଜନସାଧାରଣଙ୍କର ଶ୍ରଦ୍ଧାଭିଜନ କରି, ସେମାନଙ୍କର ଶ୍ରଦ୍ଧା ଅଳ୍ପ କରିବା ଅପେକ୍ଷା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଚ୍ଚାକାଂକ୍ଷା ମୋର ନାହିଁ । ଏହି ଉଚ୍ଚାକାଂକ୍ଷା ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାକୁ ମୁଁ କେତେଦୂର ସକ୍ଷମ ହେବ ତାହା ଭବିଷ୍ୟତରେ କହିପାରେ । ମୁଁ ଜଣେ ଅଳ୍ପ ବୟସ୍କ ଯୁବକ ଏବଂ ଆପଣମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅନେକଙ୍କୁ ଅଜଣା ମଧ୍ୟ । ମୁଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦରଦର, ଅବସ୍ଥାରେ ଜନ୍ମ ଗ୍ରହଣ କରୁଛି ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ମଧ୍ୟ ସେହି ଅବସ୍ଥା ଅଛି । ମୋତେ ସୁପାରିଶ କରିବା ଭଲ ବିଭବଶାଳୀ ଆତ୍ମୀୟ ସୂକ୍ଷ୍ମ ମୋର କେହି ନାହାନ୍ତି । ମୋର ଭବିଷ୍ୟତ ସମ୍ପର୍କରେ ଏହି ଦେଶର ସାଧାରଣ ଗୋଟି-ଦାତାଙ୍କ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ; ମୁଁ ଯଦି ନିର୍ବାଚିତ ହୁଏ, ତାହାହେଲେ ସେହିମାନଙ୍କର ଅନୁଗ୍ରହରୁ ହେବ ଏବଂ ସେହି ଅନୁଗ୍ରହର ମୂଲ୍ୟ ଦେବାପାଇଁ ମୁଁ ଅବିଶ୍ବାସ ପରିଶ୍ରମ କରିବି । କିନ୍ତୁ ଯଦି ଉପଯୁକ୍ତ ଲୋକମାନେ ମୋତେ ଅନୁଗ୍ରହରେ ରଖିବାକୁ ଶ୍ରେୟସ୍କର ମନେ କରନ୍ତି ତେବେସୁଦ୍ଧା ମୁଁ ନିଶେଷ ଦୁଃଖିତ ହେବିନାହିଁ, କାରଣ ମୋର ଜୀବନରେ ମୁଁ ଅନେକ ଆଶାଭଙ୍ଗର ବେଦନା ସହିତ ଅବତ୍ତ ।

ଅପଣଙ୍କର ବ୍ୟୁତ୍ପତ୍ତି ଓ ସହନାତ୍ମକ

ଏ, ଲଙ୍କନ

ନିଉସାଲେନ୍ସ, ମାର୍ଚ୍ଚ ୧, ୧୯୦୨

ରାଜନୈତିକ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ପର୍କରେ

(୧୮୩୯ ମସିହାରେ ଛାତ୍ରଣ ବର୍ଷ ବୟସରେ ରିଜନ ଡାଙ୍କ ଲୁଣ୍ଠରେ ଜଣେ ଶ୍ୟାନ୍ତନାମା ଲୁକନୈତିକ ଦେହାନ୍ତରେ ପଡ଼ିଲେ । ଏହିବର୍ଷ ଡିସେମ୍ବର ମାସରେ ଶ୍ରୀଂଷିରୁଜର ପ୍ରତିନିଧି ସଭା ଭବନରେ ସେ ସାମୟିକ ଲୁକନୈତିକ ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ମୁଖରେ ଘୋଷିତ ହେବା ଦେଲେ । ଏହି ସଭାରେ ଡ୍ରୋମ୍‌ମାନ ହୋଇଥିବା ଯେ, ସେ ଜଣେ ଦଳୀୟ ସମ୍ପର୍କ ବ୍ୟକ୍ତି । ବାରଣ ରିଜନ ସେ ସମୟରେ ହୁଇଗ (Whig) ଦଳକୁ ସୂଚି ପ୍ରାଣରେ ସମର୍ଥନ କରୁଥିଲେ । ସେହି ସମୟରେ ଦଳରେ ଅଛି ବ କର୍ମମାନ ମାର୍କସ ଯୁକ୍ତଲୁଣ୍ଠରେ ରୋଷ ଘାଟିଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଉପାସି ଏହି କଳ୍ପ ଘାଟିରେ ଡାଙ୍କର ଦ୍ଵାରକିକ ସଜ୍ଜନିଷାସରଦାର ପରବୟ ମିଳେ । କଳ୍ପ ଘାଟି ଉପସି ଘାଟିରେ କୁହାଯାଇଥିଲା—)

ମିଷ୍ଟର ଲ୍ୟାମ୍ବର୍ଥ ବିଭିନ୍ନ ସାମ୍ପ୍ରଦାୟରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ବିଭିନ୍ନ ନିର୍ବାଚନର ଫଳାଫଳ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରି ସୁନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ କହିଛନ୍ତି ଯେ, ଉପୁନିୟମର ଅନ୍ତର୍ଗତ ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ସାମ୍ପ୍ରଦାୟ ଆଗାମୀ ପ୍ରେସ୍‌ପେକ୍ଟିଭ୍ ନିର୍ବାଚନରେ ମିଷ୍ଟର ଭ୍ୟାନ ବୁରେନ (Van Buren)ଙ୍କୁ ଭେଟି ଦେବେ । ଏହି ଯୁକ୍ତ କେବଳମାତ୍ର ‘ଭାବୁ’ ଓ ‘ବୁଦ୍ଧି’ ମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇପାରେ; ‘ସ୍ଵାଧୀନ’ ଏବଂ ‘ସାହସୀ’ ନାଗରକମାନଙ୍କୁ ତଳେମାତ୍ର ବିଚଳିତ କରି ପାରୁ ନାହିଁ । ଏହା ସତ୍ୟ ହୋଇପାରେ, ଯଦି ତାହା ହୁଏ, ତେବେ ହେଉ । ଅନେକ ସ୍ଵାଧୀନଦେଶ ସେମାନଙ୍କର ସ୍ଵାଧୀନତା ହରାଇଛନ୍ତି; ଆମ ଦେଶ ମଧ୍ୟ ହରାଇପାରେ । କିନ୍ତୁ, ଯଦି ସ୍ଵାଧୀନତା ପ୍ରକୃତ ପକ୍ଷରେ ଯୁକ୍ତି ହୁଏ ତାହାହେଲେ ମୁଁ ଏହାକୁ ସମସ୍ତଙ୍କ ଶେଷରେ ପରିତ୍ୟାଗ କରିଥିଲି ବୋଲି ଗର୍ବିତ ନ ହୋଇ, ଏହା ଭବିଷ୍ୟତ ଅନୁରବ କରିବି ଯେ, ମୁଁ କେବେହେଲେ ତାହାକୁ ପରିତ୍ୟାଗ କରିନାହିଁ । ମୁଁ ଜାଣେ ଯେ ଓଫିସରେ ଯେଉଁ ପ୍ରକାଶ ଆବେଶପୂର୍ବକ ପାପାମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଜଳା ହୋଇ ରଖା ହୋଇଛି ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ ରାଜନୈତିକ ଦୁର୍ନୀତିର ଲାଭ ବିସ୍ତୃତ ଏବଂ ଗଭୀର ସ୍ଵାଧୀନତା ପ୍ରବଳ ବେଗରେ ନିର୍ଗତ ହୋଇ ଉପୁନିୟମ ଗତିରେ ଏକ ପ୍ରାନ୍ତରୁ ଅନ୍ୟ ପ୍ରାନ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମସ୍ତ ଦେଶକୁ ଆକ୍ରମଣ କରିଅଛି—ଯେପରି ଏହା କୌଣସି ସବୁଜ ଚନ୍ଦ୍ର ବା ଜୀବନ୍ତ ପଦାର୍ଥକୁ ଅକ୍ଷତ ରଖିବ ନାହିଁ । ଏହାର ବକ୍ଷରେ ଯେଉଁ ଅସାଧୁତାର ସମ୍ବନ୍ଧବର୍ତ୍ତୀ ମାରକାୟ ଉଦ୍ଧାସରେ ଦାନବ ନ୍ୟାୟ ନୃତ୍ୟ କରି ତାହାର ହିଂସାମୁକ ଗତିକୁ ପ୍ରତିରୋଧ କରିବାକୁ ସାହସ କରୁଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ଚେଷ୍ଟାର ନିଷ୍ଫଳତାର ଦିଗକୁ ଅଳ୍ପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରି ପୈଶାଚିକ ଉଦ୍ଧାସରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଉପହାସ କରୁଛି । ଏହି ସମସ୍ତ ଜାଣି ମୁଁ ଅସ୍ଵୀକାର କରିପାରୁ ନାହିଁ ଯେ ସମସ୍ତେ ଭାବିଯାଇ ପାରନ୍ତି । ଏହାର ବେଗରେ ମୁଁ ମଧ୍ୟ ଭାବିଯାଇ ପାରେ; କିନ୍ତୁ ତେବେ ସୁଦ୍ଧା ମୁଁ ପରାବଚ ସ୍ଵୀକାର କରିବି ନାହିଁ । ଯେଉଁ ନୀତି ନ୍ୟାୟ ଉପରେ ଅଧିଷ୍ଠିତ ବୋଲି ଆମ୍ଭେମାନେ ବିଶ୍ଵାସ କରୁ, ସତ୍ୟରେ ପତନ ହେବ ବୋଲି ଭାବି ମୁଁ ନୀତିରୁ ବିରୂପିତ ହେବିନାହିଁ ।

ମୋର ଅନୁରାଗୀ ସର୍ବଶକ୍ତିମାନ ଶ୍ରୀମୁଖ ସହିତ ସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ବିହୀନ ନୁହେଁ । ଏହିପରି ଉନ୍ନତ ଓ ବିକାଶ ମୁଁ ସେହି ସମୟରେ ଅନୁଭବ କଲେ, ଯେତେବେଳେ ମୁଁ ଭାବେ ମୋର ଦେଶର ସ୍ଵାର୍ଥ

କଥା—ଯେଉଁ ଦେଶକୁ ସମଗ୍ର ବିଶ୍ୱ ପରିତ୍ୟାଗ କରି ଅଛି, କେବଳ ମୁଁ ଏକାକୀ ବାବ ଦର୍ପରେ ବିଜୟୀ ଅଭ୍ୟାସୀମାନଙ୍କର ବିରୁଦ୍ଧାଚରଣ କରି ଛୁଡ଼ା ହୋଇ ରହିଅଛି । ଏହି ସ୍ଥାନରେ ଫଳାଫଳ ଚନ୍ଦ୍ରା ନ କରି, ପରମେଶ୍ୱର ଏବଂ ନିଶ୍ଚୟ ସମ୍ମୁଖରେ ମୁଁ ମୋର ଜୀବନ ଓ ମୋର ମୁକ୍ତିବାଣୀ, ଫିସ୍ ଦେଶର ନ୍ୟାୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରତି ଆନୁଗତ୍ୟର ଶପଥ ଗ୍ରହଣ କରିଛି । ଯେଉଁମାନେ ମୋର ନ୍ୟାୟକୁ ଉଚ୍ଚତ୍ତ୍ୱ ବୋଲି ମନେ କରନ୍ତି, ସେମାନେ ନିର୍ଭୟରେ ନିଶ୍ଚୟ ମୋର ଏହି ଶପଥ ଗ୍ରହଣ କରିବେ । ନ୍ୟାୟ ପଥରେ ଯେଉଁମାନେ ଚାଲୁଛନ୍ତି ବୋଲି ମନେ କରନ୍ତି—ସେମାନେ ଯେପରି ଦ୍ୱିଧାହସ୍ତ ନ ହୁଅନ୍ତି । ତେବେ ଆତ୍ମମାନଙ୍କର କପ୍ତ ସୁନିଶ୍ଚିତ ହେବ । ଯଦି ପରିଶେଷରେ ଆତ୍ମମାନଙ୍କର ପରାକ୍ରମ ଘଟେ, ତାହାହେଲେ କ୍ଷମନାହିଁ । ବିବେକ ନିକଟକେ ଏବଂ ଆତ୍ମ ଦେଶ ବିଜୟୀ ସ୍ୱାଧୀନତା ପ୍ରତିଜ୍ଞାୟା ନିକଟରେ ତଥାପି ଆତ୍ମମାନଙ୍କର ଏହି ସରବଂ ସାମୁଦ୍ରିକ ରହିବ ଯେ ଗୁରୁ ଏବଂ ହୃଦୟ ଦ୍ୱାରା ଆତ୍ମେମାନେ ଯେଉଁ ବୃତ୍ତ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ବୁଝ, ବନ୍ଦନ, ଯାତନା ଓ ମୃତ୍ୟୁରେ ତାହାକୁ ରକ୍ଷା କରିବାକୁ କୁଣ୍ଠିତ ହୋଇନାହିଁ ।

ଧର୍ମ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଆଶ୍ରମ

୧୮୪୭ ମସିହାରେ ରିଜନ ମାର୍ଦ୍ଦୀଣ ସ୍ୱାଧୀନତା, ବଂଶେଷର ଜଣେ ପ୍ରାଥମିକ ଶିଳ୍ପକଳା କରୁଥିଲେ—ପରେ ସେ ତାହାର ସଦସ୍ୟ ରୂପେ ନିବିକିତ ହେଲେ—ଧର୍ମର ପ୍ରତି ସେ ନାୟକ ବୋଲି ଯେଉଁ ଅପକାଦ ତାଙ୍କ ତାମରେ ରହିଥିଲା, ତାହାର ପ୍ରକାଶ୍ୟ ପ୍ରକାଶନ ସେ କରୁଥିଲେ ।

ସମ୍ବନ୍ଧ ନିକ ବଂଶେଷର ସେହିମାନଙ୍କ ପ୍ରତି :

ନାଗରିକ ବନ୍ଧୁଗଣ ;

ମୁଁ ଶ୍ରୀକ୍ଷୁଧର୍ମର ଜଣେ ଅବଜ୍ଞାକାରୀ ବୋଲି ଜାଣି ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ପ୍ରସ୍ତର ହୋଇଅଛି । ମୁଁ କେତେକ ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କ ପରାମର୍ଶରେ ବିଷୟଟିକୁ ଏନିଭଲ ଭାବରେ ଆଲୋଚନା କରିବାକୁ ଶୁଭ କରିଅଛି । ଏହା ସତ୍ୟ ଯେ, ମୁଁ କୌଣସି ଶ୍ରୀକ୍ଷୁଧୀନ ତରାରି ସଦସ୍ୟ ନୁହେଁ ; କିନ୍ତୁ ମୁଁ କଦାପି କୌଣସି ଧର୍ମ ଶାସ୍ତ୍ରର ସତ୍ୟତା ପ୍ରତି ଅସମ୍ମାନ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିନାହିଁ ; ଏବଂ କୌଣସି ଧର୍ମ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କିମ୍ବା ବିଶେଷକରି ଶ୍ରୀକ୍ଷୁଧର୍ମ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପ୍ରତି କୌଣସି ଅସମ୍ମାନଜନକ କଥା କହିନାହିଁ । ଏହା ସତ୍ୟ ଯେ, ବାଲ୍ୟାବସ୍ଥାରେ

ମୁଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରପ୍ରକୃତ ହୋଇ “**Doctrine of Necessity**” ନାମକ ଡକ୍ଟ୍ରିନ୍ ବିଶ୍ୱାସ କରିଥିଲି—ତାହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି, ମନୁଷ୍ୟର ମନ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ତାହା ପାଏ କିମ୍ବା ବିଶ୍ରାମ ନେବାକୁ କେତେକ ଶକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ବାଧ୍ୟ କରାଯିବ; ଯାହା ଉପରେ ମନର କଣ୍ଟ୍ରୋଲ ନାହିଁ । ମୁଁ ବେଳେ ବେଳେ (ଏକ, ଦୁଇ, କିମ୍ବା ତିନି; କିନ୍ତୁ ସର୍ବସମ୍ଭବରେ ନୁହେଁ) ଏହି ମତବାଦକୁ ଯୁକ୍ତି କଲରେ ବ୍ୟବହାର କରିଛି, ଯାହା ବର୍ଷକୁ ଉଦ୍ଧୃତ ହେବ ମୁଁ ଏହି ପ୍ରକାର ଯୁକ୍ତି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ପରିତ୍ୟାଗ କରିଅଛି । ମୁଁ ଏଠାରେ ଏତିକି କହି-ପାରେ ଯେ ଅନେକ ଗ୍ରୀଷ୍ମଧର୍ମୀ ସଂପ୍ରଦାୟ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଏହି ମତ ଘୋଷଣା କରିଥାନ୍ତି । ଆଲୋଚ୍ୟ ଦିକ୍ଷୟ ଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି ଘଣ୍ଟାର ପ୍ରକୃତ ସତ୍ୟକଥା । ଧର୍ମୀ ସନ୍ନିତ ମୋର ସମ୍ପର୍କ ଯାହା ତାହା ମୁଁ ସମ୍ପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କରି ଅଛି ।

ଧର୍ମୀର ଶକ୍ତି ଏବଂ ଧର୍ମପ୍ରତି ଅବଶ୍ୟକ ଲାଗିତାକୁ ସମର୍ଥନ କରିବା ନାହିଁ । ଉଦାହରଣ ଶାଶ୍ୱତ ନୀତିର ଫଳକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନକାରୀ ଓ ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତାର ମଧ୍ୟରେ ଛିଡ଼ାଦେଇ ବାସ କରୁଥିବା ସମାଜର କୌଣସି ନୈତିକ ଉପଦେଶ ଗୁଡ଼ିକୁ କ୍ଷତି କରିବା କିମ୍ବା ମନୋଭାବକୁ ଅସମ୍ଭାବ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବା ଅଧିକାର କାହାର ନାହିଁ । ଯଦି ମୁଁ ପ୍ରକୃତରେ ଦୋଷୀ ବୋଲି ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୁଏ ତାହାହେଲେ ଯେ କୌଣସି ଲୋକ ମୋତେ ନିନ୍ଦାକଲେ ମୁଁ ଦୋଷୀ ଦେବିନାହିଁ; କିନ୍ତୁ ଯେଉଁମାନେ ମିଥ୍ୟାରେ ମୋ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏହି ପ୍ରକାର ଅପ-ପ୍ରବର ଚଳାଇଛନ୍ତି, ମୁଁ ସେହିମାନଙ୍କୁ ହିଁ ଦୋଷୀ ଦେବି ।

ଏ, ଲଙ୍କନ

ଜୁଲାଇ ୩୧, ୧୮୪୭

ଜନେକ ଆତ୍ମୀୟ ଉପଦେଶ

ରିଙ୍କନ ଗୋଷ୍ଠୀର ପରବର୍ତ୍ତୀ ପରବାରରେ ବନପ୍ରସାଦ କରିଥିଲେ ବୋଲି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଭଲ ସ୍ମରଣ କରା । ଯେତେବେଳେ ସେ ସ୍ୱପ୍ନା ସମୟରେ ଶୁଦ୍ଧ, ପ୍ରସନ୍ନବାଚୀ ହୋଇ ଉଠିଲେ, ସେତେବେଳେ ତାଙ୍କର ଅନ୍ୟ ଆତ୍ମୀୟବୃତ୍ତିମାନେ ଅଧିକାଂଶ ସମୟରେ ତାଙ୍କର ସାହାଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ । ସେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅନୁଯାୟୀ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଲାଗିଯାଆନ୍ତେ । ୧୮୪୮ ମସିହାରେ ଯେତେବେଳେ ସେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ କଂଗ୍ରେଗର ଜନେକ ସଦସ୍ୟ, ସେତେବେଳେ ସେ ତାଙ୍କର ଜଣେ ଶାଶ୍ୱତଙ୍କ ଅନୁଗ୍ରହରେ ତାହାଙ୍କ ନିକଟକୁ କେତେକ ଉପଦେଶ ଯୋଗାଯିଲେ ।

ବନ୍ଧୁ ଜହନଶ୍ଵନ,

ଆପଣଙ୍କ ସମ୍ବୋଧନ ସତ୍ତ୍ୱେ ଆପଣଙ୍କୁ ୮୦ ଡଲର ସାହାଯ୍ୟ ଦେବାକୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଉପଯୁକ୍ତ ସମୟ ବୋଲି ମୁଁ ଜନେ କରୁନାହିଁ । ଅନେକ ସମୟରେ ଶୁଦ୍ଧ ସାମାନ୍ୟ ପରିମାଣରେ ଆପଣଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିଅଛି । ଆପଣ ମଧ୍ୟ ମୋତେ କହିଛନ୍ତି, “ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମେ ତାଳରେ ଅଛୁ” କିନ୍ତୁ ଅଳ୍ପ ସମୟ ପରେ ସେହି ଅପୂର୍ବ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବାର ମୁଁ ବହୁବାର ଆପଣଙ୍କୁ ଦେଖିଅଛି । ଆପଣଙ୍କ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୁଏ ଯୋଗୁଁ ଏହା ସମ୍ଭବ ହୋଇଅଛି । ସେ ହୁଏ ଯାହା, ମୁଁ ଜାଣେ । ଆପଣ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ଆଲସ୍ୟ

ପରାମର୍ଶ ନୁହଁନ୍ତି, ତଥାପି ଅଲସ୍ତୁଆ । କୌଣସି ଗୋଟିଏ ଦିନ, ଦିନ ତମାମ ପରିଶ୍ରମ କରିବାର, ମିଁ ଆପଣଙ୍କ ସହିତ ପରିଚିତ ହେବାଦିନ ଠାରୁ ଦେଖିନାହିଁ । ଆପଣ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ କୁଣ୍ଠାବୋଧ କରନ୍ତି ନାହିଁ, ତଥାପି ଆପଣ ବିଶେଷ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି ନାହିଁ, ତା'ର କାରଣ ହେଉଛି ସେହି କାର୍ଯ୍ୟରେ ଆପଣ ବିଶେଷ ଭାବରେ ଲାଭବାନ ହେବେନାହିଁ ବୋଲି ଆଶା ରଖି କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଉପାୟରେ ସମୟ ନଷ୍ଟ କରିବା ସମସ୍ତ ଅସୁବିଧାର ପ୍ରଧାନ କାରଣ; ଏବଂ ଏହି ଅଭ୍ୟାସ ପରିତ୍ୟାଗ କରିବା ଆପଣଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ଆପଣଙ୍କ ସନ୍ତାନ ସନ୍ତତିମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଖୁବ୍ ଦରକାର । ଏମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ବିଶେଷ ଦରକାର କାରଣ ସେମାନେ କାର୍ଯ୍ୟ ସମୟ ଜୀବନ ଅଭିବାହିତ କରିବେ । ତେଣୁ କାର୍ଯ୍ୟ ଭିତରେ ପରିବା ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଏହି ଅଭ୍ୟାସ ପରିତ୍ୟାଗ କରିବା ବାଞ୍ଛନୀୟ ।

ଆପଣଙ୍କର ବର୍ତ୍ତମାନ (ନବଦ) ଅର୍ଥ ଦରକାର । ତେଣୁ ମୁଁ ପରାମର୍ଶ ଦେଉଛି, ଆପଣ ଅନ୍ୟଲୋକ ପାଇଁ ଯଥାସାଧ୍ୟ ପରିଶ୍ରମ କରନ୍ତୁ ସେ ଆପଣଙ୍କୁ ଅର୍ଥ ଯୋଗାଇବ । ପିତା ଓ ଆପଣଙ୍କର ଗୃହର ବାଳକମାନେ ଘରର ଦାୟିତ୍ବ ନିଅନ୍ତୁ—ଫଳ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୁଅନ୍ତୁ ଏବଂ ଫଳ ଉପାଦାନ କରନ୍ତୁ । ଆପଣ ଅଧିକ ଉପାହାନ ପାଇଁ ଯାଆନ୍ତୁ କିମ୍ବା ଅଳ୍ପ ଅର୍ଥରେ ବୃଣ ପରିଶୋଧ କରନ୍ତୁ । ଆପଣଙ୍କ ଶ୍ରମର ଉପଯୁକ୍ତ ପାରାଶରିକ ପାଇବାକୁ ହେଲେ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ପ୍ରତିଜ୍ଞା କରୁଛି ଯେ ଆପଣ ଗୋଟିଏ ଡଲାର ଉପାହାନ କଲେ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଡଲାର ଦେବ । ଏହିପରି ପରିଶ୍ରମ କରି ଆପଣ ଯଦି ମାସକୁ ୧୦ ଡଲାର ବୋକ୍ସିଗାର କରିବେ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ୧୦ ଡଲାର ଦେବ, ଫଳରେ ଆପଣ ମାସକୁ ୧୦ ଡଲାର ଅର୍ଜନ କରି ପାରନ୍ତେ । ମୁଁ କହୁନାହିଁ ଯେ ଅଧିକ ଉପାହାନ ପାଇଁ ସେଷ୍ଟଲେନ୍ଦ୍ର କିମ୍ବା ସାଧାଖଣି କିମ୍ବା କାଲିଫର୍ଣ୍ଣିଆର ସୁନାଖଣିକୁ ଯିବାକୁ । ଘରର ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ କୋଲସ୍ (Coles) ଦେଶର ଯେ କୌଣସି ସ୍ଥାନକୁ ଅଧିକ ଉପାହାନ ପାଇଁ ଯାଉ ପାରନ୍ତି ।

ଆପଣ ଯଦି ଏହିଭଳି ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବେ, ତାହାହେଲେ ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ବୃଣରୁ ମୁକ୍ତ ହେବେ ଓ ଆପଣ ଏପରି ଏକ ଅଭ୍ୟାସ କରିବେ, ଯେପରି ଆଉ ବୃଣରୁ ହେବେନାହିଁ । କିନ୍ତୁ, ମୁଁ ଯଦି ଆପଣଙ୍କୁ ଏହିବର୍ଷ ବୃଣରୁ ମୁକ୍ତ କରେ ଆପଣ ପୁଣି ଆସନ୍ତା ବର୍ଷକୁ ସୁନାବନ୍ଧାରେ ପଡ଼ିବେ । ଆପଣ କହିନ୍ତି ୬୦ କିମ୍ବା ୮୦ ଡଲାର ହେଲେ ଆପଣ ସ୍ୱର୍ଗରାଜ୍ୟ ପାଇବେ । ତାହାହେଲେ ଆପଣଙ୍କ ମତରେ ସ୍ୱର୍ଗରାଜ୍ୟ ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର । ମୁଁ ଯେଉଁ ଉପଦେଶ ଦେଉଛି ତାହା ପାଳନ କଲେ ଚାରି କିମ୍ବା ପାଞ୍ଚ ମାସର ଶ୍ରମ ଫଳରେ ଅନାୟସରେ ୬୦ କିମ୍ବା ୮୦ ଡଲାର ଉପାହାନ କରି ପାରନ୍ତେ । ଆପଣ କହିଛନ୍ତି ମୁଁ ଯଦି ଅର୍ଥ ଯୋଗାଏ ଆପଣ ମୋତେ ଜମି ବନ୍ଧକ କରିଦେବେ ଏବଂ ଟଙ୍କା ପରିଶୋଧ ନକରି ପାରିଲେ ସତ୍ତା ନଷ୍ଟାନ୍ତର କରିବେ । ଏହା ବୋକାମା । ଯଦି ଆପଣ ଜମି ପାଇ ଜାଣିବା ନକରି ପାରନ୍ତି, ତାହାହେଲେ ଜମି ବ୍ୟତୀତ କିପରି ନିର୍ବାହ କରିବେ ? ଆପଣ ସର୍ବଦା ମୋ ପ୍ରତି ଦୟାପୂର୍ବକ ହୋଇଛନ୍ତି । ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ ପ୍ରତି ନିର୍ଦ୍ଦୟ ହେବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁନାହିଁ । ଏହା ପରବର୍ତ୍ତେ ଆପଣ ଯଦି ମୋର ଉପଦେଶ ପାଳନ କରିବେ, ତାହାହେଲେ ୮୦ ଡଲାରର ୮ଗୁଣ ମୂଲ୍ୟର ଉପକାର ପାଇ ପାରନ୍ତେ ।

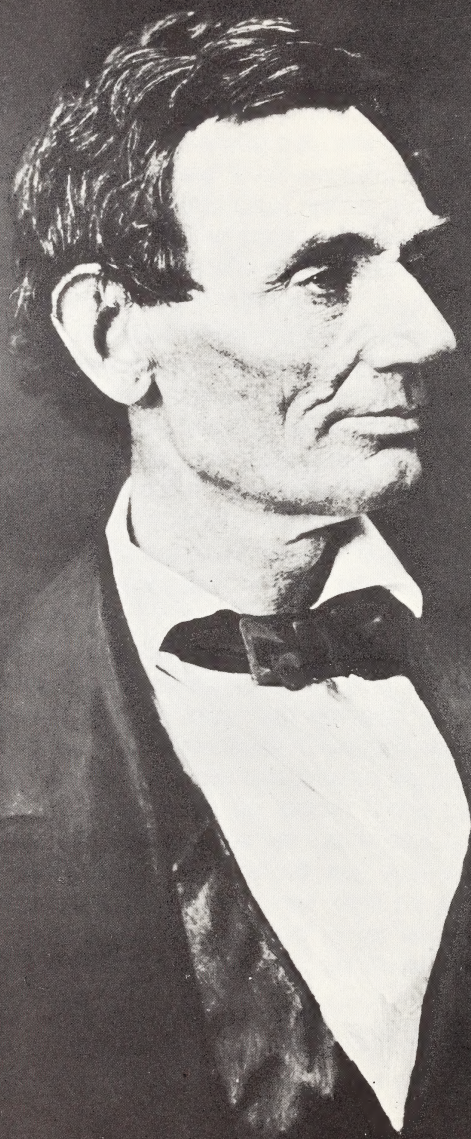
ସ୍ୱେଚ୍ଛାସ୍ତ୍ର

ତୁମର ଭାଇ

ଏ, ଲଙ୍କନ

୨ ବିଚାରକର ବର୍ଷ ସମୂହ

ଅଲେକ୍ସାନ୍ଦର ଷ୍ଟେସଭର ୧୮୭୦ ମସିହା ଗୁରୁ ମାସରେ ରିଙ୍କନଙ୍କର ଏହି
ଆବଶ୍ୟକ ବର୍ଣ୍ଣନା ଆଣିଥିଲେ । ତିନି ଏକାଦଶ ଏକମାତ୍ର ଯେଉଁ ଏହି “ମହାନ
ମୁକ୍ତିଦାତା”ଙ୍କ ଚାକ୍ଷର ଚଳ ସ୍ୱସ୍ତଚ୍ଛା ଯଦି ସାର୍ବ ମନୋମତ କରେ ।

ଦାସନ୍ୟ ସମ୍ପର୍କରେ ପ୍ରଥମ କଳ୍ପତା

୧୮୫୪ ମସିହାରେ ଦାସକୁ ସମସ୍ୟା ମାଡ଼ିବା ସ୍ୱାଭାବରେ ସର୍ବାଧିକ ପ୍ରଭୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବ୍ୟସ୍ତ ହେବାବେଳେ ଦେଖାଦେଲା । ସେହି ସମୟ ଦେଉଛି ସର୍ବମ ଶିଖରେ ପ୍ରସାର ସୁଦ୍ଧା । ଏହି ପ୍ରସାରର ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେହିସବୁ ନୂତନ ସ୍ୱାଧୀନତାବାଦୀମାନଙ୍କର କଳ୍ପତାରେ ମୂଳତଃ ସେହିମାନଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ ଦେଖା ଦେଉଥିଲା । ଯଦିବଳି ସମୟରେ ଲିଙ୍ଗନଙ୍କର ପ୍ରକଳପମ ପ୍ରକାଶନୀ ସିନେଟାର ଶ୍ରେଣୀ ଓ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର କଳ୍ପତାର ଉତ୍ତରରେ ୧୮୫୪ ମସିହା ଖଲ୍ଲୋବର ମାସରେ ଘନିଷ୍ଠନସ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଶେର୍ଡ଼ିଫ୍ (Peoria) ନାମକ ଛାନରେ ସେ ସେହି କଳ୍ପତା କରୁଥିଲେ ତାହା ପ୍ରଥମ ଉଲ୍ଲେଖ-ଯୋଗ୍ୟ କଳ୍ପତା ଅଟେ । ଜଗନ୍ନାଥ ପ୍ରଥମେ କଳ୍ପତା ଦେଲେ । ତାଙ୍କପର ଲିଙ୍ଗନ ମଧ୍ୟ ପ୍ରାୟ ୩ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ କଳ୍ପତା ଦେଉଥିଲେ । ଉକ୍ତ ଗ୍ରନ୍ଥରେ ଏ ବ୍ୟସ୍ତ ସମ୍ପର୍କରେ ତାଙ୍କର ମୂଳ ମତବାଦର ସରଳତା ମିଳେ ।

“ଦକ୍ଷିଣାଂଶ ପ୍ରଭୁ ସମ-ଅଚରଣ” ବୋଲିଲେ ନୂତନ ଦେଶ ସମୁଦାୟରେ ନୀତିଦାସ-ପ୍ରଥା ଗ୍ରହଣର ଫଳାଫଳ । ଆତ୍ମମାନଙ୍କୁ ସମ୍ମତ ଦେବା କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଏହି ଯେ ମୁଁ ମୋର ଶୁକରଟି ନେତ୍ରସା ନେଇଗଲେ ଆପଣ ଯେପରି ଆପଣ କରନ୍ତି ନାହିଁ, ଆପଣ ଆପଣଙ୍କ ନୀତିଦାସକୁ ନେଇଗଲେ ମୋର ଆପଣ କରବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ଯଦି ଶୁକର ଓ ଛତ୍ରୋମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ପାର୍ଥକ୍ୟ ନଥାଏ, ତାହାହେଲେ ଏହି ଯୁକ୍ତିରେ ଯେ କୌଣସି ଦୋଷନାହିଁ ଏହା ସ୍ୱୀକାର କରବାକୁ ହେବ । ଏହିଭଳି ଭାବରେ ଛତ୍ରୋମାନଙ୍କର ମାନବତାକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରବାକୁ ଆପଣମାନେ ଯଦି ଆତ୍ମମାନଙ୍କୁ ବାଧ୍ୟ କରିବେ, ତେବେ ଆପଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଯେଉଁମାନେ ଦକ୍ଷିଣରେ ବାସ କରନ୍ତି ମୁଁ ସେମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଶ୍ନ କରିବି, ଆପଣମାନେ କେବେ କ’ଣ ତାହା କହିଛନ୍ତି କି ? ରାଜବାନଙ୍କ କରୁଣାରେ, ପୃଥିବୀରେ ଯେଉଁମାନେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ମୁଖ୍ୟତଃ କେତେକ ଲୋକ ଧାର୍ମିକତା-ନୁହେଁ ହୋଇ ଥାଆନ୍ତି । ସ୍ୱାଧୀନ ଗୁଣ୍ଡ, ଅପେକ୍ଷା ଦାସ ଗୁଣ୍ଡରେ ସେମାନଙ୍କର ଶତକଡ଼ା ହାର ଅଧିକ ନୁହେଁ । ଉତ୍ତର ଅଞ୍ଚଳରେ କିମ୍ବା ଦକ୍ଷିଣ ଅଞ୍ଚଳରେ ବାସ କରୁ ଯାଉଛନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅଧିକାଂଶଙ୍କର ମାନବିକ ସମ୍ମାନଭୁକ୍ତିବୋଧ ରହିଛି—ଦେହକ ଯନ୍ତ୍ରଣାକୁ ସେମାନେ ଯେପରି ଶାନ୍ତ ପାଇଁ ପାରିବେ ନାହିଁ ସେହିପରି ଭାବରେ ଏହି ସମ୍ମାନଭୁକ୍ତିବୋଧକୁ ମଧ୍ୟ କାଟିଦେଇ ପାରିବେ ନାହିଁ । ଦକ୍ଷିଣାଞ୍ଚଳର ଲୋକସମୂହ ଏହି ପ୍ରକୃତିଗତ ସମ୍ମାନଭୁକ୍ତିବୋଧା ହେତୁ ଦାସ-ପ୍ରଥାକୁ ଅନ୍ୟାୟ ବୋଲି ମନେ କରନ୍ତି ଏବଂ ଛତ୍ରୋମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଯେ ମାନବତା ରହିରହିଛି, ଏ ଦିଶ୍ୱରେ ସେମାନେ ସଚେତନ । ଯଦି ଏକଥା ସେମାନେ ଅସ୍ୱୀକାର କରିବେ, ମୁଁ ସେମାନଙ୍କୁ କେତୋଟି ସହଜ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିବି—୧୮୦ ମସିହାରେ ଆପଣମାନେ ଉତ୍ତରାଞ୍ଚଳ ଲୋକମାନଙ୍କ ସହିତ ଏକବାକ୍ୟରେ ସମ୍ମିଳିତ ଭାବରେ ଘୋଷଣା କରୁଛନ୍ତି ଯେ, ଆତ୍ମିକାତୁ ଦାସମାନଙ୍କୁ ଆଣି ବ୍ୟବସାୟ କରିବା ଜଳଦସ୍ୟୁତା ସହିତ ସମାନ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ସମୁଚିତ ଶାସ୍ତ୍ର ମୂଲ୍ୟବତ୍ । ଆପଣମାନେ କାହିଁକି ଏହା କରୁଥିଲେ ? ଯଦି ଆପଣମାନେ ଏହାକୁ ଅନ୍ୟାୟ ବୋଲି ମନେକରି ନଥାଆନ୍ତେ, ତାହାହେଲେ କେଉଁ କାରଣରୁ ଏଥିପାଇଁ ମନୁଷ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଫାଶୀ, କାଟିରେ

ହୁଲାଇବାର ଯଥାନ୍ତ ପ୍ରଣୟପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାକୁ ଐକ୍ୟବନ୍ଧ ହୋଇଥିଲେ ? ଏହି ପ୍ରଥା ଫଳରେ ଅସ୍ତିତ୍ବାକୁ ବନ୍ଦ୍ୟ ନିଗ୍ରୋମାନଙ୍କୁ ଆସି କେତେକ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ବିଦ୍ୟୁତ୍ କରିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନ୍ୟ କିଛି କର ହେଉ ନଥିଲା । କିନ୍ତୁ ବନ୍ଦ୍ୟ ଅଣ୍ଟା, ବନ୍ଦ୍ୟ ମହିଷ ବା ବନ୍ଦ୍ୟ ରକ୍ତକୁ ଧରିଆସି ବିଦ୍ୟୁତ୍ କରିବା ଯୋଗୁଁ କାହାରିକୁ ଫାଶୀଦେବା କଥା ଚିନ୍ତା କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

ପୁଣି ଆପଣମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଦେଶୀୟ ଦୁର୍ଗମାନଙ୍କ ଭଳି ଗୋଟିଏ ଦଳ ଅଛି ଯେଉଁମାନେ “ବାସ-ବ୍ୟବସାୟୀ” ନାମରେ ପରିଚିତ ଅଛନ୍ତି । ସେ ଆପଣମାନଙ୍କର ଅଭାବ ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ରଖନ୍ତି ଏବଂ ଅଭିଜ୍ଞତା ଭାବରେ ଅଳ୍ପ ମୂଲ୍ୟରେ ଆପଣଙ୍କର ଉତ୍ତମକୁ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବାକୁ ଆସି ପହଞ୍ଚନ୍ତି । ଅଭାବ ନ ମେଣ୍ଟାଇ ପାରିଲେ ତାହା ନିକଟରେ ଆପଣଙ୍କର ଦାସକୁ ବିଦ୍ୟୁତ୍ କରନ୍ତି—ନଚେତ୍ ନିଜ ବୃହତ୍ ଦରକାରୁ ତାହାକୁ ଅନ୍ୟ ବୃହତ୍ ବିଭାଜିତ କରନ୍ତି । ଆପଣମାନେ ତାହାକୁ ଇଷ୍ଟଣ ଭାବରେ ଘୃଣା କରନ୍ତି । ଏପରିକି ତାହାକୁ ବନ୍ଧୁ କିମ୍ବା ସତ-ଲୋକ ବୋଲି ମନେ କରନ୍ତି ନାହିଁ । ଆପଣ ମାନଙ୍କର ସନ୍ତାନ ମାନଙ୍କୁ ତାହାର ସନ୍ତାନମାନଙ୍କ ସହିତ ଖେଳିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଅନ୍ତି ନାହିଁ । ସେମାନେ କ୍ଷୁଦ୍ରକାୟ ନିଗ୍ରୋ-ମାନଙ୍କ ସହିତ ଫୁର୍ତ୍ତ କରି ଚାଲୁ ପାରନ୍ତି, କିନ୍ତୁ “ନୀତିବାସ-ବ୍ୟବସାୟୀ” ସନ୍ତାନମାନଙ୍କ ସହିତ ସେମାନଙ୍କର ଖେଳ ବନ୍ଦ । ତାହା ସହିତ ଯଦି ଆପଣମାନଙ୍କର ଆଦାନ ପ୍ରଦାନର ପ୍ରୟୋଜନ ହୁଏ ତାହେଲେ ଆପଣମାନେ ଯଥା ସମ୍ଭବ ତାକୁ ସ୍ୱର୍ଗ ନକରି କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତି । ସାକ୍ଷାତ୍ ହେଲେ ସମ୍ଭବତଃ ଆପଣଙ୍କ ଲୋକମାନଙ୍କ ସହିତ କରମର୍ଦ୍ଦନ କରନ୍ତି—କିନ୍ତୁ ବାସ-ବ୍ୟବସାୟୀ ହଲରେ ଏହାକୁ ଏଡ଼ି ସିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତି—ସର୍ପିଳ ସ୍ୱର୍ଗରୁ ବଞ୍ଚିବାପାଇଁ ଆପଣମାନଙ୍କ ଶରୀର ସଂକୁଚିତ ହୋଇ ଆସେ । ଯଦି ସେ ଧନବାନ ହୋଇ ବ୍ୟବସାୟ ପରିତ୍ୟାଗ କରେ, ତଥାପି ଆପଣମାନେ ତାହାର ସେହି ଅଜ୍ଞତ କଥା ସ୍ମରଣରାଶି ଭେତେବେଳେ ତାହା ସହିତ ଏବଂ ତାହାର ପରିବାରବର୍ଗ ସହିତ ସମ୍ପର୍କ ନଷ୍ଟକରି ନିଷେଧାଜ୍ଞା ବଜାୟ ରଖନ୍ତି । କାହିଁକି ଏପରି କରନ୍ତି ? ଏପରିକି ଯେ ବ୍ୟକ୍ତି ଶସ୍ୟ, ଗୋରୁ ଅଥବା ତମାସୁ ବିଦ୍ୟୁତ୍ କରେ ତାହା ସହିତ ଆପଣମାନେ ଏପରି ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି ନାହିଁ । ଅଥଚ ଦେଖନ୍ତୁ, ମାର୍ଜିଣ ଯୁକ୍ତବସ୍ତୁ ଏବଂ କଳାପୂର୍ଣ୍ଣ ଜଳ ସହିତ ସବୁ ଅଞ୍ଚଳରେ ୪୩୩,୦୪୩ ଜଣ ଯାଆନ କୃଷିକାୟ ବ୍ୟକ୍ତି ଅଛନ୍ତି । ମୁଣ୍ଡପିଣ୍ଡ ୫୦୦ ଡଲାର ହିସାବରେ ସେମାନଙ୍କର ମୂଲ୍ୟ ହେଲେ କୋଡ଼ିଏ କୋଟି ଡଲାର ହେବ । ଏହି ହିସାବ ସମ୍ଭବ କିପରି ଭାବରେ ମାନିକିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଘୁରି ବୁଲୁଛି ? ଘୋଡ଼ା ଏବଂ ଗୋରୁ ମହିଷ ମାନଙ୍କୁ ଏପରି ଯାଆନ ଭାବରେ ଭୁମିଶା କରୁଥିବାର ଦେଖାଯାଏ ନାହିଁ । କାହିଁକି ? ଏହି କୃଷିକାୟ ଯାଆନ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ନିଜେ, ନିଜେ ବା ସେମାନଙ୍କର ପୂର୍ବ ପୁରୁଷଗଣ ଦାସଥିଲେ; ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅର୍ଥକ୍ଷମ ସତ୍ତ୍ୱେ, ତଥାପି ସେମାନେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଦାସ ହୋଇ ରହି ଆସନ୍ତି ଯଦି, ସେମାନଙ୍କ ଶୈତକାୟ ସଂପ୍ରାପ୍ତକାରୀମାନଙ୍କ ଉପରେ ଦାସ ମାନଙ୍କର ମୁକ୍ତ ପାଇଁ କୌଣସି ଗୋଟିଏ ବିଶେଷ ଜନସଭା ପ୍ରଭାବ ବିସ୍ତାର କରାହୋଇ ନଥାନ୍ତା । ସେହି ବିଶେଷ ଜନସଭା କ’ଣ ? ଏ ବିଷୟରେ କୌଣସି ଗ୍ରାନ୍ଥ ଅଛି କି ? ଏହିସବୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆପଣମାନଙ୍କର ନ୍ୟାୟ-ବୋଧତା ଏବଂ ମାନବିକ ସମ୍ମାନଭୂତି ଆପଣମାନଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷା ଦେଉଛି ଯେ ହତଭାଗ୍ୟ ନିଗ୍ରୋମାନଙ୍କର ମଧ୍ୟ ନିଜସ୍ୱ ଗୋଟିଏ କିନ୍ତୁଗତ ଅଧିକାର ରହିଅଛି, ଏବଂ ଯେଉଁମାନେ ତାକୁ ଅସ୍ୱାକାର କରି ସେମାନଙ୍କୁ ସାମାନ୍ୟ ପଶୁ ଧୂବ୍ୟରେ ପରିଣତ କରନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କର ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରାପ୍ୟ ହେଉଛି ହିଂସାଚାର, ଘୃଣା ଏବଂ ମୃତ୍ୟୁ ।

ତାହାହେଲେ ଆପଣମାନେ କାହିଁକି ବର୍ତ୍ତମାନ ଦାସମାନଙ୍କର ମାନବତା ଅସ୍ୱାକାର କରି ସେମାନଙ୍କୁ ଶୂନ୍ୟମାନଙ୍କ ସହିତ ସମତୁଲ୍ୟ କରିବାକୁ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ପରବରୁଛନ୍ତି ? ଆପଣମାନେ ନିଜେ ଯାହା

ନକରିବେ ତାହାକୁ ଆତ୍ମମାନଙ୍କୁ କରିବାକୁ କହୁଛନ୍ତି । କୋଡ଼ିଏ କୋଟି ଡଲାର ଲୋଭରେ ଆପଣମାନେ
ଯାହା କରିବାକୁ ସମ୍ମତ ହୁଅନ୍ତୁ ନାହିଁ, ଆତ୍ମମାନଙ୍କୁ ତାହା ଦିନା ମୂଲ୍ୟରେ କରିବାକୁ କହୁଛନ୍ତି ?

ମିସୁରୀ ଚୁକ୍ତି (Missouri Compromise) ପ୍ରତ୍ୟାହାର ସପକ୍ଷରେ ପ୍ରଧାନ ଯୁକ୍ତି ବର୍ତ୍ତମାନ
ପୂଜା ଦିଆ ଯାଇନାହିଁ । ସେହି ଯୁକ୍ତି ହେଉଛି “ସ୍ଲାଭ୍ ଶାସନର ପବନ ଅଧିକାର ।” ମନେହୁଏ
ସ୍ପେନରେ ଆତ୍ମମାନଙ୍କର ମାନନୀୟ ସ୍ପେନର ତାଙ୍କର ପ୍ରତିଦ୍ବୀମାନଙ୍କୁ ଏହି ଯୁକ୍ତିରେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇବାକୁ
ବିଶେଷ ଅସୁବିଧାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇଥିଲେ । କୌଣସି କଣେ କହି କହିଛନ୍ତି,

“ଦେବତୃତୀୟ ଯେଉଁ ସ୍ଥାନରେ ପଦକ୍ଷେପ କରିବାକୁ ଚାହୁଁ ପାଆନ୍ତି, ନିବୋଧମାନେ ସେଠାକୁ
ସିବାକୁ ସାହସ କରନ୍ତି ।”

ମୋତେ ହୁଏତ ଉକ୍ତ ନିବୋଧ ତାଲି ମନେ କରି ପାରନ୍ତି, ତଥାପି ମୁଁ ଏହି ଯୁକ୍ତିର ଉତ୍ତର
ଦେଉଛି—ଏବଂ ଆଗରୁ ହୋଇ ସମସ୍ୟାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇଛି । ମୋର ବିଶ୍ୱାସ ସ୍ଲାଭ୍ ଶାସନର
ଅଧିକାର କ’ଣ ମୁଁ ଜାଣେ ଏବଂ ଯଥାର୍ଥ ମୂଲ୍ୟଦିଏ । ମୋର ନ୍ୟାୟବୋଧ ମୂଲ୍ୟରେ ଏହି ପ୍ରତିଜ୍ଞା ପ୍ରତି
ବିଶ୍ୱାସ ଅଛି ଯେ, ନିଜ ବ୍ୟାପାରରେ ମୋର ନିଜର ଖୁସୀ ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାର ଅଧିକାର ଅଛି ।
ସମସ୍ତି ଓ ବ୍ୟକ୍ତି, ଉଭୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହି ନୀତି ମୁଁ ମାନି ଚଳେ । ମୁଁ ଏହିପରି କରେ, କାରଣ ତାହା ଚିତ୍ତ-
ନୈତିକ ବିଚାରରେ ସମୀଚୀନ ଏବଂ ସ୍ୱାଭାବିକ ନ୍ୟାୟ । ଚିତ୍ତନୈତିକ ଦିଗରୁ ଏହି କାରଣରୁ ସମୀଚୀନ
ଯେ ତାହା ଅନେକ ଅନାବଶ୍ୟକ କଲହ ନିବୃତ୍ତ କରେ । ଏଠାରେ ଅଥବା ଓପାର୍ଟମେଣ୍ଟରେ ମୁଁ କେବେ-
ହେଲେ ଓକ୍ସିମୋର (Oyster) ଆଇନ କିମ୍ବା ଇଣ୍ଡିୟାନାର ଲାଲଜାମ୍ବୁ (Cranberry) ଆଇନ
ସମ୍ବନ୍ଧରେ ମୁଣ୍ଡ ଖୋଲିବା ନାହିଁ ।

ସ୍ଲାଭ୍ ଶାସନର ଅନୁଶାସନ ନୀତି ସଠିକ୍ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ଏବଂ ଚରକାଳ ପାଇଁ ଏହା ସଠିକ୍; କିନ୍ତୁ
ଏହାର ସଠିକ୍ ପ୍ରୟୋଗ ହୁଏନାହିଁ । ବରଂ ଆତ୍ମମାନେ କହିବା ଉଚିତ୍ତ ଯେ ଏହାର ପ୍ରୟୋଗ ସଠିକ୍
ହୋଇଅଛି କି ନାହିଁ ତାହା ନିର୍ଭର କରେ ନିଗ୍ରୋମାନେ ମନୁଷ୍ୟ କି ନା ତାହାର ସ୍ୱଚ୍ଛାନ୍ତ ଉପରେ ।
ଯଦି ସେ ମନୁଷ୍ୟ ନ ହୁଏ, ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ କାହିଁକି ପ୍ରୟୋଗ ହେବ । ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ମନୁଷ୍ୟ ସେ ତାହାର
ସହିତ ସ୍ଲାଭ୍ ଶାସନର ନୀତି ଖୁସୀ ଅନୁଯାୟୀ ବ୍ୟବହାର କରିବ ? କିନ୍ତୁ ଯଦି ନିଗ୍ରୋ ମନୁଷ୍ୟ
ହୁଏ, ତେବେ ସେ ନିଜକୁ ପରିଚ୍ଛଳନା କରି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ, ମୋ କହିବାର ଅର୍ଥ କ’ଣ ସ୍ଲାଭ୍ ଶାସନ
ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଲେପର ନାମାନ୍ତର ନୁହେଁ ? ଯେତେବେଳେ ଗ୍ଲେଡ଼କାୟ ବ୍ୟକ୍ତି ନିଜକୁ ପରିଚ୍ଛଳନା କରେ—
ସେତେବେଳେ ତାହାର ନାମ ସ୍ଲାଭ୍ ଶାସନ; କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ସେ ନିଜକୁ ପରିଚ୍ଛଳନା କରିବା
ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଅନ୍ୟ ଏକଜଣକୁ ଶାସନ କରେ, ସେତେବେଳେ ତାହା ସ୍ଲାଭ୍ ଶାସନ ଠାରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭିନ୍ନ—
ତାହା ସ୍ୱେଚ୍ଛାତ୍ମକ । ଯଦି ନିଗ୍ରୋ ମନୁଷ୍ୟ ହୁଏ, ତେବେ ଦେଶର ସମାଜନ ବିଶ୍ୱାସ ମତବାଦ ଅନୁସାରେ
ମୁଁ ଜାଣେ ଯେ, “ସକଳ ମନୁଷ୍ୟ ସମଭାବେ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଅଛନ୍ତି” ଏବଂ ନୀତିବାସ କରିବାର ନୈତିକ
ଅଧିକାର କାହାର ନାହିଁ । ବିଚ୍ଚରକ ଡଗଲାସ ଆତ୍ମମାନଙ୍କର ଯୁକ୍ତିକୁ ବରାବର ଘୃଷ୍ଣ ବ୍ୟଙ୍ଗ ଏବଂ
ବିରୁଦ୍ଧ କରି କହିଛନ୍ତି; “ଲେବ୍ରାହ୍ମର ଗ୍ଲେଡ଼କାୟ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ନିଜ ନିଜର ବିଷୟ ପରିଚ୍ଛଳନାରେ ପୁଅ;
କିନ୍ତୁ ମୁଖିମେସ୍ ଘୃଣ୍ୟ ନିଗ୍ରୋମାନଙ୍କୁ ଶାସନ କରିବାର କୃତ୍ରିମ ସେମାନଙ୍କର ନାହିଁ ।”

ପ୍ରକୃତରେ ମୁଁ ନିଷ୍ପନ୍ନେହ ଯେ ଅନ୍ୟ ସ୍ଥାନର ସାଧାରଣ ଲୋକମାନଙ୍କ ତାଲି ଲେବ୍ରାହ୍ମର ଜନ-
ସାଧାରଣ ସମାନ କ୍ଷମତାରେ ଅଧିକାରୀ ଏବଂ ସେହି କ୍ଷମତା ଚରକାଳ ରହିବ । ମୁଁ ଏହାର ବିରୁଦ୍ଧରେ

କହୁନାହିଁ । ମୋର ବକ୍ତବ୍ୟ ଏହି ଯେ, କୌଣସି ମନୁଷ୍ୟ ଅନ୍ୟର ସମ୍ମତ ବ୍ୟଞ୍ଜିତ ଭାବକୁ (ଅର୍ଥାତ୍ ସେହି ଅପର ଲୋକକୁ) ଶାସନ କରିବାକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ହୋଇ ପାରେନାହିଁ । ମୁଁ କହେ, ଏହା ହେଉଛି ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ନୀତି—ମାର୍ଗଦର୍ଶି ସାଧାରଣତଃ ବାବର ମୁଲଭିତ୍ତି । ଆତ୍ମମାନଙ୍କର ସ୍ୱାଧୀନତା ଘୋଷଣା ପଥରେ କୁହା ଯାଇଛି ।

“ଆତ୍ମମାନେ ଏହି ସତ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ସ୍ୱତଃସ୍ପନ୍ଦେ ବୋଲି ମନେକରୁ ; ଯେଉଁ ଲୋକମାନେ ସମକାଳରେ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛନ୍ତି ; ସୃଷ୍ଟି ସେମାନଙ୍କୁ କେତେ ଗୁଡ଼ିଏ ଜନ୍ମଗତ ଅଧିକାର ଦ୍ୱାରା ମଣ୍ଡିତ କରିଅଛନ୍ତି । ସେହି ଅଧିକାର ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ରହିଅଛି ଜୀବନ, ସ୍ୱାଧୀନତା ଏବଂ ସୁଖସ୍ୱାଚ୍ଛନ୍ଦ୍ୟର ଅଧିକାର । ଏହି ଅଧିକାର ଗୁଡ଼ିକୁ ସୁରକ୍ଷିତ କରିବା ପାଇଁ ମନୁଷ୍ୟ ସରକାର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରେ ଏବଂ ଶାସ୍ତ୍ରତମାନଙ୍କର ସମ୍ମତ ହେଉଛି ସରକାରର ନିୟାମ ଶ୍ରେଣୀର ଭିତ୍ତି ।”

ଏହି ଦୀର୍ଘ ଉଚ୍ଛ୍ୱାସର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଦେଖାଯିବ ଯେ ଆତ୍ମମାନଙ୍କର ସମାଜନ ବିଶ୍ୱାସ ଅନୁଯାୟୀ ସରକାରର କ୍ଷମତା ଶାସ୍ତ୍ରତମାନଙ୍କ ସମ୍ମତରୁ ଆସେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରଭୁ ଏବଂ ଦାସର ସମ୍ପର୍କ, ତଦନୁସାରେ, ଏହି ନୀତିର ସମ୍ପର୍କ ବଦଳିଥାଏ । ପ୍ରଭୁ ଯେ କେବଳ ଦାସର ସମ୍ମତ ବ୍ୟଞ୍ଜିତ ଶାସନ କରେ ତାହା ନୁହେଁ, ଯେଉଁ ନିୟମାବଳୀ ଦ୍ୱାରା ସେ ନିଜେ ପରିଚାଳିତ ହୁଏ, ଦାସକୁ ସମ୍ପର୍କ ଦିଆ ଧରଣ ନୀତି ଅନୁଯାୟୀ ଶାସନ କରେ । ସରକାର ଶାସନରେ ସମସ୍ତ ଶାସକଙ୍କୁ ସମାନ ସୁଯୋଗ ଦେଲେ, ତାହାହିଁ ହେବ ସ୍ୱାୟତ୍ତ ଶାସନ । ଯେପରି ଏ କଥା ନିହତ ଯେ, ମୁଁ ଶୈଳକାୟ ଏବଂ କୃଷ୍ଣକାୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଚାକିରିଭିତ୍ତି ଏବଂ ସାମାଜିକ ସାମ୍ୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ ଯୁକ୍ତି କରୁଅଛି । ପୂର୍ବରୁ ମୁଁ ଏହା ଖଣ୍ଡନ କରୁଅଛି । କୃଷ୍ଣକାୟ ବ୍ୟକ୍ତିଗୁଡ଼ିକ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆତ୍ମମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ—ଉଚ୍ଛିତ ପ୍ରୟୋଜନ ବିଷୟମାନଙ୍କ ପ୍ରଶ୍ନର ବିଷୟରେ ମୁଁ ଯୁକ୍ତି କରୁନାହିଁ । ମୁଁ କେବଳ ସେହି ତଥ୍ୟାକଥା ନେତୃକ ଯୁକ୍ତିର ଗୋଟିଏ ଅନିୟମ ଜନସର ପ୍ରସାର ଯୋଗୁଁ ବିବେଚିତ କରୁଅଛି— ଯେଉଁଠାରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହାର ପ୍ରଚଳନ ଅଛି, ସେଠାରେ ବାଧ୍ୟହୋଇ ଆତ୍ମମାନଙ୍କୁ ସେ ବିଷୟରେ ଯଥାସାଧ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ହେବ ।

ଦାସ ପ୍ରଥା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଜଣେ ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ପତ୍ର

୧୮୫୫ ମସିହା-ଅଗଷ୍ଟ ମାସରେ ଲିଙ୍ଗର ଗଣେ ସୁନ୍ଦରିନ ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ପତ୍ରରେ ଦାସପ୍ରଥା ସଂବନ୍ଧରେ ଗୋଟିଏ ମତବାଦ ଜଣାଇ ଥିଲେ ।

୬୩^୧ ଚିତ୍ତ ଅଗଷ୍ଟ ୨୪, ୧୮୫୫

ପ୍ରିୟ ସ୍ୱାତ୍,

ମୁଁ ଚିଠି ଲେଖାରେ କେତେ ଦୂର ଅପରାଗ ତୁମେ ଜାଣ । ତୁମେ ମୋ ୨୨ ଭାରିଖର ସୁନ୍ଦର ଚିଠି ଖଣ୍ଡ ପାଇସାରିବା ପରେ ମୁଁ ଉତ୍ତର ଦେବ ବୋଲି ଭାବୁଛି । ତୁମେ କହିବାକୁ ଚାହୁଁଛ ଯେ ବର୍ତ୍ତମାନଠାରୁ ଚାକିରିଭିତ୍ତି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ତୁମ ଏବଂ ମୋଠାରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଦେଖା ଦେବ । ମୋର ମନେହୁଏ, ନୁହେଁ ତାହାହିଁ ହେବ—ତେବେ ତୁମେ ଯେତକ ଭାବୁଛ ସେତକ ହେବ ବୋଲି ମନେ କରୁନାହିଁ । ତୁମେ ଜାଣ

ମୁଁ ଦାସ ପ୍ରଥାକୁ ଅପସନ୍ନ କରେ, ଏବଂ ବାସ୍ତବ ଦୃଷ୍ଟିରେ ତୁମେ ବି ମଧ୍ୟ ଏହାର ଭୁଲ ସ୍ୱୀକାର କର । ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମତାନ୍ତରର କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ । ତୁମେ କହି ଯେ ଜାତିଦାସର ନିକଟରେ-ବିଶେଷ ଭାବରେ ଏ ବିଷୟରେ ଯେଉଁମାନଙ୍କର ସମ୍ପର୍କ ନାହିଁ, ସେମାନଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ତୁମର ଆଇନଗତ ଅଧିକାର ସମ୍ପର୍କ କରବା ଅପେକ୍ଷା ତୁମେ ଇସ୍ତଫୁନର ନିଲୋପ ସାଧନ କାମନା କର । କୌଣସି ଲୋକ ତୁମକୁ ସେହି ଅଧିକାର ସମ୍ପର୍କ ପାଇଁ ଆଦେଶ କରୁଅଛି ବୋଲି ମୁଁ ମନେ କରେ ନାହିଁ, ଏକଥା ସୁନିଶ୍ଚିତ ଯେ ମୁଁ ମଧ୍ୟ ସେହିପରି ଆଦେଶ ଦେଉନାହିଁ । ମୁଁ ବିଷୟଟିକୁ ତୁମ ଉପରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ଛାଡ଼ିଦେଉଛି । ସଂଜ୍ଞାନ ଅନୁଯାୟୀ ତୁମର ଜାତିଦାସମାନଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ ତୁମର ଅଧିକାର ଏବଂ ତୁମର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ମଧ୍ୟ ମୁଁ ସ୍ୱୀକାର କରେ । ମୁଁ ସ୍ୱୀକାର କରେ ଯେ, ଏହି ହତଭାଗ୍ୟ ଜୀବଗୁଡ଼ିକୁ ବିତାଡ଼ିତ, ଧୂତ ଓ ବେସାଦାତ ଅବସ୍ଥାରେ ଦେଖିଲେ ମୁଁ ଘୃଣା ବୋଧକରେ, ମୁଁ ଓଠ କାମୁଡ଼ି ନରବ ବୁଝେ । ୧୮୪୯ ମସିହାରେ ତୁମେ ଏବଂ ମୁଁ ଏକସଙ୍ଗରେ ଲୁଇଜିଲ ଠାରୁ ସେଣ୍ଟଲୁଇସ୍ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜଳପଥରେ ଶ୍ଳିମ ବୋଟ ସାହାଯ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ ବରଫ ଜନକ ଭ୍ରମଣ କରୁଥିଲେ । ମୋର ଭଲରୂପେ ମନେଅଛି ଏବଂ ତୁମର ମନେ ପଡ଼ିପାରେ ଯେ ଲୁଇଜିଲ ଠାରୁ ଓହ୍ଲେଇ ମୁହାଣ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶ୍ଳିମର ଉପରେ ଦଶ ବାର ଜଣ ଦାସ ଏକତ୍ର ଶୁଖିଲି ଥିଲେ । ଏହି ଦୁଶ୍ୱାସ୍ତ ସବୁଦିନ ମୋତେ କଷ୍ଟ ଦେଉଥିଲା । ମୁଁ ଯେତେବେଳେ ଓହ୍ଲେଇ ଶୁଖିଲିରେ ଆସେ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଜାତିଦାସ ସାମାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚେ ତେତେବେଳେ ମୁଁ ଏହି ଧରଣର ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖିବାକୁ ପାଏ । ମୋର ଜୀବନକୁ ଶୋଚନୀୟ କରି ଗତିବାର କ୍ଷମତା ସେ ଜନପଦ ଅଛି ଏବଂ ଯାହା ନିରନ୍ତର ମୋତେ ଦୁର୍ଦ୍ଦିନୀତ୍ର କରୁଅଛି ସେ ବିଷୟରେ ମୋର ସ୍ୱାର୍ଥ ନାହିଁ ଏକଥା କହିବା ତୁମପକ୍ଷରେ ସମୀଚୀନ ହୁଏନାହିଁ । ତୁମର ବରଂ ଗୃହିତା ଉଚିତ ଯେ ସମ୍ପ୍ରଦାନ ଏବଂ ଇସ୍ତଫୁନର ପ୍ରତି ଆନୁଗତ୍ୟ ବକାୟ ରଖିବା ପାଇଁ ଉତ୍ତରାବଳର ଜନସାଧାରଣ ଏକ ବିରାଟ ଅଶାନ୍ତ ନିଜର ମନୋଭାବରେ ପ୍ରମୋଦ କରି ରଖି ଅଛନ୍ତି ।

ହଁ, ମୁଁ ଦାସପ୍ରଥା ପ୍ରସାରର ବିରୋଧୀ କରେ, କାରଣ ମୋର ବିରୁଦ୍ଧ ବୁଝି ଏବଂ ମୋର ମନ ମୋତେ ପ୍ରବୁଦ୍ଧ କରେ, ଏବଂ ଏହାର ବିପରୀତ ଆଚରଣ କରବାର କୌଣସି ବାଧ୍ୟ ବାଧକତା ନାହିଁ । ଏଥିପାଇଁ ଯଦି ତୁମ ଏବଂ ମୋ ମଧ୍ୟରେ ବିରୋଧ ସୃଷ୍ଟିହୁଏ, ତାହା ହେଉ.....

ମୁଁ କିଛି-ନକାଣିବା * ସଂଘର ସରାୟ ନୁହେଁ ଏହା ସୁନିଶ୍ଚିତ । ମୁଁ କିପରି ତାହା ହୋଇଥାନ୍ତୁ ? ଯେଉଁ ଲୋକ ନିତୋମାନଙ୍କ ଅଭ୍ୟାସର ପ୍ରତି ବିରୋଧ କରେ ସେ କିପରି ଶ୍ରେୟକାୟ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ଅଂଶ-ବିଶେଷର ଅବନତି ଘୋରୀୟାକୁ ଚାହିଁପାରେ ? ଅଧଃପତନ ଘରରେ ଆମ୍ଭେମାନେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଗଢ଼ିରେ ଆଗଉଛି ବୋଲି ମୋର ମନେ ହୁଏ । କାଜି ହସାବରେ ଆମ୍ଭେମାନେ ଘୋଷଣା ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ “ସକଳ ମନୁଷ୍ୟ ସମଭାବରେ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇ ଅଛନ୍ତି” । କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ର, ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମ୍ଭେମାନେ ପ୍ରକୃତରେ ଏହାର ଅର୍ଥ କରୁଛୁ ; “ସକଳ ମନୁଷ୍ୟ ସମଭାବରେ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇ ଅଛନ୍ତି—ନିତୋମାନଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ,” କିଛି-ନକାଣିବା ଦଳ ଯେତେବେଳେ କ୍ଷମତା ପାଇବେ ତେତେବେଳେ ତାଙ୍କର ଭାଷା ହେବ, “ସକଳ ମନୁଷ୍ୟ ସମଭାବରେ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇ ଅଛନ୍ତି—ନିତୋ, ବିଦେଶୀ ଏବଂ କ୍ଷାତ୍ରଜଗଣଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ।” ଯେଉଁଠି ତାହା ଘଟିବ ସେହି ମୁଁ ଏପରି ଦେଶକୁ ଚାଲିଯିବି ଯେଉଁ ଦେଶରେ ସ୍ୱାଧୀନତା ପ୍ରେମର ଛଳନା ନାହିଁ—ଯେପରି ରାଶିୟା, ସେଠାରେ ପ୍ରକୃତ ସୋଭିୟେଟ ମିଳିବ କିନ୍ତୁ ଭାଷା ମା ନାହିଁ ।

ତୁମର ଚରବନ୍ଧୁ
ଏ, ଲଙ୍କାନ

* ବଃ ଘଃ—ସେହି ସମୟରେ ଗୋଟିଏ କ୍ଷୁଦ୍ର ଉପାଦାନ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଦଳର ସାଧାରଣ ସ୍ତରରେ କିଛି ନକାଣିବା (Know-nothing) ଦଳ ଗୁଡ଼ା ଯାଉଥିଲା । ଶିବୁ ଏହାର ଅସ୍ତିତ୍ୱ ବେଶ୍ ଶାନ୍ତ ଥିଲା ।

ଜନେକ ଯୁବକଙ୍କୁ ପରମଣ

ଜଣେ ଖ୍ୟାତନାମା ଆଇନଜ୍ଞ ହୋଇଥିବା ଲିଜନଙ୍କ ଶ୍ରେୟ ଶ୍ରଦ୍ଧା ପ୍ରସାର ଥିବ । ତେଣୁ ତାଙ୍କ ଗୃହରେ ଆଇନଶାସ୍ତ୍ର ଅଧ୍ୟୟନ କରୁଥିବା ଅନେକ ଯୁବକଙ୍କଠାରୁ ସେ ନିବେଦନ ସବି ସାଜୁଥିଲେ । ୧୮୫୫ ମସିହାରେ ସେ ଜର୍ମିନ ଯୁବକଙ୍କୁ ଏକ ସ୍ଥଳର ପରମଣ ସବି ଲେଖିଥିଲେ ।

ରଣାମ ସାବୁ, ଏସ୍କୋୟାର,

ସ୍ୱିଙ୍ଗ୍‌ସ୍‌ଟ୍ରିଟ୍, ନିକେମ୍‌ବର, ୫, ୧୮୫୫

ପ୍ରିୟ ଉତ୍ତମହୋଦୟ,

ବର୍ତ୍ତମାନ ଘରକୁ ଫେରି ମୁଁ ଆପଣଙ୍କର ଗତମାସର ୨^୩ ତାରିଖର ପତ୍ର ଖଣିକ ପାଉଛି । ମୁଁ ଘରର ବାହାରେ ଏତେ ବେଶି ସମୟ ରହେ ଯେ, ମୋ ସହୃଦ କୌଣସି ଯୁବକ ରହି ଆଇନଶାସ୍ତ୍ର ସୁନ୍ଦରାରେ ପଢ଼ି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ଯଦି ଆପଣ ଆଇନଜ୍ଞ ହେବାପାଇଁ ଦୃଢ଼ ପ୍ରତିଜ୍ଞାବଦ୍ଧ ହୋଇ ଥାଆନ୍ତି, ତାହାହେଲେ ଏହା ମଧ୍ୟରେ ଅର୍ଦ୍ଧେକ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପନ୍ନ ହୋଇଅଛି । ଆପଣ କାହାର ପାଖରେ ପଢ଼ନ୍ତୁ ଅଥବା ନ ପଢ଼ନ୍ତୁ ସେଥିରେ କିଛି ଯାଏ ଆପେକ୍ଷା । ମୁଁ କାହାର ନିକଟରେ ପାଠ ପଢ଼ିନାହିଁ । ବହୁତ ଗୁଡ଼ିଏ ବହି ସଂଗ୍ରହ କରନ୍ତୁ ଏବଂ ପଢ଼ନ୍ତୁ—ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆପଣ ବହିଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରଧାନ, ପ୍ରଧାନ ବିଷୟ ଗୁଡ଼ିକ ବୁଝି ନପାରନ୍ତି ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଧ୍ୟୟନ କରନ୍ତୁ, ଏହାହିଁ ହେଉଛି ଅସଲ ଜିନିଷ । ଅଧ୍ୟୟନ ସମୟରେ ବଡ଼ ସହରରେ ଅଛନ୍ତି କି ନା ତାହା ନିରର୍ଥକ । ମୁଁ ନିଉସାଲେନ୍‌ରେ ପଢ଼ି ଥିଲି, ଯେଉଁଠାରେ ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକ ବେଶି ଲୋକ ନଥିଲେ । ପୁସ୍ତକଗୁଡ଼ିକ ବୁଝିବାର କ୍ଷମତା ଆପଣଙ୍କର ସବୁଠାରେ ସମାନ ଥାଏ । ମିଶ୍ର ଡ୍ରାମାର ଜଣେ ବୁଦ୍ଧିମାନ ବ୍ୟକ୍ତି ଏବଂ ଜଣେ ବିଜ୍ଞ ଆଇନଜ୍ଞ (ଆଇନ ଶିକ୍ଷାରେ ସେ ମୋ ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ପୁଣି); ମୋର ଖୁବ୍ ବିଶ୍ୱାସ ଯେ କେଉଁ ୨ ପୁସ୍ତକ ପଢ଼ିବାକୁ ହେବ ସେ ଖୁବ୍ ଆନନ୍ଦରେ ଆପଣଙ୍କୁ କହିଦେବେ ଏବଂ ଆପଣଙ୍କୁ ପୁସ୍ତକ ଦେଇ ସାହାଯ୍ୟ କରିବେ ।

ସର୍ବଦା ସୁରକ୍ଷା ରଖିବେ ଯେ ସାଫଲ୍ୟର ପାଇଁ ଆପଣଙ୍କର ଫକଲ୍ ଅନ୍ୟ ସବୁ ବିଷୟ ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକତର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ

ଆପଣଙ୍କର ବିଶ୍ୱାସୁ ବନ୍ଧୁ

ଏ, ଲିଜନ

ମନୁଷ୍ୟର ସମ ଅଧିକାର ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ

୧୮୫୭ ମସିହାରେ ମାର୍ଟିନ ଶ୍ରେୟ ଶ୍ରଦ୍ଧା ପ୍ରସାର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ବର୍ତ୍ତମାନରେ ସଂଖ୍ୟାନୁସାରେ ଗଣନା ପରେ ଉପାବଧି ଲେଖି ସ୍କଟ୍ (Dread Scott) ମୋକଦ୍ଦମାର ନିଷ୍ପତ୍ତି, ଉତ୍ତରାଧିକାରୀଙ୍କୁ ନିଜର ଅଧିକାର ସ୍ୱାଧୀନ ପ୍ରଥା ପ୍ରଣାଳୀରେ ଲେଖି ଶୋଭା ପାଉ ଥିବ ।

ନିଶ୍ଚୟ ଓ ନିଗ୍ରୋମାନଙ୍କର ଅଧିକାର ଶୁଦ୍ଧ ସ୍ୱାଧୀନତାରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରି ଦେବ । ସେହିବର୍ଷ ନିଜ ମାସରେ ଏ ବର୍ଷପୂର୍ଣ୍ଣରେ ଲିଙ୍ଗ ଗାଙ୍ଗର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଉପାଦେୟ ଶକ୍ତିର ଉତ୍ତରରେ ଗୋଟିଏ ବହୁତା ଦେଇ ମନୁଷ୍ୟର ସମାଜ ଅଧିକାର ସଂକଳରେ ଗଢ଼ାଇ ମୋ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଦେଖିବେ ।

.....ବନ୍ଧବର ପତା ଉପାଦେୟ କହିନ୍ତୁ ଉପାଦେୟ କହିନ୍ତୁ ଯେ ସ୍ୱାଧୀନତାର ଘୋଷଣା ପରେ ଧଳା ଏବଂ କଳା ସମସ୍ତ ମନୁଷ୍ୟର କଥା ଉଲ୍ଲେଖ ଅଛି, ସେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସାହାସର ସହିତ ଅଧିକାର କରନ୍ତୁ ଉଲ୍ଲେଖରେ ନିଗ୍ରୋମାନଙ୍କର କଥା କୁହା ଯାଇଅଛି, ତତ୍ତ୍ୱପରେ ସେ ଗଭୀରଭାବେ ଯୁକ୍ତି ଦେଖାଇ କହିନ୍ତୁ ଯେ, ଯେଉଁମାନେ କହିନ୍ତୁ ସମ୍ପ୍ରଦାନରେ ନିଗ୍ରୋମାନଙ୍କର କଥା କୁହାଯାଇଛି, ସେମାନେ ଏହି କାରଣରୁ କହିନ୍ତୁ ଯେ ସେମାନେ ନିଗ୍ରୋମାନଙ୍କ ସହିତ ଭେଦ ଦେବେ, ଆହାର କରିବେ, ଶୟନ କରିବେ ଏବଂ ବିବାହ ସୁଦ୍ଧେ ଆବଦ୍ଧ ରହିବେ । ସେମାନଙ୍କର ଅଭିମତରେ ଆଉ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଯୁକ୍ତି ରହି ନ ପାରେ । ଯେଉଁ ଯୁକ୍ତିରେ କୁହାଯାଏ ଯେ, ଯେହେତୁ ମୁଁ କୃଷିକାୟ ରମଣୀଙ୍କୁ ନୀତିଦାସୀ ହସାବରେ ରଖିବାକୁ ଚାହେଁନା ସେହିହେତୁ ନିଶ୍ଚୟ ତାହାଙ୍କୁ ପତ୍ନୀ ହସାବରେ ପାଇବାକୁ ଚାହେଁ—ସେହିଭଳି କୃତ୍ରିମ ଭର୍ତ୍ତିକ ଦିବେଦୀତା କରିବାକୁ ଚାହେଁ । ଉଲ୍ଲେଖିତ କୌଣସି ହସାବରେ ମୁଁ ତାକୁ ପ୍ରୟୋଜନ କରେ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ କେତେଜଣ ବର୍ଷପୂର୍ଣ୍ଣରେ ମୋ ସହିତ ସମକ୍ଷମ ହୋଇ ପାରେ, କିନ୍ତୁ ନିଜର ଶ୍ରମକ୍ତି ଆହାରି ଅପର କାହା ସହିତ ପରମର୍ଶ ନକରି ଖାଇବାର ତାହାର ସହଜାତ ଅଧିକାର ରହିଅଛି । ସେ ସେଥିରେ ମୋ ସହିତ ଏବଂ ସମସ୍ତଙ୍କ ସହିତ ସମାନ ।

ତେଣୁ ସେ ମୋଦିକମା ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ପ୍ରଧାନ ବନ୍ଧବର ପତା ଧ୍ୟାନ ସ୍ୱୀକାର କରନ୍ତୁ ଯେ ସ୍ୱାଧୀନତାର ଘୋଷଣା ପରେ ଭାଷା ଏପରି ବ୍ୟାପକ ଯେ ଉଲ୍ଲେଖରେ ସମଗ୍ର ମାନବ ପରିବାରକୁ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରା ଯାଇପାରେ କିନ୍ତୁ ସେ ଏବଂ ବନ୍ଧବର ପତା ଉପାଦେୟ ଯୁକ୍ତି ଦେଖାଇଛନ୍ତି ଯେ ଏହି ଘୋଷଣା ପରେ ଗଭୀରଭାବେ ନିଗ୍ରୋମାନଙ୍କୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବାକୁ ଚାହେଁ ନାହିଁ, କାରଣ ସେମାନେ ନିଗ୍ରୋମାନଙ୍କୁ ଶ୍ରେଣିକାୟ-ମାନଙ୍କ ସହିତ ସମପର୍ଯ୍ୟାୟତ୍ୱକୁ କରି ନଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଏହି ଯୁକ୍ତି ଏହି କାରଣରୁ ମୂଲ୍ୟହୀନ ଯେ, ସେମାନେ ସେତେବେଳେ ବା ପରେ କୌଣସି ସମୟରେ କାର୍ଯ୍ୟତଃ ଶ୍ରେଣିକାୟମାନଙ୍କୁ ସମପର୍ଯ୍ୟାୟତ୍ୱକୁ କରି ନଥିଲେ । ଘୋଷଣା ପରେ ସହଜ ଏବଂ ସୁସ୍ପଷ୍ଟ ଭାଷାର ଏହିପରି ପ୍ରକଟ ବହୁତର ସମର୍ଥନରେ ଏହାହିଁ ହେଉଛି ପ୍ରଧାନ ବନ୍ଧବର ପତା ଓ ସୁନେଷରଙ୍କ ପ୍ରଧାନ ଯୁକ୍ତି । ମୁଁ ଭାବୁଛି ଯେ ଏହି ବର୍ଷପୂର୍ଣ୍ଣ ପରେ ଗଭୀରଭାବେ ସବୁ ଲୋକଙ୍କ କଥା କହିଅଛନ୍ତି; ତେବେ ସେମାନେ କହିବାକୁ ଚାହେଁ ନାହିଁ, ବର୍ତ୍ତମାନ, ଆକାର, ବୃଦ୍ଧି, ନିମିତ୍ତ ବିକାଶ ଓ ସାମାଜିକ ଦକ୍ଷତା ଉପରୁ ସମସ୍ତେ ସମାନ । ମୋହାମୋଟ୍ଟ ବୋଧଗମ୍ୟ ଭାଷାରେ ସେମାନେ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରିଥିଲେ, କେଉଁ କେଉଁ ବର୍ଷପୂର୍ଣ୍ଣରେ ସମସ୍ତ ମନୁଷ୍ୟ ସମାନ । ସେମାନଙ୍କ ଅଭିମତରେ ସବୁ ମନୁଷ୍ୟମାନଙ୍କର “କେତେକ ସହଜାତ ଅଧିକାର ଅଛି; ସେହି ସବୁ ଅଧିକାର ହେଉଛି ଜୀବନ, ସ୍ୱାଧୀନତା ଏବଂ ସୁଖାନୁସରଣ ଅଧିକାର ।”

ଏହି ସମସ୍ତ ବର୍ଷପୂର୍ଣ୍ଣରେ ସମସ୍ତଙ୍କର ସମାନ ଅଧିକାର ରହିବ ବୋଲି ସେମାନେ କହିଥିଲେ ଏବଂ ଅଭିପ୍ରାୟ ତାହାହିଁ ଥିଲା । ସେହି ସମୟରେ ସମସ୍ତେ ସାମ୍ୟଭାବ କରିଥିଲେ ବା ତେତେବେଳେ ସେହି ସାମ୍ୟକୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କରିବାକୁ ଚାହେଁଥିଲେ ଏହିପରି ନିଷ୍ପତ୍ତି ଅସତ୍ୟ ସେମାନେ କେବେ ଚାହେଁ ନଥିଲେ । ବସ୍ତୁତଃ ସେହି ବୌଦ୍ଧାତ୍ମ୍ୟ ଆଣିବାର କ୍ଷମତା ସେମାନଙ୍କର ନଥିଲା । ସେମାନେ କୌଣସି ଅଧିକାର

ଘୋଷଣା କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁ ନଥିଲେ ଯେଉଁଠାରେ ଅବସ୍ଥାନଯାତ୍ରୀ ଯଥାଶୀଘ୍ର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇ ପାରନ୍ତୁ । ଯାଥାନ୍ତର ସମାଜ ପାଇଁ ସେମାନେ ଗୋଟିଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପୁସ୍ତକ ପ୍ରଚଳନ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ— ଯାହାକୁ ସମସ୍ତେ ଜାଣିବେ ଏବଂ ଶୁଣିବେ ଏବଂ ବାସ୍ତବରେ ଯାହାର ଉପରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ସମ୍ଭବ ନହେଲେ ସୁଦ୍ଧା ବହୁଳାଂଶରେ ସମ୍ଭବ ହେବ, ଯାହାକାର ସମସ୍ତେ ପରିଚିତ ହେବେ ଏବଂ ଯାହାପାଇଁ ସମସ୍ତେ ଚେଷ୍ଟା କରିବେ । ଏହିପରି ଭାବରେ ଏହାର ପ୍ରଭାବ ସତତ ହସ୍ତକୁ ଓ ଗଭୀର ହୋଇ ସର୍ବ ସକଳ ବର୍ଣ୍ଣର ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ଜୀବନର ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ସୁଖ-ଦୁଃଖରେ ସମାପ୍ତ ହେବ । “ସମସ୍ତ ମନୁଷ୍ୟ ସମାନ ଭାବରେ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛନ୍ତି” ଏହି ବାକ୍ୟଟି ଶ୍ରୋତବ୍ୟ ଯେଉଁଠାରେ ନିଜର ନେତା ବ୍ୟାପାରରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କୋଣସି ସାହାଯ୍ୟରେ ଆସୁନାହିଁ; ଏବଂ ଘୋଷଣା ପରେ ଏହା ସେଥିଯୋଗୁଁ ସ୍ଥାନ ପାଇଥାଏ ଉପକ୍ରମରେ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ । ଏହାର ରଚୟିତାଗଣ ଚାହୁଁଥିଲେ—କ୍ରିଷ୍ଟିଆନଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ, ଏହାର ରଚୟିତାଗଣ ଏହାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଯଦି କେହି ଯାଥାନ୍ତର ଜାତିକୁ ସ୍ୱେଚ୍ଛାକୃତ ଭାବେ ଦୃଶ୍ୟ ପଥରେ ଫେରାଇ ନେବାକୁ ଚାହୁଁ, ତେବେ ସେମାନଙ୍କ ପଥରେ ଏହା ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ସୃଷ୍ଟି କରିବ ।

ନିରାକୃତ ପରିବାର

ଦାସପ୍ରଥା ପ୍ରଶ୍ନ ସଂବନ୍ଧରେ ବହୁତ ବଡ଼ ଗୁରୁତ୍ୱ ଶାସ୍ତ୍ର ଦେଶରେ ସ୍ଥାନିକ ଲୁକ୍ଷ୍ମିନିକ ଏକାଦି ଦେଖାଦେଇ । ରିଙ୍ଗନଙ୍କ ସୁବିଧାନ ଦୃଢ଼ତା (Wigh) ଦଳର ଅସ୍ତିତ୍ୱ ସେଠାରେ ପାଇଥିଲା; ଏବଂ ନୂତନ ଉପକ୍ରମର ଦଳ ରିଙ୍ଗନଙ୍କ ଦଳ- ପ୍ରତିରୁଦ୍ଧରେ ବ୍ୟବସାୟ ହୋଇଥିଲା । ୧୮୫୮ ମସିହା ଜୁନ ମାସରେ ଉପକ୍ରମର ଲୁକ୍ଷ୍ମିନିକ ପ୍ରତିରୁଦ୍ଧ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଶେଷ ଅଧିବେଶନରେ ସେ ଗୋଟିଏ ସାଧାରଣରୂପ ଗ୍ରହଣ ଦେଇଥିଲେ । ସେହି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସେ ପ୍ରଗତିରୁ ଗଭୀର ଉପକ୍ରମିକ ଲୁକ୍ଷ୍ମିନିକ ଦଳପ୍ରତିରୁଦ୍ଧତା ଦୃଢ଼ତା ବଳ—ଦେଶର ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ସମସ୍ୟାର ଆଲୋଚନା କରିବା ସ୍ୱାଧୀନ ଗୋଟିଏ ନାମ ଦେଇ ପ୍ରମାଣ ବ୍ୟାପୀ ହୋଇଥିଲା । ତାଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅନୁକୂଳତା ଦେଖାଦେଇ ପ୍ରମାଣ ଦେଇଥିଲା ।

ଆଗରୁ ଜାଣି ପାରୁଥାନ୍ତୁ ଯେ ଆମେମାନେ କେଉଁଠାରେ ଅଛୁ ଏବଂ କେଉଁ ଦିଗକୁ ଯାଉଛୁ, ତାହାହେଲେ କ’ଣ କରିବାକୁ ହୋଇଥାନ୍ତା, ତାହା ଆମେମାନେ ଆଗରୁ ଭଲକରି ଗୁରୁ ପାରୁଥାନ୍ତୁ । ଦାସପ୍ରଥା ସମ୍ପର୍କିତ ଆନ୍ଦୋଳନର ପରିସମାପ୍ତି ସର୍ବଜନସାଧାରଣ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ, ଏବଂ ତାହାପ୍ରତି ସୁରକ୍ଷିତ ଆଶ୍ୱାସ ରଖି, ଯେଉଁ ନିଜର ସୂଚନା କରୁଥିବା ତାହା ଆଜି ପଞ୍ଚମ ବର୍ଷରେ ପଡ଼ିଅଛି ।

ସେହିନିମିତ୍ତ ବଳବତ୍ତ ହେବା ଫଳରେ ଆନ୍ଦୋଳନ ଯେ କେବଳମାତ୍ର ହାସ ପାଇନାହିଁ, ଉପରକୁ ତାହା ସର୍ବଦା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଅଛି ।

ମୋ ମତରେ ଗୋଟିଏ ସଙ୍କଟ ନ ଆସିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏବଂ ତାହା ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ନହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆନ୍ଦୋଳନ ଶେଷ ହେବନାହିଁ ।

ମୋର ବର୍ଣ୍ଣାସ, ଦେଶର ଅଧିକ ଅଂଶରେ କୃଷିକାୟୁମାନେ ମୁକ୍ତ ରହିଲେ ଏବଂ ଅପର ଅର୍ଦ୍ଧେ କାଂଶରେ ସେମାନେ କ୍ରିତବାସ ରହିଲେ, ସରକାର ଦାୟକ୍ତିତା ହେବନାହିଁ ।

ଇସ୍ତଫାୟନ ଅବଲୁପ୍ତ ହେଉ ଏହା ମୁଁ ଆଶା କରନାହିଁ—ମୁଁ ଚାହେଁନା ଯେ ଫସାର ଥିଏ ହୋଇଯାଉ; କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଅବଶ୍ୟ ଚାହେଁ ଯେ ଏହା ଆଉ ବରକ୍ରମ ନହେଉ ।

ହୁଏତ ଏହା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ଗୋଟିଏ ଜନସ ହେବ, ନ ହେଲେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ଅନ୍ୟ ଜନସ ହେବ ।

ହୁଏତ କ୍ରିତବାସ ପ୍ରଥାର ବିରୋଧୀଗଣ ତାହାର ଅଧିକତର ବିସ୍ତାରର ପ୍ରତିହତ କରିବେ ଏବଂ ଏହାକୁ ଏପରି ଅବସ୍ଥାରେ ରଖିବେ, ଯେତେବେଳେ ଜନସାଧାରଣମାନେ ନିଶ୍ଚିତ ରହି ପାରୁବେ ଯେ ଏହାର ଅନ୍ତ୍ରୀମ ମୂଲ୍ୟ ଆସନ୍ତୁ; ନ ହେଲେ ଏହାର ସମର୍ଥକଗଣ ଏହାକୁ ଆହୁର ଆଗକୁ ଆଗେଇ ଆଣିବେ ଯେତେବେଳେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନୂତନ ଏବଂ ପୁରାତନ, ଉତ୍ତର ଏବଂ ଦକ୍ଷିଣ, ସବୁ ଗୁଣ୍ଡରେ ଏହା ବିସ୍ତାପିତରେ ପରିଣତ ନହେଉଛି..... ।

ବାସପ୍ରଥା ସମ୍ପର୍କିତ ଅଭିମତର ଫସପାରିଣ

“ବରକ୍ରମ ପରିବାର” ସମ୍ପର୍କିତ ଦମକପ୍ରଦ ବହୁତା ଫଳରେ ଲିଙ୍ଗନଙ୍କ ଉପରେ ନିନ୍ଦା ବର୍ଷଣ ହେବାକୁ ସୁବିଧା । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସମାସେବକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲେ ଲିଙ୍ଗନଙ୍କର ସୁନ୍ଦର ପ୍ରତିବିମ୍ବୀ ସିନେମାର ଉପସ୍ଥାପନ । ସେହିବର୍ଷ କୁସର ମାସରେ ବକାଗୋରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ଏକ ବହୁତାରେ ଲିଙ୍ଗନ ଗାଙ୍ଗର ଅରମ୍ଭ ବର୍ଷଦସବରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କଲେ :

ପ୍ରଥମତଃ ଅର୍ଦ୍ଧସାଧାରଣ ଏବଂ ଅର୍ଦ୍ଧଦାସ ଅବସ୍ଥାରେ ଏହି ସରକାର ଯେଉଁ ବୟାଅସୀ ବର୍ଷ ଧର ବାସ୍ତୁ ରହିଅଛି ସେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ମୁଁ ଅନୁରାଗ ନୁହେଁ । ଏହି ଦେଶର ଉଚ୍ଚତମ ସହିତ ମୋର ମୋଟାମୋଟ ପରାପତ୍ନୀ ଅଛି ଏବଂ ମୁଁ ଜାଣେ ଯେ ବୟାଅସୀ ବର୍ଷ ଧର ତାହା ଅର୍ଦ୍ଧସାଧାରଣ ଓ ଅର୍ଦ୍ଧଦାସ ଅବସ୍ଥାରେ ଅଛି । ମୁଁ ବର୍ଣ୍ଣାସ କରେ—ଏବଂ ଏ କଥାଟି ମୁଁ କହିବାକୁ ଚାହେଁ—ମୁଁ ଏହି କାରଣରୁ ସ୍ବାୟୀ ବୋଲି ବର୍ଣ୍ଣାସ କରେ ଯେ ନେତ୍ରାସ୍ତା ବିଲ୍‌ର ଉତ୍ତାପନର ପୂର୍ବ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସର୍ବଦା ଜନସାଧାରଣଙ୍କର ମନ ଏହି ବର୍ଣ୍ଣାସରେ ଆଶ୍ୱସ୍ତ ଥିଲା ଯେ ବାସପ୍ରଥା ଅନ୍ତ୍ରୀମ ମୂଲ୍ୟ ଦିବରେ ଚାଲୁଅଛି । ଏହି ବର୍ଣ୍ଣାସରେ ବେଢ଼ି ୮ ବର୍ଷ ସମୟ ଆପେମାନେ ନିଶ୍ଚିନ୍ତରେ କରୁଥିଲୁ; ଅନ୍ତତଃ ତାହାହିଁ ମୋର ବର୍ଣ୍ଣାସ । ମୋର ବର୍ଣ୍ଣାସ ବାସପ୍ରଥା ରହିତ କରିବା ପାଇଁ ଯେଉଁମାନେ ବ୍ୟକ୍ତି, ସେମାନଙ୍କର କୌଣସି ସମର୍ଥକର ନ୍ୟାୟକୁ ସମର୍ଥକରେ ମୁଁ ସର୍ବଦା ବାସ-ପ୍ରଥାକୁ ଦୃଶ୍ୟ କରି ଆସୁଅଛି । ମୁଁ ଚରକାଳ ପାଇଁ କଣେ ପ୍ରାଚୀନପତ୍ନୀ ହୁଇଗା । ମୁଁ ସର୍ବଦା ତାହା ଦୃଶ୍ୟ କରି ଆସୁଅଛି; କିନ୍ତୁ ନେତ୍ରାସ୍ତା ବିଲ୍ ଉତ୍ତାପନର ଏହି ନୂତନ

ଆହାସ୍ତ୍ରର ପୂର୍ବେ ମୁଁ ସର୍ବଦା ନୀରବ ରହି ଆସୁଅଛି । ମୋର ସତ୍ତା ବିଶ୍ୱାସଥିଲା ଯେ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ଏହାର ନିରୋଧୀ ଏବଂ ଏହା ଅନ୍ତମ ବିଲୋପ ପଥରେ.....ଜାତିର ଅଧିକାଂଶ ଏହି ବିଶ୍ୱାସରେ ନିରସ୍ତୁଥିଲେ ଯେ, ଦାସପ୍ରଥା ଅନ୍ତମ ବିଲୋପ ପଥରେ ଚାଲିଛି । ଏହି ପ୍ରକାର ବିଶ୍ୱାସର ସପକ୍ଷରେ ଅବଶ୍ୟ କାରଣ ଥିଲା ।

ସମ୍ବିଧାନ ପ୍ରଣୟନ ସମୟରେ କାହିଁକି ସେହି ସକଳ ଜ୍ଞାନ ବୃଦ୍ଧମାନେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲେ ଯେ, ଯେଉଁସବୁ ଅଞ୍ଚଳରେ ଦାସପ୍ରଥା ପ୍ରଚଳିତ ନାହିଁ, ସେଠାରେ ଏହାର ପ୍ରସାର କରାଯିବ ନାହିଁ ? କାହିଁକି ଘୋଷଣା କରାଯିବ ଯେ କୋଡ଼ିଏ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ କଂଗ୍ରେସ ଆନ୍ତ୍ରିକାର ଦାସ ବ୍ୟବସାୟ, ଯାହା ମାଧ୍ୟମରେ ଦାସମାନଙ୍କର ସରକାରୀ କରାଯିବ, ବନ୍ଦ କରିଦେଇ ପାରିବେ ? କାହିଁକି ଏ ସବୁ ପାଶ୍ କରାଯିବ । ମୁଁ ଏହି ଧରଣର ଆହୁରି ଅନେକ ଆଇନ ଉଲ୍ଲେଖ କରିପାରେ—କିନ୍ତୁ ଏହିଗୁଡ଼ିକ ଯଥେଷ୍ଟ । ଏହି ଗୁଡ଼ିକରୁ କ'ଣ ଏହା ଗୁହାଯାଏ ନାହିଁ ଯେ ସମ୍ବିଧାନର ପ୍ରଣେତାଗଣ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାର ବିଲୋପ ଚାହୁଁଥିଲେ ଏବଂ ଆଶା କରୁଥିଲେ ? ପୂର୍ବରୁ ଯେଉଁ ବକ୍ତୃତାକୁ ନିରାପତ୍ତ ଡାକ୍ତରୀ କରୁଥିଲେ, ସେହି ବକ୍ତୃତାରେ ମୁଁ ଯାହା କହିଥିଲୁ ସୁଦ୍ଧା ତାହା କହୁଅଛି ଯେ, ଯେତେବେଳେ ମନେ କରାଯାଏ ଯେ ଦାସପ୍ରଥାର ନିରୋଧୀଗଣ ଏହାର ଅଧିକତର ପ୍ରସାରର ପ୍ରତିରୋଧ କରୁଛନ୍ତି ଏବଂ ଏହାକୁ ଏପରି ଅବସ୍ଥାକୁ ନେଇ ଯାଉଛନ୍ତି ଯେଉଁଠି ଠାରେ ଜନସାଧାରଣ ଏହି ବିଶ୍ୱାସରେ ଆଶ୍ୱସ୍ତ ରହିବେ ଯେ ଏହା ଅନ୍ତମ ମୂଳ ପଥରେ ଚାଲିଅଛି—ତେତେବେଳେ ମୁଁ କେବଳ ଏହି କଥାଟି କହିବାକୁ ଚାହେଁ ଯେ ସେମାନେ ଏହାକୁ ଠିକ୍ ସେହି ସ୍ଥାନରେ ରଖିବେ ଯେଉଁଠାରେ ଏହି ସରକାରର ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ବର୍ଗ—ପ୍ରଥମରୁ ଏହାକୁ ରଖିଥିଲେ.....

ଦାସପ୍ରଥା ଫର୍ମ୍‌ସ୍‌ରେ : ସୁବିଧାଯାତ ଅଂଶ

ରିଜିଷ୍ଟ୍ରାସ୍ତ୍ର ଗ୍ରାହକ ମନୋରାଗ କାଗଜରେ ଲିଖିତ କରିଥିଲେ, ଗ୍ରାହକ ଗ୍ରାହକଲିଷ୍ଟିର ଅନେକଗୁଡ଼ିଏ ଅଂଶ ସିରକ୍ତିତ ହୋଇ ରହିଥିଲା । ସେହିଠି ସର୍ବିକ୍ଷେଷା ଅନୁସନ୍ଧାନ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଥିଲା ସେହି ଫର୍ମ୍‌ସ୍ ଅଗଷ୍ଟ ମାସରେ ରିଜିଷ୍ଟ୍ରା ହୋଇଥିବା କୋର ମନେହୁଏ ।

ମୁଁ ଯେପରି ଦାସ ହେବାକୁ ଚାହେଁନାହିଁ, ସେହିପରି ମୁଁ ପ୍ରଭୁ ହେବାକୁ ଚାହେଁନା । ଏହା ମଧ୍ୟରେ ମୋର ଗଣତନ୍ତ୍ର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଧାରଣା ପ୍ରକାଶ ପାଇଅଛି । ଏହାର ସହିତ ଯାହାର ସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ନାହିଁ, ଅସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ଅନୁପାତରେ, ତାହା ଗଣତନ୍ତ୍ର ନୁହେଁ ।

ଏ, ଲଙ୍କନ—

ମୁକ୍ତିର ପ୍ରେରଣା

୧୮୩୮ ମସିହା ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସରେ ଉତ୍କଳସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀ ଗୋଟିଏ ଭାଷଣ ଦେଇଥିଲେ । ଏହି ଭାଷଣର ପୂର୍ବେ ଅର୍ଥାତ୍ ସଂଗ୍ରାମୀ କର ରାଜା ସାମନ୍ତଙ୍କୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ ସାମାଜିକ ଅର୍ଥ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ଯେତେବେଳେ.....ଆପଣମାନେ ନିଜମାନଙ୍କୁ ମନୁଷ୍ୟତ୍ୱ ବିହୀନ କରାଇବାରେ କୃତକାରୀ ହୋଇ ପାରୁ ଅଛନ୍ତି, ଯେତେବେଳେ ସେମାନଙ୍କୁ ବାଣ୍ୟ ପଶୁ ହିସାବରେ ରଖି ପାରୁଛନ୍ତି; ଯେତେବେଳେ ସେମାନଙ୍କର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱକୁ ନଷ୍ଟକରି ପାରୁଛନ୍ତି ଏବଂ ଶେଷରେ ଯେଉଁଠାରେ ଜୀବନର ଆଶା ଓ ଆକାଂକ୍ଷାର ଅଭିଶପ୍ତର ଆଶା ପରି ଘନ ଅନ୍ଧାରରେ ଅନ୍ଧକାରକୁଳ ସେହିଠାରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଅବସ୍ଥାନ କରାଇ ଆପଣମାନେ କ'ଣ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଯେ ଯେଉଁ ଦାନବକୁ ଆପଣମାନେ ଜାଗରତ କରିଛନ୍ତି ସେ ଯେ ପରବର୍ତ୍ତନ ହୋଇ ଆପଣମାନଙ୍କୁ ବ୍ୟସ୍ତ ନକରିବ ?

ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର ମୁକ୍ତି ଓ ସ୍ୱାଧୀନତାର ମୂଳ ପିଣ୍ଡ କ'ଣ ଏହା ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର ତୁମ୍ଭର ସ୍ୱାଧୀନ ନୁହେଁ; ଅଖଣ୍ଡ ସମୁଦ୍ର ଉପକଳ ନୁହେଁ; ସ୍ୱଚ୍ଛ ଜାହାଜର ଗୋଲା ବାବୁ ନୁହେଁ; କିମ୍ବା ଆମର ଶୁଦ୍ଧାନ୍ତ ସୈନ୍ୟବଳ ନୁହେଁ । ସେ ଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ଆମ୍ଭର ଏହି ପବନ ଭୂମିରେ ଅଭ୍ୟାସରେ ଫେରି ଆସିବାର ଆଶା ଆମ୍ଭର ନୁହେଁ । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀ ପ୍ରତିକୂଳରେ ଯାଇ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ସକ୍ଷମ କିମ୍ବା ଅକ୍ଷମ କରି ପାରନ୍ତି । ସର୍ବଶକ୍ତିମାନ ଶତ୍ରୁର ଆମ୍ଭମାନଙ୍କ ହୃଦୟରେ ମୁକ୍ତି ପ୍ରତି ଯେଉଁ ପ୍ରଗାଢ଼ ଅନୁରାଗର ଚାପ ଚୋପଣ କରିଛନ୍ତି ସେଥିପ୍ରତି ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର ବିଶ୍ୱାସ ସବୁବେଳେ ଅଟଳ । ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର ନିରାପତ୍ତ ନିର୍ଭର କରେ ସେହି ଅଟଳ ବିଶ୍ୱାସ ଉପରେ ଯାହା ସବୁ ସମୟରେ, ସବୁ ସ୍ଥାନରେ ସମସ୍ତ ଲୋକଙ୍କୁ ଧୂଳିଘାନର ପଥରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଅଛି । ଆପଣମାନେ ଏହି ପ୍ରେରଣାକୁ ଓ ବିଶ୍ୱାସକୁ ନଷ୍ଟକରି ଗୁରୁ ଗୁରୁ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ପୋଛାବରର ବାଜି ଚୋପଣ କରିଛନ୍ତି । ପରାଧୀନତାର ଶୁଦ୍ଧାନ୍ତ ସହିତ ଅଭ୍ୟାସ ହୋଇ ସେ ଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟବହାର ନିମିତ୍ତ ନିଜର ହସ୍ତ ପଦକୁ ମୁକ୍ତିଲିତ କରି ରଖିଅଛନ୍ତି । ନିଜର ମୌଳିକ ଅଧିକାର ଗୁଡ଼ିକୁ ପଦାଘାତ କରି ବ୍ୟକ୍ତି ସ୍ୱାଧୀନତାର ପ୍ରତିରୋଧକୁ ନଷ୍ଟକରି ସେହି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଧୂର୍ତ୍ତ ଅଭ୍ୟାସରେ ପ୍ରଜା ହେବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଅଛନ୍ତି ।

ବାସନ୍ତ ସମ୍ପର୍କରେ ଧର୍ମାତ୍ମକ

୧୮୩୮ ମସିହାରେ ଭିକ୍ଷକ ଜୀବଦାସ ପ୍ରଥା ସଂକଳ୍ପରେ ଭନ୍ତା ବହୁଥିଲେ ବୋଲି ଗୋଟିଏ ଗୁରୁବଳିଷ୍ଠର ଏବଂ ଅର୍ଥରୁ ପ୍ରତିସ୍ପନ୍ଧନ ହୁଏ । ଏହି ଲେଖାଟି ସେହିବର୍ଷ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସରେ ଲେଖା ହୋଇଥିବାର ଅନୁମାନ କରାଯାଉଅଛି ।

ପ୍ରକୃତର ଦାନ ମଧ୍ୟରେ ମନେକର ଏହା ସତ୍ୟ ଯେ ନିତ୍ରୋ ଗୋଡ଼ାଙ୍କ ଠାରୁ ନିକୃଷ୍ଟତର; ଏହି ଯୁକ୍ତିରୁ ଏହା ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ ନିପତ୍ତିତ ହିନ୍ଦୁର ନୁହେଁକି ଯେ ନିତ୍ରୋ ଯାହା କଳ୍ପଗତ ଅର୍ଜୁନ କର ଅଛି ତାକୁ ମଧ୍ୟ ଗୋଡ଼ାଙ୍କ ନେବା ଉଚିତ୍ ? “ଯାହା ତା’ର ଦରକାର ଦାନକର” ଏହା ହେଉଛି ଗ୍ରୀଷ୍ମଧର୍ମ ଦାନର ନିୟମ; କିନ୍ତୁ “ଯାହା ତା’ର ଦରକାର, ତାହା ତା’ଠାରୁ ଅପହରଣ କର” ଏହା ହେଉଛି ଦାସପ୍ରଥାର ନିୟମ ।

ସନ୍ଧେସରେ ଦାସପ୍ରଥା ସମ୍ପର୍କରେ ଧର୍ମଗୁରୁ ନାତି ଆପାତତଃ ବୋଧହୁଏ ଏହା ଯେ “ଦାସପ୍ରଥା ସାବକନାନ ଠିକ୍ ନୁହେଁ, କିମ୍ବା ସାବକନାନ ଭୁଲ୍ ନୁହେଁ; କେତେକ ଲୋକଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଦାସ ହେବା ଭଲ; ଏବଂ ସେହି କ୍ଷେପରେ ତାହାହିଁ ଈଶ୍ଵରଙ୍କର ମଧ୍ୟ ଇଚ୍ଛା ।

ପ୍ରକୃତରେ ଈଶ୍ଵରଙ୍କ ଇଚ୍ଛା ନିରୁଦ୍ଧରେ କିଛି କରିବାର ନାହିଁ, ତଥାପି କେଉଁମାନେ ଦାସ ହେବା ଉଚିତ୍ ଏବଂ ତାହା କେଉଁ ସ୍ଥଳରେ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ଏହା ଠିକ୍ କରିବା କଠିନ । ଉଦାହରଣ ସ୍ଵରୂପ, ସମ୍ମାନାର୍ଥକ ଉଦ୍ଧୱର ଗୋଟିଏ କଣେ ଦାସ ଅଛି ତାହାର ନାମ ସାମୋ । ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି “ଏହା ଈଶ୍ଵରଙ୍କର ଇଚ୍ଛା କି ଯେ ସାମୋ ସବଦା ଦାସ ରହିବ କି ମୁକ୍ତ ପାଇବ ?” ସର୍ବଶକ୍ତିମାନ ଈଶ୍ଵର ମଧ୍ୟ ଏ ପ୍ରଶ୍ନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ସ୍ପଷ୍ଟ ଉତ୍ତର ଦେଇ ନାହାନ୍ତି ଏବଂ ତାଙ୍କର ପ୍ରକାଶ ଗ୍ରନ୍ଥ—ବାଇବେଲ୍ ମଧ୍ୟ ଏ ବିଷୟରେ ନାହିଁ କିମ୍ବା କେହି ଏହାର ଅର୍ଥ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଭୁଲ୍ କରି ନାହାନ୍ତି । ସାମୋର ଏ ବିଷୟରେ ମତ ନେବାକୁ କେହି ମଧ୍ୟ କହି ନାହାନ୍ତି । ତେଣୁ ପରୀକ୍ଷାରେ ଉଦ୍ଧୱର ଗୋଟିଏକ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ସମାଧାନ କରିବାକୁ ହେବ ।

ଶାନ୍ତିତାପ ସ୍ଥାନରେ ବସି ହସ୍ତରେ ଚର୍ମ-ଗିଳ୍ଲି ପିନ୍ଧି ସାମୋର କଷ୍ଟକାରୀ ଉପାହାସିତ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟରେ ଜୀବନଧାରଣା କର ଯେତେବେଳେ ସେ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନର ହିନ୍ଦୁର କରିବେ, ସେତେବେଳେ ଯଦି ସେ ହିର କରନ୍ତି ଯେ ଈଶ୍ଵରଙ୍କ ଇଚ୍ଛା ସାମୋ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଦାସ ରହିବ, ତାହାହେଲେ ସେ ନିଜର ସୁଖ-ସ୍ବାକ୍ଷ୍ୟକୁ ବଳାୟିତ କରିବାକୁ ଚାହାନ୍ତି କିନ୍ତୁ ଯଦି ସେ ହିର କରନ୍ତି ଯେ ଈଶ୍ଵରଙ୍କ ଇଚ୍ଛା ସାମୋକୁ ମୁକ୍ତ ଦିଆଯିବ, ତାହାହେଲେ ତାଙ୍କୁ ଶାନ୍ତିତାପ ସ୍ଥାନ ପରିତ୍ୟାଗ କରି ହସ୍ତରୁ ଚର୍ମ-ଗିଳ୍ଲି ଫିଙ୍ଗି ଦେଇ ନିଜର ଜୀବନଧାରଣା ପାଇଁ ପରିଶ୍ରମ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଯେଉଁ ନାତି ସର୍ବାପେକ୍ଷା ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସେହି ନିରପେକ୍ଷ ନାତିକୁ ଉଦ୍ଧୱର ଗୋଟିଏ କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବେ କି ?

କିନ୍ତୁ ଦାସପ୍ରଥା କେତେକ ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ଭଲ !! ଭଲ ପଦାର୍ଥ ହିସାବରେ ଦାସପ୍ରଥା ହେଉଛି ଏକ ଅସାଧାରଣ ଅର୍ଥୁର୍ଯ୍ୟ ବସ୍ତୁ; ଏହା ହେଉଛି ଏପରି ଏକ ଭଲ ପଦାର୍ଥ, ଯାହାକୁ ନିଜପାଇଁ କେହି ଭଲ ପାଏନା ।

ନିରର୍ଥକ !!! ବସ୍ତୁ ଆ ମେଷଣାବକମାନଙ୍କୁ ନିଜର ଉଦର ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ଭଲ ବୋଲି ଭ୍ରମ ଚକ୍ଷଣ କରେନାହିଁ କିନ୍ତୁ ଏହା ମେଷଣାବକମାନଙ୍କ ଭଲପାଇଁ ଚକ୍ଷଣ କରେ !!

ସ୍ଵାଧିପତିତ୍ଵ ସମ୍ପର୍କରେ : ଖଣ୍ଡେ ପଦ

ସର୍ବତ୍ର ବିଜ୍ଞାନ ମାନିବ ସ୍ଵାଧିପତିତ୍ଵର ବିନିଷ୍ଠ ଉପଲବ୍ଧି ସ୍ଥାନରେ ପ୍ରାଦେଶିକ ଗଣସମ୍ବନ୍ଧର ପ୍ରାର୍ଥନାମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ନିର୍ବାଚିତ ହେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରି ଅନୁରୋଧ ଦେଇଥିଲେ; ତଥାପି ବିନିଷ୍ଠମାନଙ୍କ ସହଜ ଗବି-ନବର ତଥା

କନସାଧାରଣ ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ପ୍ରକାଶ୍ୟ ଭାବରେ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଥିବା । ସମ୍ପ୍ରଦାୟରେ ସେ ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ସଦ୍‌ଗୁଣ ଶାନ୍ତି ଦେବାକୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଜଣେ ନୂତନ ସମ୍ପ୍ରଦାୟବାଦୀଙ୍କୁ ସେ ଆଦର୍ଶ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ନିଜକୁ ଅନୁସୂଚିତ ମନେକରି ଶାନ୍ତି ଏ ସବୁ ରେଖିଥିଲେ ।

ଶ୍ରୀ ଫିଲ୍ଡ, ଏପ୍ରିଲ ୧୭, ୧୮୫୯

ଓ, କେ, ପିକେଟ ଏସୋସିଏଟସ୍

ପ୍ରିୟ ମହାଶୟ !

ଆପଣଙ୍କର ୧୩ ତାରିଖର ପତ୍ର ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ପାରିଲା । ମୁଁ ଏପରିଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ ସମ୍ବଳିତ ଯେ ଶୁଦ୍ଧ ଶାନ୍ତି ରକ୍ତ ଦ୍ଵାପକ୍ଷ ଯାଉଁ ଯେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ସମ୍ପର୍କରେ ଗ୍ରହଣ ଦେଇ ପାରିବ ନାହିଁ ।

ଆଜି ଯେଉଁଠି ସମ୍ପର୍କରେ ଆପଣ ଲେଖିଛନ୍ତି ସେ ସମ୍ପର୍କରେ ମୁଁ ଶୁଦ୍ଧ ଭାବରେ କହେ ଯେ ମୁଁ ନିଜେ ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ପଦ ପାଇଁ ଉପସ୍ଥାନ ନୁହେଁ । କେତେକ ପକ୍ଷପାତୀ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଯେ ମୁଁ ଏ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଶୁଦ୍ଧ ଭାବରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଓ ସମ୍ପର୍କ ; କିନ୍ତୁ ମୁଁ ପ୍ରକୃତରେ ଆମର ଭଲ ପାଇଁ ଭାବେ ଯେ, ଆପଣ ଯାହା ପ୍ରାପ୍ତ ହେଉଛନ୍ତି ତାହା କରାଯିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ।

ଏହାକୁ ଶୁଦ୍ଧ ଗୋପନୀୟ ମନେ କରିବେ ।

ଆପଣଙ୍କର ବିଶ୍ଵାସ

ଏ, ଲଙ୍କାନ୍

କୃଷି ସମ୍ପର୍କରେ ଅଭିମତ

ଶରଣ ସେ ସମୟରେ ଦାସପ୍ରଥା ସମ୍ପର୍କରେ ଉତ୍ତମ ଆନ୍ଦୋଳନ ଚାଲିଥିଲା, ଯଥାପି ଲଙ୍କାନ୍ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ସମ୍ପର୍କରେ ଗଭୀର ଭାବରେ ଚିନ୍ତା କରୁଥିଲେ । ବସ୍ତୁତଃ ସାମାନ୍ୟ ପ୍ରଦେଶ ଯଥା କନସାଧାରଣ ସ୍ତରରେ କୃଷିର ଉତ୍ତର ଶାନ୍ତି ସମ୍ବଳିତ ମନୋବଳୀ ଥିଲେ । (ତାଙ୍କର ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ସମୟରେ କେତେକବର୍ଷ ପରେ ଖେଳି ସରକାରୀ କୃଷିବିଜ୍ଞାନ ଗଢ଼ା ଯାଇଥିଲା, ଯାହାପରେ ମାଡିଶ ସ୍ଵାଧୀନାଧିକାର କୃଷିବିଜ୍ଞାନ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ଦେଖାଦେଲା) ୧୮୫୯ ମସିହା ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସରେ ମାଡିଶ ଠାରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିବା Wisconsin ପ୍ରଦେଶର କୃଷିସମାଜର ବାର୍ଷିକ ଅଧିବେଶନରେ ସେ ଗ୍ରହଣ ଦେଇଥିଲେ । ତାଙ୍କ ଗ୍ରହଣର ଉଚ୍ଚ ଗୁଣ ମଧ୍ୟରେ ଦେଖାଯାଏ ଯେ ସେ କୃଷି ଶିକ୍ଷାକୁ ଶୁଦ୍ଧ ଆଦର କରୁଥିଲେ— ଯାହା ପୂର୍ବରୁ କୃଷି ଶିକ୍ଷା କ୍ରମେ କ୍ରମେ ଉତ୍ତରାଧିକାର କରୁଥିଲା ।

...କୃଷିକାର୍ଯ୍ୟ ଗବେଷଣାମୂଳକ ଭାବରେ ଯେପରି ଶ୍ରମର ବିନ୍ଦୟୋଗ କରି ଲାଭବାନ ହୋଇ ପାରୁଅଛି ଅନ୍ୟ କୌଣସି ମାନବୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଶ୍ରମର ଏପରି ବିନ୍ଦୟୋଗ ହୋଇ ପାରୁନାହିଁ । ଯେ କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକ ପଦାର୍ଥ ଯେପରି ପ୍ରଥମେ “ନୂତନ” ଓ “ମୂଲ୍ୟବାନ” ତାହାତୁହା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକ ପଦାର୍ଥ ମୋ ମନରେ ଏତେ ଆନନ୍ଦଦାନ କରିପାରେ ନାହିଁ । ଏ ପ୍ରକାର ଆବଶ୍ୟକ ରଳ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକ ଶ୍ରମର ଉପଯୁକ୍ତ ମୂଲ୍ୟ ଦେଇ ମନରେ ଏତେ ଆନନ୍ଦ ଓ ମଧୁର ଭାବ ଦାନ କରି ପାରେନାହିଁ । ଏହି ପ୍ରକାର ଆବଶ୍ୟକ ପାଇଁ କୃଷିକ୍ଷେତ୍ରର ପରିସର ଖୁବ୍ ବେଶି ଏବଂ ବିବିଧ । ସ୍ଥାନୀୟ ତଥା ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷାଯୁକ୍ତନରେ ଯେଉଁମାନଙ୍କର ମୁଣ୍ଡ ଏ ବିଷୟରେ ଶିକ୍ଷାଦାନ କରିବାରେ ଭାରତୀୟ ସେମାନେ ଏହା ମଧ୍ୟରୁ ସର୍ବଦା ଆନନ୍ଦ ଅନୁଭବ କରିବାରେ ଲାଗି ଯାଏ ନଥିବେ । ଉତ୍ତର ପ୍ରତ୍ୟେକ ପଦ ଓ ଫଳରୁହିଁ ଶିକ୍ଷା ମିଳେ । ଦୂରନ୍ତ ଉତ୍ପନ୍ନ କରିବାକୁ ମାତ୍ର ଗୋଟିକର ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ, କିନ୍ତୁ ଦୂରନ୍ତଯାକ ହିତକର ଓ ଆନନ୍ଦ ଦାୟକ ।

କେବଳମାତ୍ର ଛୁଣ ନୁହେଁ, ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ମାଟି, କାଜି ଓ ଉପଯୁକ୍ତ ସମୟ; ବାଡ଼ା, ପୟାପ୍ରଣାଳୀ ଓ ଉପଯୁକ୍ତ ବେଢ଼ା; ଜଳ ଶିଖାସନ, ଜଳାଭାବ ଓ ଜଳ ସେଚନ; କର୍ଷଣ, ବାହୁବା ଓ ମର ଦେବା; କାଟିବା, ଅମଳ କରିବା ଓ ସଞ୍ଚୟ କରିବା; ଶସ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଘୋଳ ଏବଂ ଗୋଟି ଦାଉରୁ କିପରି ରକ୍ଷା କରିବା କିମ୍ବା ମୁକୁ କରିବା, ଯନ୍ତ୍ରପାତି, ବାସନପତ୍ର ଏବଂ କଳକଳ୍ପା ଗୁଡ଼ିକର ଉପଯୋଗିତା, ସେ ଗୁଡ଼ିକର ଉପକାରଣତା ଏବଂ କିପରି ସେ ଗୁଡ଼ିକୁ ଉନ୍ନତ କରାଯିବ; ଘୁସୁର, ଘୋଡ଼ା ଏବଂ ଗୋରୁ, ମେଣ୍ଟା, ଛେଳି ଏବଂ କୁକୁଡ଼ା; ବୃକ୍ଷ, ଲତା, ଫଳ ଏବଂ ଫୁଲ ପ୍ରଭୃତି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ହଜାର ହଜାର ପଦାର୍ଥ ମଧ୍ୟରୁ ଏଗୁଡ଼ିକ କେବଳମାତ୍ର ଆଦର୍ଶ ସ୍ୱରୂପ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପଦାର୍ଥରେ ବ୍ୟାପକ ଭାବରେ ଶିକ୍ଷା କରିବାର ରହିଅଛି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିଷୟରେ ଶିକ୍ଷା କରିବାକୁ ସୁଯୋଗ ରହିଅଛି । ଅନ୍ୟାନ୍ୟମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସାହାଯ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଅଛି ଶକ୍ତି ଏବଂ ଶିକ୍ଷା ତତ୍ତ୍ୱରେ ପ୍ରବେଶ କରିବାକୁ ସୁଯୋଗ ଦିଏ । ସମାଧାନ ହୋଇଥିବା ସମସ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକର ଏହା ହେଉଛି ଅନ୍ୟତମ ଗୁଣକାଠି । କେବଳମାତ୍ର ଏତିକି ନୁହେଁ, ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଅମାମାତ୍ରତା ସମସ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକୁ ସମାଧାନ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ । ବିଜ୍ଞାନର ମୂଳତତ୍ତ୍ୱ ବ୍ୟବହାର ଯୋଗ୍ୟ ଏବଂ ଯଥେଷ୍ଟ ମୂଲ୍ୟବାନ । ଉଦ୍ଭିଦ ବିଦ୍ୟା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସାମୟିକ ଜ୍ଞାନ ଉଦ୍ଭିଦ ଜଗତ ସହିତ ସମ୍ପର୍କ ସ୍ଥାପନ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ—ସମସ୍ତ ବଢ଼ୁଥିବା ଶସ୍ୟ ସହିତ; ଗ୍ରାସାୟନ ବିଦ୍ୟା ମାଟିକୁ ରସଯୁକ୍ତ ସାର ଦାନ କରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରେ ଏବଂ ଆହୁରି ଅନେକ ଉପାୟରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ । ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଯନ୍ତ୍ରବିଦ୍ୟା ସହାୟକ ବିଶେଷତଃ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଏବଂ କଳକଳ୍ପା ବ୍ୟବହାର କରିବା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏହାର ସାହାଯ୍ୟ ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ।

ଶିକ୍ଷାରେ ଭାବନାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହୁଏ—ଗବେଷଣା ମୂଳକ ଭାବନା କୃଷିକର ଶ୍ରମିକ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ଯେ କୌଣସି ଶ୍ରମିକର ଶ୍ରମକୁ “ଉପଯୁକ୍ତ ବିନ୍ଦୟୋଗ କରେ, କିନ୍ତୁ ଯତ୍ନସନ ଏବଂ ଅର୍ଥସମାପ୍ତ କିମ୍ବା ବିଶେଷ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଏ ପ୍ରକାର ଯୋଗାଯୋଗର ସ୍ଥାନ ନାହିଁ । ପୂର୍ଣ୍ଣତା କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦୂର ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଆସି ପ୍ରତ୍ୟେକ ଲୋକକୁ ଅଳ୍ପ ପରିମାଣରେ ସ୍ଥାନ ଦିଏ । ଏବଂ ଏହା ପୁଣି ବାଦ ବିବାଦ ସମାଧାନ କରି ଅନୁକୂଳ ବାସ୍ତବଶୃଙ୍ଖଳ ସୃଷ୍ଟିକରେ । ଲୋକ ସଂଖ୍ୟା ପ୍ରତ୍ୟାପେକ୍ଷା ଯଥେଷ୍ଟ ପରିମାଣରେ ବଢ଼ି ଚାଲିଛି—ଅପେକ୍ଷାକୃତ ମୂଲ୍ୟବାନ କଳା ମଧ୍ୟରେ ଜୀବନ ଧାରଣରେ ଏକମାତ୍ର ଯେଉଁ କଳା ବିଦ୍ୟା ସାହାଯ୍ୟ କରେ, ତାହା ହେଉଛି ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଜମିରୁ ଜୀବନଧାରଣ ପାଇଁ ଶସ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ କରିବାର କଳା ।

ଯେଉଁ ସଂପ୍ରଦାୟର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଲୋକ ଏହି କଳାରେ ନିୟୁତ, ସେମାନେ କେବେହେଲେ କାହାରି ଅଭିଯାନରେ ଶୋଷିତ ହେବେନାହିଁ । ସେହି ସଂପ୍ରଦାୟ ଗୀତା, ଧନ ଓ ଜମିଦାର ପ୍ରଭୃତିଙ୍କ ଭଳି ସ୍ୱାଧୀନ ହେବ..... ।

ଗୋଟିଏ ଆନୁକୂଳାନୁ

ସରସ୍ୱତୀ ଯଦ ଯାଉଁ ସମ୍ଭାବନା ସ୍ୱାଧୀନ ହେବାରେ ଲିଙ୍ଗନଙ୍କ ଠାରେ ନିଜସ୍ୱାଧୀନତାଙ୍କର ଅଧିକାର ବଢ଼ିବାକୁ ଡାକ୍ତର ଶ୍ରୀନିବନ୍ଧନ ସହଜ ନିଜସ୍ୱାଧୀନତା ଭଳି ସ୍ୱରରେ ଯଦିବେଳେ ହେବାକୁ ଅନୁରୋଧ କଲେ । ଡାକ୍ତର ନିଜେ କିଛି ଅନୁରୋଧମେ ସେ ଯୁବ ସଂକ୍ଷେପରେ ଡାକ୍ତର ଶ୍ରୀନିବନ୍ଧନ ଦେଇ ଦେଖିଥିଲେ ।

ମୁଁ ୧୮୦୧ ମସିହା ଫେବୃଆରୀ ମାସରେ କେନ୍ଦୁଝାର ହାତୁଣ ଦେଶରେ ଜନ୍ମ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲି । ମୋର ପିତା ମାତା ଉଭୟ ଭୂକ୍ତିନିଆର ଏକ ଅପ୍ରସିଦ୍ଧ ପରିବାରରେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ—ନିମ୍ନପରଗଣ ପରିବାର ବୋଲି ମୁଁ କହିପାରେ । ମୋତେ ଯେତେବେଳେ ଦଶବର୍ଷ, ମାଁ ମରିଗଲେ । ସେ ହିଙ୍ଗସ ପରିବାରରେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ, ଯେଉଁ ପରିବାରର କେତେକ ଲୋକ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆତ୍ମାମୟରେ ଦେଖାଯାନ୍ତି ଏବଂ ଅନ୍ୟ କେତେକ ଇନ୍ଦ୍ରିୟର ମାକନ ଦେଶରେ ଦେଖାଯାନ୍ତି । ମୋର ସାମନ୍ତପିତା ଆଦ୍ରାହମ ଲଙ୍କନ ଭୂକ୍ତିନିୟୁତ ରକ୍ତକ୍ତ ହାମ ଦେଶ ତ୍ୟାଗକର କେନ୍ଦୁଝାର ୧୮୧୮ରେ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ ହୋଇଥିଲେ । ସେଠାରେ ବର୍ଷେ କିମ୍ବା ଦୁଇବର୍ଷ ପରେ ସେ ଥରେ ଜଙ୍ଗଲ ପରିଷ୍କାର କରି କୃଷିକ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ସମୟରେ ଇନ୍ଦ୍ରିୟନାମାନେ ତାଙ୍କ ସହିତ ଯୁଦ୍ଧ ନ କରି ଲକ୍ଷ୍ୟକାୟୀତ ଭାବରେ ହତ୍ୟା କଲେ । ସେମାନଙ୍କ ଯୁବପୁରୁଷମାନେ ଯେଉଁମାନେ କୁଏକ୍ସକାରସ୍ (Quakers) ନାମରେ ପରିଚିତ ଥିଲେ । ସେମାନେ ପେନ୍ସିଲଭେନିୟାର ବେରକସ ଦେଶର ଭୂକ୍ତିନିୟୁତ ଗଲେ । ନିୟୁତଲଗ୍ସ ବଂଶ ସହିତ ସେମାନଙ୍କର ଶ୍ରୀକ୍ଷିୟାନ ନାମରେ ସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ରହିଅଛି । ଯଥା ଏକ, ଲେଉଟି, ମରଦେକାୟୀ, ସୋଲେମନ, ଆଦ୍ରାହମ ଇତ୍ୟାଦି ଇତ୍ୟାଦି ।

ମୋର ପିତାଙ୍କୁ ଯେତେବେଳେ ୭ ବର୍ଷ ସେତେବେଳେ ମୋର ସାମନ୍ତପିତା ଉତ୍ତରୀନ ତ୍ୟାଗକଲେ ; ଏବଂ ମୋର ପିତା ନିଜା ଶିକ୍ଷାରେ ଭଦ୍ର ଭାବରେ ବଢ଼ିଲେ । ମୋତେ ୮ବର୍ଷ ବୟସବେଳେ ସେ ଇନ୍ଦ୍ରିୟାନର ସ୍ଥିନସର ଦେଶକୁ କେନ୍ଦୁଝାରୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ ହେଲେ । ଆମ୍ଭେ ଆମ୍ଭର ନୂତନ ଗୃହରେ ପହଞ୍ଚିବାବେଳେ ପ୍ରଦେଶଟି ବାଣ୍ଟି, ସଂଘରେ ଯୁକ୍ତହେଲା । ଏହା ଏକ ଅରଣ୍ୟମୟ ସ୍ଥାନ ଥିଲା । ଭଲ ଏବଂ ଅନିୟମିତ ବଣ୍ୟ ପଶୁମାନେ ଅତି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି ଜଙ୍ଗଲରେ ଦେଖାଯାଆନ୍ତି । ଏହିଠାରେ ମୁଁ ବଢ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲି । ସେଠାରେ ନାମକୁ ମାତ୍ର କେତେକ ଗୁଲୁଥିଲା ; କିନ୍ତୁ କୌଣସି ଶିକ୍ଷକଙ୍କର ଯୋଗ୍ୟତା “ଲେଖା ପଢ଼ା ଏବଂ ଅଙ୍କ କଷିବା”ର ଭୈରବିକ ନିୟମର ବାହାରେ ନଥିଲା । ମନେକର, କେଶେ

ଲୁଟିନ ଜାଣିଥିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତକାରୀ ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ଅଞ୍ଚଳରେ ଅଳ୍ପ ସମୟ ପାଇଁ ଭ୍ରମଣ କରିବାକୁ ଗଲେ ତାଙ୍କୁ ଲୋକମାନେ ଯାବୁକର ବୋଲି ଭାବୁଥିଲେ । ସେତେବେଳେ ଶିକ୍ଷା ପାଇଁ ବିଶେଷ ଆଗ୍ରହ ନଥିଲା । ଅବଶ୍ୟ ଯେତେବେଳେ ମୁଁ ବଢ଼ି ଯାଉଥିଲି ତେତେବେଳେ ମୁଁ ବୈଦିକତା ଜାଣି ନଥିଲି । ତଥାପି କୌଣସି ଉପାୟରେ ମୁଁ ପଢ଼ି ଲେଖି ପାରୁଲି ଏବଂ ଅଙ୍କର ଚିତ୍ରାଙ୍କିତ ନିୟମ ଜାଣି ପାରିଲି, କିନ୍ତୁ ତେଜକରେ ସମସ୍ତ ସମାପ୍ତ । ଅବଶ୍ୟକତାର ଚ୍ୟୁତରେ ପଡ଼ି ମୁଁ କ୍ରମେ କ୍ରମେ ଶିକ୍ଷାର ଏହି ଅବସ୍ଥାରେ ପହଞ୍ଚି ଅଛି ।

କୃଷିକ୍ଷେତ୍ରରେ ୨୦ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟରେ ସଂପୃକ୍ତ ଥିଲି । ୨୦ ବର୍ଷ ବୟସରେ ମୁଁ ଇଞ୍ଚି ନିୟମକୁ ଆସୁଲି ଏବଂ ମେକନ ଦେଶରେ ପ୍ରଥମ ବର୍ଷ ଅଭିବାହିତ କରି । ତତ୍ପରେ ଇଉପାଲେମକୁ ଗଲି (ବର୍ତ୍ତମାନ ମେକନ ଦେଶରେ ଅବସ୍ଥିତ ସାଙ୍ଗାମନ ଠାରେ ଗୋଟିଏ ଗୋଦାମରେ କିରାଣି ହୋଇ ରହିଲା । ତତ୍ପରେ ନ୍ଲାକ-ହକ (Black-Hock) ଯୁଦ୍ଧ ହେଲା ; ମୁଁ ସେକ୍ତାସେବକ-ବାହିନୀର ଦଳପତି ହୁଏତରେ ନିୟୁକ୍ତ ହେଲି—ସେହି ଯୁଦ୍ଧର କୃତକାରୀ ହେବାର ଫଳ ମୋ ମନରେ ଅକ୍ଷତପୂର୍ବ ଆନନ୍ଦ ଦାନକଲା । ମିଳିତ ଭାବରେ ୧୮୭୨ ମସିହାରେ ବ୍ୟବସ୍ଥାପକ ପଦପାଇଁ ପ୍ରତିଦ୍ଵନ୍ଦ୍ଵିତା କରି ପରାଜିତ ହେଲି—ଲୋକମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଆଦାତପ୍ରାପ୍ତ ହେବା ଏହା ହେଉଛି ମୋର ପ୍ରଥମ ଥର । ପରବର୍ତ୍ତୀ ଦୂରବର୍ଷ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଜିନିଷର ମୁଁ ବ୍ୟବସ୍ଥାପକ ସଭାର ସଦସ୍ୟରୂପେ ନିୟୁକ୍ତ ହେଲି । ଏହାପରେ ମୁଁ ଆଉ ସଦସ୍ୟ ନଥିଲି । ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାପକ ସଭାର ସଭ୍ୟ ଥିବା ସମୟରେ ମୁଁ ଆଇନ ଶାସ୍ତ୍ର ଅଧ୍ୟୟନ କଲି ଏବଂ ଶ୍ଟାଂଫିଲ୍ଡକୁ ଆଇନଶାସ୍ତ୍ର ଅଭ୍ୟାସ କରିବାକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ ହେଲା । ୧୮୭୬ ମସିହାରେ କଂଗ୍ରେସର ନିମ୍ନ ସଭାକୁ ପ୍ରାର୍ଥୀ ହୁଏତରେ ନିର୍ବାଚିତ ହେଲି । ସୁନଃନିର୍ବାଚନରେ ମୁଁ ପ୍ରାର୍ଥୀ ନଥିଲି । ୧୮୭୯ ମସିହାରୁ ୧୮୮୪ ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆଇନ ବ୍ୟବସାୟରେ ମଗ୍ନଥିଲି । ରାଜନୀତିରେ ମୁଁ ଚିତ୍ରକାଳ ହିଁରପ୍ପିନ୍ସ; ଏବଂ ସାଧାରଣତ ମୁଁ ହିଁରପ୍ପିନ୍ସ ଦଳରେ ରହି ପ୍ରତିଦ୍ଵନ୍ଦ୍ଵିତା କରୁଥିଲି ଏବଂ ପ୍ରଚାର ମଧ୍ୟ କରୁଥିଲି । ରାଜନୀତି ସମ୍ପର୍କରେ ଆଗ୍ରହ ଚାଲି ଯାଉଥିଲା ଏପରି ସମୟରେ ମିସୁରୀ ଦୁକ୍ତର (Missouri Compromise) ପ୍ରତ୍ୟାହାର ଫଳରେ ମୁଁ ସୁନଃସ୍ଵୟ ସମ୍ପର୍କ ହୋଇ ଉଠିଲି ।

ଯଦି ମୋର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ପରିଚୟରେ କିଛି ପ୍ରୟୋଜନ ହୁଏ ତାହାହେଲେ କୁହାଯାଇ ପାରେ ଯେ ମୁଁ ଉଚ୍ଚତାରେ ପ୍ରାୟ କ୍ଷୟପୂର୍ଣ୍ଣ ଚାଲିଯିବି, କୃଷକାୟ—ଓକନ ୧୮୦ ପାଉଣ୍ଡ, ମୁଖର ବର୍ଣ୍ଣ କଲା, କର୍କଶ କଳାମୁଲ, ଧୂସର ଚର୍ମ—କୌଣସି ବିଶେଷ ଚିହ୍ନର ନିଦର୍ଶନ ଅଛିବୋଲି ମନେ ହେଉ ନାହିଁ ।

ଶାସନ ନୀତି (Philosophy of Government)

ରାଜନ ଶାସନନୀତି ସମ୍ପର୍କରେ ବିଶେଷ ଭାବରେ ମାଟିଶ ସ୍ଵାଧୀନତାରେ ଗାହାର ବାସ୍ୟବାସିନ୍ଦା ସମ୍ପର୍କରେ ବିଶେଷ ଭାବରେ ଚିନ୍ତା କରୁଥିଲେ । ୧୮୭୦ ମସିହାରେ ଲିଖିତ ଗୋଟିଏ ଅଂଶରେ ସେ ରାଜନୀତିର ଚିନ୍ତାଧାରା ରିଖିକ କରିଥିଲେ ।

ଏହି ସମସ୍ତ କୌଣସି ଅବସ୍ଥିତି ଦଶରା ଫଳ ନୁହେଁ । ଏହାର ଗୋଟିଏ ନୀତିଗତ କାରଣ ରହି ଅଛି । ସୂଚନା ଏବଂ ଉତ୍ପନ୍ନତା ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ଆତ୍ମମାନେ ଏହି ସମସ୍ତ ଫଳ ଉପଭୋଗ କରିପାରୁ ନାଆନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଏକାନ୍ତ ଆତ୍ମମାନଙ୍କର ମହାନ ସମ୍ପର୍କର ପ୍ରାଥମିକ କାରଣ ନୁହେଁ । ଏହି ଗୁଡ଼ିକର ପଛରେ ଅବସ୍ଥିତ ରହିଅଛି ଯେଉଁ ଗୁଡ଼ିକ ମାନବ ହୃଦୟକୁ ଦଶସ୍ତ୍ରରେ ବାନ୍ଧି ରଖିଅଛି । ସେହି କିନ୍ତୁ ହେଉଛି “ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ଯେଉଁ ନୀତି ସମସ୍ତଙ୍କର “ପଥ” ପରିଷ୍କାର କରେ,—ସମସ୍ତଙ୍କୁ “ଆଶା” ଦିଏ— ଏବଂ ଫଳରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସ୍ୱାଧୀନତା” ର ନୀତି—“ଉପାୟ” ଏବଂ “ଅଧ୍ୟବସାୟ” ସୃଷ୍ଟି କରେ ।

ଆତ୍ମମାନଙ୍କର ସ୍ୱାଧୀନତାର ଘୋଷଣା ପରେ ସେହି ନୀତିର ପ୍ରକାଶ ସର୍ବାପେକ୍ଷା ଆନନ୍ଦ ଏବଂ ସୌଭାଗ୍ୟର ଦିଶୁଛି । ଏହି ନୀତି ଉତ୍ତର ଓ ଏହି ନୀତି ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ, ଆତ୍ମମାନେ ଶେଷ ଶ୍ରେଣୀ ଠାରୁ ସ୍ୱାଧୀନତା ଘୋଷଣା କରି ପାରୁନାଆନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ମୋର ବିଶ୍ୱାସ ଏହା ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ଆତ୍ମମାନେ ସ୍ୱାଧୀନ ସରକାର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରି ପାରୁନାଆନ୍ତି ଏବଂ ଫଳରେ ଏହି ପ୍ରକାର ସମ୍ପର୍କ ହୋଇ ପାରୁ ନାଆନ୍ତି । କେବଳମାତ୍ର ଶାସକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଭଲ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଆଶା ସ ନ ରଖିଲେ ଆତ୍ମମାନଙ୍କର ପିତୃ-ସ୍ୱତ୍ତ୍ୱମାନଙ୍କ ଭଲ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାଳ “ସୃଷ୍ଟି” କରିବାକୁ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ବା ସେହି ସୃଷ୍ଟିରେ “କୃତ୍ୱଲତ” କରି ପାରୁ ନାହିଁ ।

ସେହି ସମୟରେ ଏହି ନୀତିର ଘୋଷଣା “ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବରେ କୁହାଯାଏ” ଏହି ବାକ୍ୟଟି ଦ୍ୱାରା ଆତ୍ମମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ଏହା “ସୃଷ୍ଟି ଆପେକ୍ଷା” ବୋଲି ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଅଛି । ଉତ୍ପନ୍ନତା ଏବଂ ସୂଚନା ଗୋପ୍ୟ ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତି ସବୁଟି କାଳିନ୍ଦିମେ ଏହାକୁ ବେଷ୍ଟନ କରି ହୋଇଅଛି । ଆପେକ୍ଷାକୁ ଲୁଚାଇବା ପାଇଁ କିମ୍ବା ଧୂସ କରିବା ପାଇଁ ଛବିଟି ତଥା ହିସାବ ନାହିଁ; ତଥା ହୋଇଥାଏ ଏହାକୁ ସଂରକ୍ଷଣ କରିବା ପାଇଁ ଏବଂ ଏହାର ଶୋଭା ବର୍ଦ୍ଧନ ପାଇଁ । ଛବିଟି ତଥା ହୋଇଥାଏ ଆପେକ୍ଷା ପାଇଁ କିନ୍ତୁ ଆପେକ୍ଷା ଛବିପାଇଁ ନୁହେଁ ।

ଅନ୍ତତଃ ଆତ୍ମମାନେ ଆସି ଏପରି ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା, ଯାହାଦ୍ୱାରା ଛବି ବା ଆପେକ୍ଷା କୌଣସିଟି ମଲ୍ଲ ନ ହୋଇଯାଏ ବା ଭାଙ୍ଗି ନପଡ଼େ ।

ଆତ୍ମମାନେ ଏପରି ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ଯେପରି ଦିପ୍ତିମାନଙ୍କ ସ୍ଥାନ ଗୁଡ଼ିକରୁ ଜାଣିବା ଏବଂ ସେ ସମ୍ପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କରିବା ପ୍ରୟୋଜନ ।

କୁପାର ଇନ୍ଦ୍ରିୟଗୁଡ଼ିକରେ ଭାଷଣ

ଉଚ୍ଚତାରେ “ମହାନ ମୁକ୍ତିଦାତା” ହିସାବରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ହେଲେ ରିଜନ—ସେହି ଦାସମାନଙ୍କୁ ମୁକ୍ତିଦାନ କରି ମାଗିବା ସ୍ୱଭାବରୁ କଲଙ୍କିତ ଦାସ ପ୍ରଥମ ବିଦେଶ ସାଧନ କରିଥିଲେ—ସୁଦ୍ଧ ସ୍ୱଭାବ ଧୂଳିବର୍ଣ୍ଣ ବର୍ଷ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଘାଙ୍ଗର ଉଷ୍ମ ଥିବା ସରଦାର ବ୍ୟାପାର ସାହାଯ୍ୟରେ ଦାସପ୍ରଥାର ପ୍ରଦୀପ ଅବସାନ ଅପେକ୍ଷା ମାନବିକ ସରଦାର ଅସ୍ତରା

ସାହାଯ୍ୟରେ ଯାହାର ଅବଲୁକ୍ତି ଘଟାଇବା । ଏହାର ଫଳରେ ଏହି ଆଶାଧାରଣ ଯେ ଦାସଗୁଡ଼ିକ ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ଚରା ନଥିବେ
ସୁଦ୍ଧା ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରକାଶ କରିବ ଏବଂ ଉତ୍ତମମାନ ରକ୍ଷା ପାଉକ । ଯଥାସ୍ଥିତି ଦାସପ୍ରଥାର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟତା ସମ୍ପର୍କରେ ଯାହାର
ନିମାନ୍ତ କଣ୍ଠସ୍ୱର ସମସ୍ତ ଦେଶ ଗ୍ରାମ୍ୟ ପ୍ରତିସ୍ପନ୍ଦିତ ହୋଇଥିବ । ଗୋଟିଏ ସ୍ୱର୍ଗ ନିଶେଷ ସ୍ୱରରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଯୁଦ୍ଧା ଗର୍ଭ-
କରେ, ସେ ଗୁଣି ଶବ୍ଦକୁ ଶେଷେକେଲେ ଆସନ୍ତୁ ସେହିକେଲେ କୁହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଯଦ୍ୱାରା ନିଜର ଗୋଟିଏ ସ୍ୱରରେ
ବକ୍ତୃତାଟି ବସନ୍ତ । ଏହି ବକ୍ତୃତାର ଶେଷରେ କୁହାଯାଏ :

ଯଦି ଦାସପ୍ରଥା ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ନୁହେଁ, ତେବେ ତାହା ବିଚାରରେ ଯେତେ କଥା, କାର୍ଯ୍ୟ, ଆଇନ ଏବଂ
ସମ୍ବିଧାନ ଅଛି ସେ ସମସ୍ତ ତୁଳନା ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଗୁଞ୍ଜ କରିବା ଉଚିତ, ସେ ଗୁଞ୍ଜକୁ ଉଚ୍ଛେଦ କରିବା
ଉଚିତ । ଯଦି ଏହା ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ନୁହେଁ ତେବେ ଏହାର କାର୍ଯ୍ୟସୂତା—ଏହାର ବିଶ୍ୱାସନୀୟତା ସମ୍ପର୍କରେ
ସ୍ୱାଧୀନସଙ୍ଗତତ୍ୱେ ଅପତ୍ତି କରିପାରିବା ନାହିଁ । ଯଦି ଆମ୍ଭେମାନେ ମନେକରୁଁ ଦାସପ୍ରଥା ଯଥାର୍ଥ, ତେବେ
ସେମାନେ ଯାହା ଚାହୁଁଛନ୍ତି, ଆମ୍ଭେମାନେ ତତ୍ତ୍ୱସଙ୍ଗତ ସେମାନଙ୍କୁ ତାହା ଦେଇ ପାରୁନୁ; ଯଦି ସେମାନେ
ଏହାକୁ ଅନ୍ୟାୟ ମନେ କରନ୍ତି ତେବେ ଆମ୍ଭେମାନେ ଯାହା ଚାହୁଁ ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ସେହିପରି ଭାବରେ
ଦେଇ ପାରନ୍ତି । ଏହାକୁ ସେମାନେ ଠିକ ମନେ କରନ୍ତି, ଆମ୍ଭେମାନେ ମନେକରୁ ତୁଳନା—ଏହାରେ
ବିରୋଧର ଉତ୍ପତ୍ତି । ସେମାନେ ଯଦି ଏହାକୁ ଠିକ ମନେକରି ଏହାର ଯଥାର୍ଥ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି
ତେବେ ସେମାନଙ୍କୁ ଦୋଷ ଦିଆଯିବ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ଆମ୍ଭେମାନେ ଏହାକୁ ଅନ୍ୟାୟ କାର୍ଯ୍ୟ ସେମାନଙ୍କର ନୀତିକୁ
ସ୍ୱୀକାର କରିପାରୁନା ? ଆମ୍ଭେମାନେ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କ ଇଚ୍ଛାକୃତ ହେଉଥିବେ, ସେମାନଙ୍କର ସମ୍ପର୍କରେ, ଗୋଟିଏ
ଦେଇ ପାରୁନା ? ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ, ସାମାଜିକ ଏବଂ ସାମ୍ବିଧାନିକ ଦାୟିତ୍ୱର କଥା ବିବେଚନା କରି
ଆମ୍ଭେମାନେ ତାହା କରିପାରୁନା ?

ଯଦିଓ ଆମ୍ଭେମାନେ ଦାସପ୍ରଥା ଅନ୍ୟାୟ ବୋଲି ମନେକରୁଁ, ଚାହୁଁଥିବେ ଏହାର ବାସ୍ତବ ଉପସ୍ଥିତିର
ପ୍ରତିସ୍ପନ୍ଦନରେ ଆମ୍ଭେମାନେ ଏହାକୁ ସ୍ୱାଧୀନରେ କେବଳମାତ୍ର ରଖି ପାରୁନୁ । କିନ୍ତୁ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଦାସ
ଏହା ବିରୋଧର କ୍ଷମତା ଅଛି ବୋଲି କାର୍ଯ୍ୟ ସୁଦ୍ଧା ଆମ୍ଭେମାନେ କି ଦେଖି ମଧ୍ୟରେ ଏବଂ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର
ସ୍ୱାଧୀନ ଗୁଣ୍ଡ ସମୁଦ୍ଧରେ ଏହାର ପ୍ରସାରକୁ ବ୍ୟାଧିତ ରଖି ପାରୁନୁ ? ଯଦି ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟବୋଧ
ଆମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ଏହା ମଧ୍ୟରୁ ନିବୃତ୍ତ କରେ, ତେବେ ଆମ୍ଭେ ଆମ୍ଭେମାନେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଚିତ୍ରରେ ଏବଂ ବଳିଷ୍ଠ
ଭାବରେ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ କରିବା । ଯେଉଁ ସବୁ କୁସୁଗୁଣ୍ଡର ଉପାୟରେ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କୁ
ବିପର୍ଯ୍ୟୟ କରାହୋଇ ଅଛି ଆମ୍ଭେମାନେ ଯେପରି ତାହା ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସିଟି ଦାସ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପଥରୁ ବିଚ୍ୟୁତ
ନହେଉ । ଏହି କୁସୁଗୁଣ୍ଡକ ହେଉଛି ନ୍ୟାୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟାୟର ମହାମହି କୌଣସି ପଥରୁ ବିଚ୍ୟୁତ
ନହେଉ ନୁହେଁ କି ମୃତ ନୁହେଁ ଏପରି ମନୁଷ୍ୟର ସମ୍ମାନ କରିବା ଭଲ ଯେଉଁମାନଙ୍କର ସମ୍ମାନ ନିବର୍ତ୍ତକ;
ଯେଉଁ ବିଷୟ ସମ୍ପର୍କରେ ପ୍ରକୃତ ମନଷ୍ୟ ଚିନ୍ତା କରେ, ସେ ବିଷୟରେ “ଚିନ୍ତା ନକରିବାକୁ” ନାହିଁ, ପ୍ରକୃତ

ଉତ୍କଳସୁନ ପତ୍ନୀ ଜନଗଣଙ୍କୁ ବିଭେଦ ପତ୍ନୀ ନିକଟରେ ଆମ୍ଭ ସମର୍ପଣ ପାଇଁ ଅନୁନୟ କରାଇ, ଐଶ୍ଵର୍ୟ୍ୟ ବ୍ୟାଧି ପରିବର୍ତ୍ତନ କର—ପ୍ରାପୀମାନଙ୍କର ଅନୁଶୋଚନା କରିବାକୁ ନକରି, ଓପାସ୍ତ୍ରୀନର ନାମ ନେଇ ଓପାସ୍ତ୍ରୀନ ଯାହା କରୁଥିଲେ ତାକୁ ଅସ୍ତ୍ରୀକାର କରିବାକୁ ଏବଂ ଯାହା କରୁଥିଲେ ତାହା ଧୂପ କରିବାକୁ ଜନଗଣ ନିକଟରେ କାକୁଡ଼ା ମିନତି କରିବା ।

ଆମ୍ଭେମାନେ ଯେପରି ମିଥ୍ୟା ଅପବାଦର ଭୟରେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରୂପ ନହେଉ, ବା ସରକାର ଧୂସରେ ବା କାଗଜରେ ନିଷିଦ୍ଧ ହେବାର ଭୟରେ ଭ୍ରାତ ନହେଉ । ଆମ୍ଭ ମାନଙ୍କର ଯେପରି ସେହି ବିଶ୍ଵାସ ରହି ଯେପରି ନ୍ୟାୟପଥରେ ଶକ୍ତି ଆସୁଛି ସ୍ତବ ଏବଂ ଆମ୍ଭେମାନେ ଯେପରି ଅଟଳ ବିଶ୍ଵାସରେ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବନ୍ଧୁର ବୁଦ୍ଧି ଅନୁଯାୟୀ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କରିଯିବାକୁ ସାହାସ ପାଇ ପାରୁବା ।

୩ ସଭାପତିରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟକାଳ

ଓସ୍ତାଜିନ ଡି. ଟି. ର “ଆଇଲେଟ୍ ହାଉସରେ” ଆବ୍ରାହାମ ଲିଙ୍କନ ଗାଙ୍ଗର
 “ମୁକ୍ତି ଘୋଷଣାର” ଘବଡ଼ାଟିକୁ ମହା ସରକାର ସମ୍ମୁଖରେ ପାଠ କରି ଶୁଣାଉଥିଲେ;
 ସେହି ଦୃଶ୍ୟଟି ଶିଳ୍ପୀର ସରକଳ୍ପନା ଅନୁସାଧୁ ଉପର ଛବିରେ ଦେଖା ହୋଇଛି ।

ମନୋନୟନ ସ୍ୱୀକାର

୧୮୭୦ ମସିହା ମେ ମାସରେ ଇଞ୍ଜିନିୟେରିଂ ଅନୁଗତ ଚକାଗୋରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ଉପକରଣାଳୟ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ମିଳନରେ ଲିଙ୍କନଙ୍କୁ ସ୍ୱସ୍ୱପ୍ନ ପଦ୍ଧତିର ମନୋନୟନ କରାଗଲା । ଏହା ଚିତ୍ତରେ ସେ ଏହି ମନୋନୟନକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିନେଲେ ।

ସ୍ଥିତିଲିପି, ଇଲିନୟ,
ମେ ୨୩, ୧୮୭୦

ଉପାବଲକାନ ଜାତୀୟ ସମ୍ମିଳନର ସ୍ୱସ୍ୱପ୍ନ
ସମ୍ମାନାର୍ଥୀ ଜର୍ଜ ଅପାସମାନ
ମହାଶୟ :

ଆପଣଙ୍କ ସ୍ୱସ୍ୱପ୍ନରୂପରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ସମ୍ମିଳନରେ ମୋତେ ଯେଉଁ ମନୋନୟନ ଦାନ କରିଛନ୍ତି ମୁଁ ତାହା ସ୍ୱୀକାର କରି ନେଇଅଛି । ଏ ଦିନ ସମ୍ପର୍କରେ ସମ୍ମିଳନର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କମିଟି ତରଫରୁ ଆପଣଙ୍କର ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟମାନଙ୍କର ପକ୍ଷରେ ଯଥାରୂପ ଅବଗତ ହୋଇଅଛି ।

ଆପଣଙ୍କର ପଦ ସ୍ୱସ୍ୱପ୍ନ ନାହିଁ ଓ ମନୋଭାବର ଯେଉଁ ଘୋଷଣାବାଣୀଟି ରହିଅଛି ମୁଁ ତାକୁ ଅନୁମୋଦନ କରିଅଛି ; ଯାହାଦ୍ୱାରା ଏହାର କୌଣସି ଅଂଶ ଲିପିତ ନ ହୁଏ ବା ଅମାନସ୍ୟ ନ କରା ହୁଏ ସେ ଉପରେ ମୋର ଦୃଷ୍ଟି ରହିବ । ଐଶ୍ୱରିକ ସାହାଯ୍ୟ ପାଇଁ ଆବେଦନ ଜଣାଇ, ଏବଂ ସମ୍ମିଳନରେ ଯେଉଁମାନଙ୍କର ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ ନ ଥିଲେ ସେମାନଙ୍କର ମତାମତ ଏବଂ ମନୋଭାବର ପ୍ରତି, ଜାତିର ସକଳ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ପ୍ରତି, ସକଳ ରାଷ୍ଟ୍ର ଏବଂ ସ୍ଥାନର ଅଧିକାର ପ୍ରତି, ସ୍ୱାଧୀନର ପରିହତା, ସକଳର ଚାରମିଳନ, ଐକ୍ୟ ଏବଂ ସମୃଦ୍ଧି ପ୍ରତି, ଯଥାଯଥ ଶ୍ରଦ୍ଧା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରି ସମ୍ମିଳନର ଘୋଷିତ ନୀତି ସମ୍ମୁଦ୍ଧର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ସାମ୍ବଲ୍ୟ ପାଇଁ ମୁଁ ସାବଧାନ ସହଯୋଗିତା କରିବି ।

ଆପଣଙ୍କର କୃତଜ୍ଞ ବନ୍ଧୁ ଓ

ସହନାଗରାଜ

ଏ, ଲିଙ୍କନ

ବିଦ୍ୟାୟତ୍ତାଳୀନ ଭାଷଣ : ଶ୍ରୀ ଫିଲ୍ଡ

୧୮୭୧ ମସିହା ଡେଫ୍ଟସ୍ ମାସରେ ରିଜନର ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ଅନୁରାଗ ଶ୍ରୀ ସିନ୍ଦୁଫୁଲ ଡାଙ୍ଗର ପୁରସ୍ୟାଗ କରି ସରସ୍ବତୀ ବାସ୍ୟସର ଗ୍ରହଣକରଣ ବାଦେ ଓଡ଼ିଶାସିଂହନ ଅଧିରେ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ପରୀକ୍ଷାକାର ପୁରସ୍ୟାଗ ଏକ ହତ୍ୟା ସଂକଳରେ ଡାଙ୍ଗର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ କାମକାଳୀନ ସ୍ବପ୍ନାଦି ଶବ୍ଦର ଆଦର ଗୁଣି ପାରିଲ ।

ବନ୍ଧୁ ଗଣ :

ମୋର ଅବସ୍ଥାର ସମ୍ମୁଖୀନ ନହୋଇ ଏପରି କୌଣସି ଲୋକ ଏହି ବ୍ୟାୟାସରେ ମୋର ଦୁଃଖ ଉପହାସ କର ପାରବ ନାହିଁ । ଏହି ସ୍ଥାନ ଏବଂ ଏହି ସ୍ଥାନର ସହଯୋଗ ଜନଗଣଙ୍କ ନିକଟରେ ମୁଁ ସବୁକୁହୁ ଯାଉଁ ରୁଣୀ । ଏହି ସ୍ଥାନରେ ମୁଁ ଗୋଟିଏ ଶତାବ୍ଦୀର ଏକ ଚତୁର୍ଥାଂଶ କାଳରୁଅଛି—ଥୁଲି ଯୁବକ, କୋରୁଛି ପୌତ୍ର, ଏହିଠାରେ ହିଁ ମୋର ସମ୍ପ୍ରାନ୍ତମାନଙ୍କର ଜନ୍ମ ଏବଂ ଜଣେ ମଧ୍ୟ ଏହିଠାରେ ସମାଧିଷ୍ଠ । ଓପ୍ପାସ୍ତ୍ର ଝନଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ଗୁରୁତର କର୍ତ୍ତବ୍ୟର ଭାର ନେଇ ମୁଁ ଯାଉଛି—କାଶୋନାହିଁ କେବେ ଫେରିବ କି ଆଦୌ ଫେରିବ ନାହିଁ । ଯେଉଁ ପରମେଶ୍ଵରଙ୍କର କୃପା ତାହା ଉପରେ ବର୍ଷିତ ହୋଇଥିଲା ତାଙ୍କର ସହାୟତା ବ୍ୟତୀତ ମୁଁ ସଫଳତା ହାସଲ କରି ପାରବି ନାହିଁ । ସେହି ସହାୟତା ଲାଭକଲେ ମୁଁ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟରେ ଅକୃତକାର୍ଯ୍ୟ ହେବନାହିଁ । ଭଗବାନଙ୍କ ଉପରେ ବିଶ୍ଵାସ ରଖି ଯେ ମୋ ସହିତ ଯାଇ ପାରବ ଏବଂ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆପଣଙ୍କ ସହିତ ରହି ପାରବ ଏବଂ କଲ୍ୟାଣ ନିମିତ୍ତ ଯେ ସର୍ବତ୍ର ବିଚ୍ଚିକ୍ରମାନ, ତାହା ଉପରେ ବିଶ୍ଵାସ ରଖି ପାରଲେ ଆମ୍ଭେମାନେ ଆଶାକରୁ ଅବଶେଷରେ ସମସ୍ତଙ୍କର ରକ୍ଷାହେବ । ମୁଁ ଆପଣମାନଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ତତ୍ତ୍ଵାବଧାନରେ ରଖି ଯାଉଅଛି, ଏବଂ ମୁଁ ଆଶାକରେ ଆପଣମାନେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରବେ ଯେଉଁଥିରେ ମୁଁ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କର ତତ୍ତ୍ଵାବଧାନରେ ରହିବି—ମୁଁ ଆପଣମାନଙ୍କ ନିକଟରୁ ସହାୟତାରେ ବ୍ୟାୟାସ ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଅଛି ।

ସ୍ୱଧୀନତା ଭବନରେ ଦ୍ରଷଣ

ଦିନିକାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ କୁଣ୍ଡା ଏବଂ ଶାଢ଼ୀ ହୋଇ ଦାସ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟଗତ, ଦିନିକାର ସ୍ଥିତିରେ ଛାଡ଼ିଦିବା ଶୁଣି
 ଉପସ୍ଥାନପାଇଁ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପୋଷାକ କରାଗଲା ଆଦର୍ଶ କରାଯିବ । ଓସୁଆଁଟିକା ସିକା ଯଥାର୍ଥ ଶିକ୍ଷାଦେଉଥିବାର
 ସ୍ୱାଧୀନତା ଦିନରେ—କେନ୍ଦ୍ରରେ କରୁଥିବା ଶୁଣି ସ୍ୱାଧୀନତା ପୋଷାକସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ହୋଇଥିବ ବୋଲେ—ଏକ
 ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ବକ୍ତାବଳୀରେ ସେ ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିଜ ପରିଚ୍ଛାଦିତ ସମ୍ପର୍କରେ ଯାହାର ମନୋରାଜ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତ କରେ ।

ଏହି ସ୍ଥାନରେ—ଯେଉଁଠାରେ ପ୍ରାଚୀ, ଦେଶପ୍ରେମ, ନୀତି—କୃଷ୍ଣାପରତାର ସମନ୍ୱୟ ଘଟିଥିଲା, ଯେଉଁ ସବୁ ଆତ୍ମର ଚରମର ଆଶ୍ରୟରେ ଆତ୍ମେମାନେ ବାସ କରୁ ତାହାର ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା । ଏହି ସ୍ଥାନରେ ଦୟାସୁମନ ହୋଇ ମୋର ହୃଦୟ ଗଭୀର ଆବେଗରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିଲା । ଆପଣମାନେ ଅନୁଭବ କର କହିଛନ୍ତି ଯେ ଦେଶର ବର୍ତ୍ତମାନ ଅବସ୍ଥାରେ ଶାନ୍ତିର ସୁନ୍ଦର ପ୍ରତିଷ୍ଠାର କ୍ଷମତା ମୋ ହାତରେ ରହିଅଛି । ପ୍ରଭୁତ୍ୱରେ ମୁଁ କହିପାରେ ଯେ ମୋର ରାଜନୈତିକ ମତ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ, ମୋର କ୍ଷମତା-ନୁଯାୟୀ ଏହି ରାଜ୍ୟରୁ ଯେଉଁ ସମସ୍ତ ମନୋଭାବ ଉତ୍ପତ୍ତି ହୋଇ ପୃଥକ ଭାବେ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ହୋଇଅଛି ତାହା ମଧ୍ୟରୁ ଗ୍ରହଣ କରିଅଛି । ମୋର ଏପରି କୌଣସି ରାଜନୈତିକ ଅନୁଭୂତି ନାହିଁ, ଯାହା ରାଜନୈତିକ ଘୋଷଣାବାଣୀରୁ ଆସି ନହୁଏ । ଯେଉଁମାନେ ଏହିଠାରେ ସମବେତ ହୋଇ ସ୍ୱାଧୀନତାର ସେହି ଘୋଷଣା-ବାଣୀ ରଚନା ଏବଂ ଗ୍ରହଣ କର ଯେଉଁ ଚରମର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇଥିଲେ, ମୁଁ ପ୍ରାୟତଃ ତାହାର ଅନୁଧ୍ୟାନ କରେ । ଯେଉଁ ସୈନ୍ୟବାହିନୀ ଏବଂ ସେନାପତିମଣ୍ଡଳୀ ସେହି ସ୍ୱାଧୀନତା ଅର୍ଜନ କରି ସେମାନେ ଯେଉଁ କଷ୍ଟ ସହ୍ୟ କରିଥିଲେ, ବାରମ୍ବାର ମୁଁ ସେ ସମ୍ପର୍କରେ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରେ । ବାରମ୍ବାର ମୁଁ ନିଜକୁ ପ୍ରଶ୍ନକରେ କୌଣସି ମହାନ ନୀତି ବା ସାଧାରଣ ବାଳରେ ଏହି କନଫେଡରାସି (Confederacy) ଏତେପରି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଔକ୍ଷେପକ ଥିଲା ? କେବଳ ମାତୃଭୂମି ଠାରୁ ଉପକ୍ରମେ ଶତ୍ରୁତ୍ୱକୁ ଗଢ଼ି ନି କରିବା ଏହାର ମୂଳ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନଥିଲା; ଏହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା ସ୍ୱାଧୀନତାର ଘୋଷଣା ପତ୍ତରେ ଯେପରି ସବୁକାଳ ପାଇଁ କେବଳମାତ୍ର ଏହି ଦେଶର ଜନଗଣଙ୍କୁ ସ୍ୱାଧୀନତା ଦାନ କରି ହୋଇନାହିଁ, ମୋର ମନେହୁଏ ଦାନ କରାହୋଇଅଛି ସମସ୍ତ ଚିନ୍ତାବାସୀଙ୍କୁ । ଏହାର ମୂଳ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା ସେହି ଆଶା ଧରି ବାଳରେ ଠିକ୍ ସମୟରେ ସକଳ ମନୁଷ୍ୟର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତା ବୋଧ ଉଦ୍ଧାରନେବା । ଏହି ଅନୁଭୂତିହିଁ ସ୍ୱାଧୀନତାର ଘୋଷଣାବାଣୀରେ ଲିପି ଲେଖି ରହିଅଛି । ଏହିକ୍ଷଣି, ବଳୁଗଣ, ଏହି ଭୂମିରେ କି ଦେଶକୁ ବଞ୍ଚା ଯାଇ ପାରିବ ? ଯଦି ବଞ୍ଚାଯାଏ, ତେବେ ମୁଁ ଏଥିରେ ସାହାଯ୍ୟ କରି ପାରିଲେ ନିଜକୁ ପୃଥକରେ ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ସୁଖୀଲୋକ ବୋଲି ମନେ କରିବ । ଏହି ନୀତିର ଭୂମିରେ ଯଦି ଏହା ବଞ୍ଚା ନହୁଏ, ତେବେ ତାହା ନିତ୍ୟାନ୍ତ ପରାଧୀନ ହେବ । କିନ୍ତୁ ଏହି ନୀତି ଯଦି ପରାଧୀନ ନ କରି ଦେଶକୁ ରକ୍ଷା କରିବା ସମ୍ଭବ ନହୁଏ, ତେବେ ମୋର ମତରେ ଏହି ନୀତିକୁ ଚ୍ୟୁତ କରିବା ଆପେକ୍ଷା ଏହି ସ୍ଥାନରେ ଲିପି ଲେଖିବା ଶ୍ରେୟସ୍କର ।

ଏହିକ୍ଷଣି ମୋ ମତରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଯୁଦ୍ଧ ବା ରକ୍ଷାପାତ୍ର କୌଣସି ସୁଯୋଗ ନାହିଁ । ଏହାର ମଧ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରୟୋଜନ ନାହିଁ । ମୁଁ ଏହି ପତ୍ତିର ସମର୍ଥକ ନୁହେଁ ଏବଂ ଆଗରୁ ମୁଁ କହିବାକୁ ଚାହେଁ ଯେ ସରକାରଙ୍କୁ ବାଧ୍ୟ ନକଲେ କୌଣସି ରକ୍ଷାପାତ୍ର ହେବନାହିଁ—ଗତ୍ୟନ୍ତର ନ ରହିଲେ ଆତ୍ମରକ୍ଷା ପାଇଁ ସରକାରଙ୍କୁ ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ହେବ ।

ବୟସ, ଏହି ବକ୍ତୃତାଟି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ଅପ୍ରତ୍ୟାଗୀତ ଏବଂ ମୁଁ ଯେତେବେଳେ ଏଠାକୁ ଆସିଲେ ତେତେବେଳେ ମୋତେ କିଛି କହିବାକୁ ପଡ଼ିବ ବୋଲି ଭାବ ନଥିଲା । ମୁଁ ଭାବିଥିଲି ପତାକା ଉତ୍ତୋଳନ ସଂକୀର୍ତ୍ତରେ କୌଣସି ଅନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ମୋତେ ଡାକିଛନ୍ତି । ମୁଁ ହୁଏତ କିଛି ଅନୁଚିତ ଭାବେ କହି ପାରିଥାଏ, ମୁଁ ଯାହା କହିଅଛି ଏହା ମୋର ଜୀବନର ମୂଳମନ୍ତ୍ର ଏବଂ ସର୍ବଶକ୍ତିମାନର ଯଦି ସେପରି ଅଭିପ୍ରାୟ ହୁଏ ତାହାହେଲେ ଜୀବନପାତ୍ର କରିବ ।

ପ୍ରଥମ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଭାଷଣ

୧୮୭୧ ମସିହା ମାର୍ଚ୍ଚ ମାସ ୪ ତାରିଖର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ସଭାରେ ରାଜନୀତିକ ସ୍ୱାଧୀନତା ସ୍ୱାଧୀନତା ସମ୍ମୁଖରେ
ହେଉଥିବା ପ୍ରକାର ଯଥାରେ ଏକ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ବରଦେବଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କୁ ଅନୁସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଛି ।

ପ୍ରଥମ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ତାଙ୍କର ସମସ୍ତ କ୍ଷମତା ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ଠାରୁ ପାଇଥାନ୍ତି ଏବଂ ଦେଶ ବିଚାର
ବିବାଦ ମେଣ୍ଟାଇବା ପାଇଁ କୌଣସି ପ୍ରକାର କ୍ଷମତା ଜନସାଧାରଣ ତାଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରି ନଥାନ୍ତି । ଯଦି
ଜନସାଧାରଣ ତାହା ଉଚିତ ମନେ କରନ୍ତି, ତାହାହେଲେ ସେମାନେ ତାହା କରି ପାରନ୍ତି ; କିନ୍ତୁ ଶାସନକର୍ତ୍ତା
ଭାବରେ ସେମାନଙ୍କର ଏ ପରିସ୍ଥିତିରେ କିଛି କରିବାର କ୍ଷମତା ନାହିଁ ।

ଯେ ହେଉ ଶାସନ କ୍ଷମତା ତାଙ୍କ ହସ୍ତରେ ହସ୍ତାନ୍ତର କରି ଯାଇଅଛି ଏବଂ ଯେତେ ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ଶାସନ ଭାର ତାଙ୍କ ହସ୍ତରେ ନ୍ୟସ୍ତ ଅଛି, ତେବେ ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାହା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତାରେ ନିର୍ବାହ କରି
ପରବର୍ତ୍ତୀ ଶାସକଙ୍କୁ କ୍ଷମତା ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବା ତାଙ୍କର ପ୍ରଧାନ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅଟେ ।

ତାହାହେଲେ ଜନଗଣର ସର୍ବଶେଷ ନିଶ୍ଚିତ ଉପରେ ବିଶ୍ୱାସ ନ ରହିବ କାହିଁକି ? ଆମ୍ଭର
ବର୍ତ୍ତମାନ ବିବାଦ ସ୍ଥଳରେ ଉଭୟ ପକ୍ଷଙ୍କ ବିଶ୍ୱାସ ବ୍ୟତୀତ ପ୍ରକୃତ ସମାଧାନର ପଥ ପାଇଁ ପାରନ୍ତୁ କି ?
ଯଦି ଜାତିର ସର୍ବଶେଷ ଶାସକ ତାଙ୍କର ସତ୍ୟ ଓ ନ୍ୟାୟ ବଳୟରେ ତୁମ୍ଭର ଉତ୍ତର ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟି ତୁମ୍ଭର
ଦକ୍ଷିଣ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟର ଅବସ୍ଥାନ କରି ପାରନ୍ତି ; ସେହି ସତ୍ୟ, ସେହି ନ୍ୟାୟ ସବୁବେଳେ ମାର୍ଜିତ ଯୁକ୍ତିବଳରେ
ପ୍ରଧାନ ବିଚାରକଙ୍କୁ ଜନମତ ଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବ ।

ଆମ୍ଭେମାନେ ଯେଉଁ ସରକାରଙ୍କ ଅଧୀନରେ ଶାସିତ ହେଉ, ଜନସାଧାରଣ ବିଚାରପୂର୍ବକ ତାଙ୍କର
କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ ଶାସନକ୍ଷମତା ହସ୍ତାନ୍ତର କରିଥାନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ଯଦି ନିଜେ ପାଇଁ କିମ୍ବା କିମ୍ବା କ୍ଷମତା ହସ୍ତାନ୍ତର
କରିଥାନ୍ତି, ତଥାପି ତାକୁ କିମ୍ବା ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଫେରିଆଣି ନଥାନ୍ତି ।

ଯେତେବେଳେ ଜନଗଣ ନିଜର ନୈତିକତା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଜାଗ୍ରତ, ତେବେବେଳେ ଶାସକ ଦଳ
ଯେ କୌଣସି ପ୍ରକାର ଅସୁବିଧା ଶାସନର ଚରମସୀମା ଅତିକ୍ରମ କଲେ ସୁଦ୍ଧା ସାମାନ୍ୟ ୪ ବର୍ଷ ପାଇଁ
ରାଷ୍ଟ୍ରର କୌଣସି ଅନ୍ୟାୟ ଧାରଣ କରି ପାରିବେ ନାହିଁ ।

ମୋର ଦେଶବାସୀଗଣ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍ୱାଧୀନଭାବରେ ଓ ମିଳିତ ଭାବରେ ଏହି ଦିନରେ ହିଁ
ହୃଦୟରେ ଉତ୍ତମତାରେ ଚିନ୍ତା କରନ୍ତୁ । କୌଣସି ମୂଲ୍ୟବାନ ଦିନକୁ ସମୟ ନେବା ଫଳରେ ନଷ୍ଟ ହେବ
ନାହିଁ । ଯଦି ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କାହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥାଏ ଯେ କୌଣସି ଦିନରେ ତର୍କବିତର୍କ ନକରି
ଗୁରୁ ଶାସ୍ତ୍ର ଅନୁର ଲକ୍ଷ୍ୟ ସ୍ଥଳରେ ପହଞ୍ଚି ପାରନ୍ତୁ ତାହାହେଲେ ସେହି ଲକ୍ଷ୍ୟ କେବଳମାନ ସମୟ ନଷ୍ଟକରି
ବିଫଳ ହୋଇଥାଏ ; କିନ୍ତୁ କୌଣସି ଭଲ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଏହାଦ୍ୱାରା ବିଫଳ ହେବନାହିଁ । ସ୍ୱାଧୀନ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ
ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅସ୍ଥିର ଅବସ୍ଥାରେ ଅଛି କିନ୍ତୁ ନୂତନ ଶାସନର କୌଣସି କ୍ଷମତା ନାହିଁ ଯେ ତାକୁ ପରବର୍ତ୍ତନ
କରି ପାରବ । ଏବଂ ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଯେଉଁମାନେ ଅସୁବିଧା ସେମାନେ ଉଭୟକୁ ପରବର୍ତ୍ତନ କରି

ପାରିଲୁ । ଯଦି ଏହା ସ୍ବାକୃତ ହୁଏ ତାହାହେଲେ ଯେଉଁମାନେ ଅସୁସ୍ଥ ସେମାନେ ଉପଯୁକ୍ତ ପଥର ଆଣି ସ୍ଥାନରେ ପାରିଲୁ; ଏବଂ ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉତ୍ତେଜିତ ହେବାର କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ । ଜ୍ଞାନ, ସୁଦେଶାନୁଗ୍ରହ, ଶାନ୍ତି ଏବଂ ଇଶ୍ଵରଙ୍କ ଉପରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଶ୍ଵାସ ଋଣି ଯେଉଁମାନେ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି ପବନ ଭୂମି ଭାଗ କରି ନାହାନ୍ତି ତଥାପି ସେମାନେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଅସୁସ୍ଥଙ୍କୁ ପ୍ରକର ଉପଯୁକ୍ତ ଉପାୟରେ ସମାଧାନ କରି ପାରିବେ ।

ମୋର ଅସୁସ୍ଥ ଦେଶବାସୀଗଣ ତୁମର ହସ୍ତରେ, ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟୁଦ୍ଧର ବନ୍ଧୁ, ଶତ୍ରୁ ନ୍ୟସ୍ତ, ମୋ ହସ୍ତରେ ନୁହେଁ । ସରକାର ତୁମକୁ ଆମିନଗ କରି ପାରିବ ନାହିଁ । ତୁମେ ନିଜେ ନିଜେ ଆମିନଗକାରୀ ହେବା ବ୍ୟକ୍ତି ଅନ୍ୟକ୍ଷୁଦ୍ଧ ହେବେ ନାହିଁ ।

ତୁମର ଇଶ୍ଵରଙ୍କଠାରେ କୌଣସି ନ୍ୟସ୍ତ ବୁଦ୍ଧି ନାହିଁ ଯେ ତୁମେ ସରକାର ଧୂସ କରି ପାରିବ, କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଏହାକୁ ସମସ୍ତ ଗପଦତୁ ଉଦ୍ଧାର କରିବା ପାଇଁ ସେହି ଦୟାମୟ ଇଶ୍ଵରଙ୍କଠାରେ ମୋର ଏକମାତ୍ର ପ୍ରାର୍ଥନା ।

ମୁଁ ବନ୍ଦ କରିବାକୁ ଅନୁରୁଦ୍ଧ । ଆମ୍ଭେମାନେ ଶତ୍ରୁ ନୁହେଁ, କିନ୍ତୁ ବନ୍ଦୁ । ଆମ୍ଭେମାନେ ଶତ୍ରୁ ହେବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ଯଦିଓ ନୋଥର ଜୀବ ଆକର୍ଷଣୀୟ ଅଛି ତଥାପି ଏହା ସ୍ବେଚ୍ଛା ବନ୍ଦନକୁ ଛୁଟାଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ସୁତରାଂ ଲୁଚକାନ୍ତି ତଥା ଅନ୍ଧାରକୁ ସ୍ପର୍ଶକର ଏହି ଜନ୍ମଭୂମି, ଯୁଦ୍ଧଭୂମି ତଥା ଦେଶ-ହତେଶୀର ସୁରାସ୍ତ୍ର ମାତ୍ର ଆରମ୍ଭ କରି ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜୀବକୁ ବନ୍ଦୁ ତଥା ପ୍ରକୃତ ନିର୍ମିତ ଚିହ୍ନର ଯଶ ଏକ ସ୍ଵରରେ ଗାନ କରି ସ୍ଵର୍ଗୀୟ ପୃଥିବୀରେ ପରିଚିତ ହେବ ।

ବଂଶେଷକୁ ଯୁଦ୍ଧକାଳୀନ ବର୍ତ୍ତା

୧୮୭୧ ମସିହା ଏପ୍ରିଲ ମାସରେ ଶକ୍ତିଶୀଳ ସ୍ଵାଧୀନ ସମ୍ବର ଶୈଳ୍ୟଗଣ ଖୋର୍ଦ୍ଧା ସମ୍ବର ଦୁର୍ଗରାଜ୍ୟ ଶୈଳ୍ୟମାନଙ୍କ ଉପରେ ଗୋଟାଏ ବର୍ଷ ବନ୍ଦେ ଏବଂ ଶକ୍ତିରେ ସ୍ଵଳ୍ପ ହେବା ସ୍ଵଳ୍ପ ହେବ । ୧୮୭୧ ମସିହା ଜୁଲାଇ ୪ ତାରିଖରେ ରାଜ୍ୟ ଉଦ୍ଧାରଣ ଅବସ୍ଥାକୁ ଗମ୍ଭୀର ସ୍ଵରରେ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ବନ୍ଦ ଏବଂ କାର୍ତ୍ତା ବଂଶେଷକୁ ଶଠାରେ ।

...ଫୋର୍ଟ ସମ୍ବରର ଅବସ୍ଥାରେ...ସରକାରଙ୍କ ଆମିନଗକାରୀମାନେ...ଦେଶ ଉପରେ ଏକ ସ୍ଵାଧୀନ, “ହଠାତ୍ ଧୂସ କମ୍ପା ରକ୍ତପାତ୍ର” ପରିସ୍ଥିତିର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରାଯାଇଛି ।

ଏହି ସମସ୍ୟାଟି ଯୁଦ୍ଧଶକ୍ତିର ପ୍ରଦେଶମାନଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ସମସ୍ୟାଠାରୁ ବଳି ଏକ ସମସ୍ୟା । ଏହା ସମସ୍ତ ମାନବ ଜାତିକୁ ବିବେଚନା କରିବାକୁ ଦେଇଛି । ବୈଧାନିକ ପ୍ରକାଶିତ କମ୍ପା ଗଣତନ୍ତ୍ର—ଜନଗଣ ଦ୍ଵାରା ସମର୍ଥିତ ଜନଗଣର ସରକାର, ତାହାର ନିଜ ଦେଶର ଶତ୍ରୁ ମାନଙ୍କ କବଳରୁ ନିଜ ଦେଶର ସାବିତ୍ରୀମ ଶ୍ରମଜା ରକ୍ଷା କରି ପାରିବ କି ନାହିଁ । ଏଠାରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠେ, ହୁଏତ ଅସୁସ୍ଥ ମୁଣ୍ଡିମେୟ ନାଗରାଜ ଗଣ

ଇନ୍ଦ୍ରୀୟନିୟମାନୁଯାୟୀ ଶାସନ ଭାବ ପରିଚାଳନା କରିବେ, ଯେ କୌଣସି ସ୍ଥଳରେ ହିତନାମ୍ନକ ଭାବ ନେଇରାଲି ଏଠାରେ ସର୍ବଦା ସେହିଭଳି ହିତନାମ୍ନକ ଭାବ ନେଇ କିମ୍ବା ପରୀକ୍ଷାମୂଳକ ଭାବେ ଯେ କୌଣସି ହିତନାମ୍ନକ ଭାବନା ନେଇ ସେମାନଙ୍କର ସରକାରଙ୍କୁ ଧ୍ୟାନ କରିବେ, ଓ ଏହିଭଳି ଭାବରେ ପୃଥକ ପୃଷ୍ଠାରୁ ସ୍ୱାଧୀନ ସରକାରର ଚାଲୁ ପାଥନ ହେବ । “ଏହି ପ୍ରକାର ସହକାତ ଦୁର୍ବଳତା । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗଣତନ୍ତ୍ର ସରକାରରେ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ କି ?” ଇନ୍ଦ୍ରୀୟ ଗୋଟିଏ ସରକାର ଜନସାଧାରଣଙ୍କର ମୁକ୍ତି ପାଇଁ ଗୁରୁ ସବଳ ହେବ ନା ନିଜର ନିରାପତ୍ତା ରକ୍ଷାପାଇଁ ଗୁରୁ ଦୁର୍ବଳ ହେବା ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ?”

ତେଣୁ ଏହିପରିତ୍ୱକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି ସରକାରଙ୍କ ସୈନ୍ୟବଳ ତାହାର ବିକଳ ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ବାଧା ଦେବ ଏବଂ ନିରାପତ୍ତା ରକ୍ଷା ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦେୟ କରିବା ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟକିଛି ଅଭିଭୂତ ନାହିଁ.....

ଅମର ଲୋକପ୍ରିୟ ସରକାର ଅଳ୍ପ ସମୟ ପାଇଁ ଏକ ପରୀକ୍ଷାମୂଳକ ନୀତି ଅବଲମ୍ବନ କରିବାକୁ ଅନ୍ତରାଳ କରିଛନ୍ତି । ଏହା ମଧ୍ୟରୁ ଦୁଇଟି ପ୍ରଶ୍ନର ଶେଷ ସ୍ପଷ୍ଟୀକୃତ କିମ୍ବା ପରିସ୍ପଷ୍ଟୀକୃତ—ଗୋଟିଏ ହେଉଛି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣଶାଳୀ ସରକାର ଗଠନ କରିବା ଓ ଅନ୍ୟଟି ହେଉଛି ସେହି ସରକାରକୁ ଚଳାଇବରେ ନିୟମିତ କରିବା । ତଥାପି ଗୋଟିଏ ବାକି ରହିଛି—ଆରମ୍ଭରୁ ଉପମରେ ଏହାକୁ ଧ୍ୟାନ କରିବାକୁ ତେଣୁ କରିବା ସମୟରେ ରକ୍ଷା କରିବା । ବର୍ତ୍ତମାନ ସେମାନେ ପୃଥକ ଆଗରେ ପରିବେଶିତ କରି ଜଣାଇଦେବେ ଯେ ଯେଉଁମାନେ ଏକ ନିର୍ବାଚନ ସୁନ୍ଦର ଭାବରେ ପରିଚାଳନା କରି ପାରନ୍ତି ସେମାନେ ଏକ ରାଜସ୍ୱୋପାୟ ଦମନ କରି ପାରନ୍ତି; ସେହି ଭେଦରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଗୋଲା ବାହୁଦର ପ୍ରକୃତ ଶାନ୍ତିକିମ୍ବା ପରବର୍ତ୍ତୀ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ; ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ସେହି ଭେଦରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ନିୟମିତ ସମ୍ପ୍ରଦାୟାୟା ହିତାପତ କରିଅଛି ସେଠାରେ ଗୋଲା ବାହୁଦକୁ ଫେରି ଯିବାର ସୁନାମ୍ନକ ନାହିଁ; ପରବର୍ତ୍ତୀ ନିର୍ବାଚନରେ ସେହି ଭେଦରେ ବ୍ୟତୀତ କାହାରିକୁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇ ନପାରେ । ଏହା ଶାନ୍ତି ସ୍ଥାପନର ଏକ ନିରାପତ୍ତା ଶିକ୍ଷା; ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷା ଦେବା ଉଚିତ ଯେ ସେମାନେ ନିର୍ବାଚନରେ ଯାହା କରି ପାରନ୍ତି ତାହା ଯୁକ୍ତିରେ କରାଯିବ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଯୁକ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ ଅବମୂଳାବଳୀମାନଙ୍କୁ ଏହି ଶିକ୍ଷା ଦିଅ ।

ପ୍ରାର୍ଥନା ପାଇଁ ଦୋଷଣା ପଥ

କେତେକ ଗୋଟିଏ ଅନୁସୂଚିତ ମଣ୍ଡଳରୁ ବହୁତ ବୟସ୍କା ସେମାନେ ନିଜେ ନିଜେ ଅନୁଭବ କରନ୍ତି ଯେଉଁ ଗୋଟିଏ ଦିନ ଗଣତନ୍ତ୍ର ଓ ପ୍ରାର୍ଥନା ପାଇଁ ଦେଶବାସୀଙ୍କୁ ଅନ୍ତରାଳ କରାଯିବେ ।

ମାର୍କିଶ ଯୁକ୍ତିବାଚ୍ଛୁର ସଭାପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା :

ଦୋଷଣାପଥ

କଂଗ୍ରେସର ଉଭୟ ପରିଷଦ ଏକ ମିଳିତ ନିବୃତ୍ତିରେ ମାର୍କିଶ ଯୁକ୍ତିବାଚ୍ଛୁର ସଭାପତିଙ୍କୁ “ଗୋଟିଏ ଦିନ ଗଣତନ୍ତ୍ରନିବୃତ୍ତି, ପ୍ରାର୍ଥନା ଓ ଅନଶନ, ମାର୍କିଶ ଯୁକ୍ତିବାଚ୍ଛୁର ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାଳନ କରିବାକୁ

ଅନୁରୋଧ କଲେ ଏବଂ ଧର୍ମନିଷ୍ଠ ଭାବରେ ସର୍ବଶକ୍ତିମାନ ଇଶ୍ଵରଙ୍କ ନିକଟରେ ନୈବେଦ୍ୟ ଅର୍ପଣ କରି ଦେଶର ନିରାଶ୍ରୟ ଓ ସାବିତ୍ରୀମାନ ଉନ୍ନତ ତଥା ଶାନ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ ବାସୁମଣ୍ଡଳ ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବାକୁ ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟରକ୍ଷା ଅନୁମତି ଗ୍ରହଣ କଲେ । ଏବଂ ଯେହେତୁ ସବୁ ସମୟରେ ସତ୍ୟ ଯେ ଇଶ୍ଵରଙ୍କର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଶାସନ-କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ ସ୍ଵୀକାର ଓ ସମ୍ମାନ କରି, ତାଙ୍କର ଦୟାଧୀନକୁ ମୁଣ୍ଡ ପାତ ସହିତେଇ, ଶାସନକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ଠାରେ ଭୟ ରଖି ପାପ ଓ ଅପରାଧକୁ ମାନିନେଲେ ଜ୍ଞାନର ଅଭ୍ୟୁଦୟ ହୁଏ ଏବଂ ବ୍ୟାକୁଳତା ଓ ଅନୁତାପର ସହିତ ଅଜ୍ଞାତର ଅପରାଧ ପାଇଁ କ୍ଷମାପ୍ରାପ୍ତନା ଗୃହ ବର୍ତ୍ତମାନ ଓ ଭବିଷ୍ୟତର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ-ପ୍ରାର୍ଥା ହେବା ଉଚିତ ।

ଏବଂ ଯେହେତୁ ଆମ୍ଭ ନିଜର ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଜନ୍ମଭୂମି ଇଶ୍ଵରଙ୍କ ଆଶୀର୍ବାଦ ଫଳରେ ଏକାନ୍ତ, ଉନ୍ନତ ଏବଂ ସୁଖବାସୁକ ସ୍ଥାନରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ତାହା ଗର୍ଭିତ ଓ ଅନୁରୋଧରେ ଲାଗୁ । ଏହି କ୍ଳେଶବାସୁକ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଅସାଧାରଣଭାବେ ଇଶ୍ଵରଙ୍କର କର୍ତ୍ତୃତ୍ଵକୁ ମାନ ଏବଂ ଦୁଃଖବାସୁକ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଆମ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଓ ଜାତିଗତ ଅପରାଧକୁ ସ୍ମରଣ କରି ତାଙ୍କର ଦୟାର ପ୍ରାର୍ଥା ହେଲେ ଯଦିଓ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଆଉ ଅଧିକ ଦୟା ପ୍ରୟୁକ୍ତ୍ୟ, ତଥାପି ଆମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ସେହି ଦୟାରୁ ମୁକ୍ତି ଦେଇ ପାରନ୍ତି, ଯୁକ୍ତିସ୍ଥ ଗୁରୁକୁ ଆଶୀର୍ବାଦ ଦାନ କରିବା ଫଳରେ ସେ ଗୁରୁକ ଦେଶ ତମାମ ଆଇନ, ଶାନ୍ତିଶୃଙ୍ଖଳା ସ୍ଥାପନ କରିବାରେ ନିରାପୋଷ୍ଟ ହୋଇପାରେ ଏବଂ ତାଙ୍କର ତତ୍ତ୍ଵାବଧାନରେ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କ ପୂର୍ବପୁରୁଷମାନଙ୍କର ଶ୍ରମ ଓ କଷ୍ଟ ସ୍ଵୀକାର ଫଳରେ ଅର୍ଜିତ ବ୍ୟକ୍ତି ଓ ଧର୍ମସ୍ଵାଧୀନତା ତାହାର ପୂର୍ବାବସ୍ଥାକୁ ଫେରି ଆସିପାରେ ।

ତେଣୁ ମୁଁ ଆଦାହମ ଲଙ୍କନ ମାର୍ଜିତ ଯୁକ୍ତିଗୁଣ୍ଡର ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟରକ୍ଷା ହେବାବେଳେ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସ ଆସନ୍ତା ଗୁରୁବାର ଦିନଟିକୁ ଦେଶବାସୀମାନଙ୍କୁ ଗଣପ୍ରାର୍ଥନା ଓ ଗଣଅନୁଷ୍ଠାନର ଉପସରୁପେ ପାଳନ କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରୁଛି । ଜାତି ଧର୍ମ ନିର୍ବିଶେଷରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଲୋକ ନିଶେଷିତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମନ୍ତ୍ରୀ, ଶିକ୍ଷକ ଓ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପରିବାରର ଗୃହକର୍ତ୍ତାମାନେ ଏହି ଉପସରୁକ ଧର୍ମନିଷ୍ଠ ଓ ପବିତ୍ର ଭାବରେ ପାଳନ କରି ଆମ୍ଭର ପୂର୍ବ ଶାନ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ ବାସୁମଣ୍ଡଳ ଫେରି ପାଇବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରୁଅଛି ।

ପ୍ରମାଣ ସ୍ଵରୂପ ମାର୍ଜିତ ଯୁକ୍ତିଗୁଣ୍ଡର ୮୭ତମ ସ୍ଵାଧୀନା ଉପସରୁକ ୧୮୭୯ ମସିହା [L. S.] ଅଗଷ୍ଟ ୧୭ ତାରିଖରେ ମାର୍ଜିତ ଯୁକ୍ତିଗୁଣ୍ଡର ମୋହର ସହିତ ମୋର ନାମ ସ୍ଵାକ୍ଷର କରୁଅଛି ।

ଆଦାହମ ଲଙ୍କନ

ମୂଲ୍ୟନ ଓ ଶ୍ରମ

୧୮୭୧ ମସିହା ଉଦ୍‌ବେଗର ମାସରେ ରିଜନ ଶେଷ ପ୍ରଥମବାରିକ ବାବ୍ । ବଂଶେଷର ପଠାଉଥିଲେ, ସ୍ୱଳ୍ପବଦ
ଅବସ୍ଥା ଯୋଗୁଁ ଅନେକ ମୌଳିକ ବ୍ୟୟ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେ ସେ ବଂଶେଷୀ ବର ଆବେଦନା କରୁଥିଲେ ଯେ ଶେଷ ପୁତ୍ରିକ ବାଳାୟୁ
ବରାଧାନରେ ସହାୟକ ଥିବ ସେପ୍ରକ୍ତିକ ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ବିଅସାର ନଥିବ । ମୂଲ୍ୟନ ଓ ଶ୍ରମର ସମ୍ପର୍କ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ
ଅନ୍ୟତମ ଥିବ ।

.....ଶ୍ରମ ମୂଲ୍ୟନ ଠାରୁ ମୌଳିକ ଏବଂ ସ୍ୱାଭାବିକ । ମୂଲ୍ୟନ କେବଳମାତ୍ର ହେଉଛି ଶ୍ରମର
ଫଳ, ଏବଂ ମୂଲ୍ୟନର କବାପି ବାହୁ ନଥାନ୍ତା ଯଦି ପ୍ରଥମରେ ଶ୍ରମ ନଥାନ୍ତା । ଶ୍ରମ ମୂଲ୍ୟନ ଠାରୁ
ଶ୍ରେଷ୍ଠତର ସ୍ଥାନ ଅଧିକାର କରିଥିବାରୁ ଅଧିକ କ୍ଷତିପୂର୍ଣ୍ଣ ପାଇବାର ହକଦାର । ଅନ୍ୟ ଉପାଦାନମାନଙ୍କ
ଭଳି ମୂଲ୍ୟନର ଅଧିକାର ମଧ୍ୟ ସମତୁଳ୍ୟେ ସଂରକ୍ଷିତ । ଶ୍ରମ ଓ ମୂଲ୍ୟନର ଏକତ୍ର ବିଚାରୋପରେ ପରସ୍ପର
ଲବ୍ଧିବାନ ହେଉଛନ୍ତି ଓ ହେବେ, ଏହା କେହି ଅସ୍ୱୀକାର କରିବ ନାହିଁ । ସମାଜର ସମସ୍ତ ଶ୍ରମର ସମ୍ପର୍କ
ଏହିଭଳି ଏହା ଧରିନେବାହିଁ ଭୁଲ । ମୁଖ୍ୟତଃ ଲୋକ ମୂଲ୍ୟନର ଅଧିକାର ଏବଂ ସେମାନେ ନିଜପାଇଁ
ଶ୍ରମ କରନ୍ତି ନାହିଁ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ମୂଲ୍ୟନ ବଦଳରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଶ୍ରମ ରତ୍ନା ଆଶ୍ରୟ କିମ୍ବା ଶ୍ରମ ଖର୍ଚ୍ଚ
କରନ୍ତି । ସଂଖ୍ୟାଧିକ ଲୋକ ଏହି ଉତ୍ପାଦ ଶ୍ରେଣୀର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ନୁହଁନ୍ତି—ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଶ୍ରମ
କରନ୍ତି ନାହିଁ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ନିଜପାଇଁ ଶ୍ରମ କରନ୍ତି ନାହିଁ । ଘିଷିଣୀଶର ଅଧିକାଂଶ ପ୍ରଦେଶରେ
ସଂଖ୍ୟାଧିକ ଲୋକ ପ୍ରଭୁ ନୁହଁନ୍ତି କିମ୍ବା ଦାସ ନୁହଁନ୍ତି; ଉତ୍ତରାଂଶରେ ସଂଖ୍ୟାଧିକ ଲୋକ ଶ୍ରମ ହିଁ କରନ୍ତି
ନାହିଁ କିମ୍ବା ବିକ୍ରୟ କରନ୍ତି ନାହିଁ । ଲୋକମାନେ ସେମାନଙ୍କର ପରିବାରର ସ୍ତ୍ରୀ, ପୁତ୍ର, ହିଁ ଅମାନଙ୍କୁ
ସଙ୍ଗରେ ନେଇ କୃଷିକ୍ଷେତ୍ରରେ, ଗୃହରେ ଏବଂ ବୋକାନ ବଜାରରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି, ଉପାଦାନ ପଦାର୍ଥ
ଦ୍ୱାରା ଜୀବନ ଧାରଣ କରନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ମୂଲ୍ୟନର ପ୍ରୟୋଜନ ହୋଇ ନଥାଏ, ଶ୍ରମିକ ରତ୍ନା
ଅଣିବା କିମ୍ବା ଦାସମାନଙ୍କୁ ଖାଇବାପାଇଁ ପ୍ରୟୋଜନ ମଧ୍ୟ ହୋଇଥାଏ । କେତେକ ଲୋକ ସେମାନଙ୍କ
ନିଜର ଶ୍ରମ ସହିତ ଅପରର ଶ୍ରମକୁ ମୂଲ୍ୟନ ବଦଳରେ ଦରକାର ଦେଲେ ଖର୍ଚ୍ଚକର ବିକ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତି;
ଏହା ଏକ ମିଶ୍ରିତ ଶ୍ରେଣୀ, କିନ୍ତୁ ଏହା ଏକ ସ୍ୱାଭାବିକ ଶ୍ରେଣୀ ନୁହେଁ । କୌଣସି ମୌଳିକ ତଥ୍ୟ ଏହି
ମିଶ୍ରିତ ଶ୍ରେଣୀ ଦ୍ୱାରା ବିଶ୍ଳେଷଣ ହୁଏ ନାହିଁ ।

ସ୍ତ୍ରୀ, ପୁରୁଷ ଯାହା ଆଲୋଚନା ହୋଇ ଯାଇଅଛି ସେଠାରେ ପ୍ରତିଦାନ ପାଉନଥିବା କୌଣସି
ଶ୍ରମିକ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ଏହି ପ୍ରଦେଶମାନଙ୍କରେ କେତେକ ସ୍ୱାଧୀନ ଲୋକ ତାଙ୍କର ଜୀବନ କାଳ
ମଧ୍ୟରେ କିଛିଦିନ ପାଇଁ ରତ୍ନାଟିଆ ଶ୍ରମିକ ଥିଲେ । ଦୂରଦର୍ଶୀ କପଟକ ଶ୍ରମିକ ଦତ୍ତ ପ୍ରଥମରେ ମନୁଷ୍ୟ ପାଇଁ
ଶ୍ରମକର ବଳକା ଅର୍ଥ ସଞ୍ଚୟ କରେ; ସେହି ସଞ୍ଚୟ ଅର୍ଥ ଦ୍ୱାରା ନିଜର ଯନ୍ତ୍ରପାତି କିମ୍ବା ଜମି ଖର୍ଚ୍ଚକରେ;
ତତ୍ପରେ କିଛି ସମୟ ପାଇଁ ନିଜ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପରିଶ୍ରମ କରେ ଏବଂ ଶେଷରେ ନିଜ ଅର୍ଥଦ୍ୱାରା ଅନ୍ୟ ଆରମ୍ଭ-
କାରୀ ମନୁଷ୍ୟ ମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରେ । ଏହି ସାହାଯ୍ୟକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଅନୁସାରେ ପ୍ରାଣୀ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ନୂତନ

ଅଣା ଦାନ କରବା ଫଳରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଉନ୍ନତ ସମ୍ଭବ ହୋଇଥାଏ । ଦରଦ, ଯେଉଁମାନେ କି ଦାରିଦ୍ର୍ୟର ଚରମ କଷ୍ଟାବସ୍ଥା ମଧ୍ୟରେ ଗତି ଉଠିଛନ୍ତି, ଯେଉଁମାନେ ସବୁ ଉପାୟରେ ଅନ୍ତିମ ପଦାର୍ଥ ବ୍ୟୟାତ ଅନୁକୂଳ ପ୍ରଣାଳୀ ନାହିଁ, ସେମାନେ ଧନଶାଳୀ ଲୋକମାନଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା କୌଣସି ଗୁଣରେ ଅବଶ୍ୟକ ନୁହନ୍ତି ।

ସ୍ୱାଧୀନତା ଲୋକମାନଙ୍କରେ ଦାସମାନଙ୍କୁ ମୁକ୍ତି

୧୮୭୨ ମସିହା ଏପ୍ରିଲ ମାସରେ ବଂଗୋସ ଦାସପ୍ରଥମ ବିଧେୟ ସାଧନ ଯାଉଁ ପ୍ରଥମ ଉଦ୍ୟମ କରି ଫେରେକେରେ ଏହା ନାଶପୁର ସ୍ୱାଧୀନରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିବା ସମ୍ବନ୍ଧରେ (federal districts) ଦାସମାନଙ୍କୁ ମୁକ୍ତି ଦେବ । ରିଜନ ସେକ୍ସ ଅନ୍ତର ଗଣତନ୍ତ୍ର ଶାସନ କରି ବଂଗୋସକୁ ନିଜର ଦେଲେ ।

ସିନେଟର ସହକର୍ମୀଗଣ ଓ ବ୍ୟବସ୍ଥାପକ ସଭାର ପ୍ରତିନିଧିଗଣ :

ଅନ୍ତର୍ଗତ ଅନୁଗ୍ରହପ୍ରସ୍ତୁତ “କଲମ୍ବିଆ କଲରେ କେତେକ ଲୋକଙ୍କୁ ଆବଦ୍ଧ କରାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ ବା ଶ୍ରମକୁ ମୁକ୍ତି” ଯାଉଁ ଏହି ଉଦ୍ୟମରେ ଅନୁମୋଦିତ ହୋଇ ସାଧାରଣ ହେଲା ।

ବଂଗୋସର ସାମ୍ବିଧାନିକ କ୍ଷମତାନୁଯାୟୀ ଏହିକଲ୍ମରୁ ଦାସ ପ୍ରଥମ ବିଧେୟ ସାଧନ କରବା ସମ୍ଭବ ହେଲେ ମୋର କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଏବଂ ମୁଁ ସର୍ବଦା ଇଚ୍ଛା କରେ ଯେ କାଳ୍ପନିକ ସ୍ୱାଧୀନତା ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଗୁଡ଼ିକୁ ସନ୍ତୋଷ ଜନକ କରି ମୁକ୍ତି ଦାନ କରୁ । ତେଣୁ ମୋ ମନରେ ଏ ବିଷୟରେ କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ କାହାରି ମୁଁ ନାହିଁ କେବଳ ମାତ୍ର ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍ଥଳର ଉପଯୋଗୀତା ବ୍ୟତୀତ । ଯଦି କୌଣସି କୌଣସି ବିଷୟ ଏହି ନିୟମର ମଧ୍ୟରେ କିମ୍ବା ବାହାରେ ଥାଉ ସୁଦ୍ଧା ମୋର ବିଚାର ଶକ୍ତି ଅନୁଯାୟୀ ଆଶାନ୍ୱୟ ଗତି କରୁଥାଏ ତାହାଲେ ମୁଁ ତାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରବାକୁ ଚାହେଁନା ।

ମୁକ୍ତି ଦୋଷଣା

୧୮୭୨ ମସିହା ୨୨ ତାରିଖରେ ରିଜନ ଡାକ୍ତର ମହାସିଂହ ଆହ୍ଲାଦି ଦେଖିଲେ ଏକ ସେଥିରେ ଡାକ୍ତର ରିଜନ ପକ୍ଷରୁ ଶାଠି ଦେଖିଲେ । ଏହା ଏକ ସ୍ୱାଧୀନତା ମୁକ୍ତି ଦୋଷଣାପତ୍ର ଥିଲା ।

ମୁଁ, ଆବାହନ ଲଙ୍କର, ମାର୍କିଣ୍ଡ ଯୁକ୍ତାବସ୍ଥାର ସଭାପତି ଏବଂ ସେନାବାହିନୀ ଓ ନୌବାହିନୀର ପ୍ରଧାନ ସେନାପତି ହିସାବରେ ଏହା ଘୋଷଣା କରେ ଯେ ଯୁକ୍ତାବସ୍ଥା ଅନ୍ତତଃ ପର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ନାଗରୀକ ଓ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରଦେଶ ମଧ୍ୟରେ ସାମ୍ୟାନ୍ତର ସମ୍ପର୍କ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ ଯେଉଁଠାରେ ବାଲ୍ୟ ବା ବଃସ୍ତ୍ରାଳା ସୃଷ୍ଟି ହେବ ସେଠାରେ ସେହି ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ ପାଇଁ ଯୁଦ୍ଧର ଅନୁସରଣ କରିବ ।

ମୋର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କିନ୍ତୁ ଏବେ ଆସନ୍ତା ଦିନରେ ତଥାକଥିତ ଦାସପ୍ରଥା ପ୍ରଚଳିତ ପ୍ରଦେଶମାନଙ୍କୁ ଆର୍ଥିକ ସାହାଯ୍ୟ ଦେବାପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେବ । ସେମାନେ ତାହା ଗ୍ରହଣ କରି ପାରନ୍ତି ବା ନପାରନ୍ତି, ଫଳରେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସେଠାକାର ଲୋକମାନେ ମାର୍କିଣ୍ଡ ଯୁକ୍ତାବସ୍ଥା ବହୁଦୃଷ୍ଟିରୁ ଯୁକ୍ତ କରିବାକୁ ସମ୍ମତ ହେବେନାହିଁ ଏବଂ କେତେକ ପ୍ରଦେଶ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରପ୍ରକୃତି ହୋଇ ଶୀଘ୍ର ଦାସପ୍ରଥା ଲୋପ କରିବେ ବା ନିମେ ନିମେ ଲୋପ କରିବାକୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରପ୍ରକୃତି ହେବେ...

ଆମର ଅର୍ଥନୀତିକ କଳାମାନୁଷ୍ଠାନ ପ୍ରଚଳିତ ବର୍ଷ ୧୮୭୩ ମସିହା ଜାନୁଆରୀ ୧ ତାରିଖରେ ଦାସ ପ୍ରଥା ପ୍ରଚଳନକାରୀ ପ୍ରଦେଶ ମାନଙ୍କର ସମସ୍ତ ଦାସମାନଙ୍କୁ ମୁକ୍ତିଦାନ କରିବ; ଏବଂ ମାର୍କିଣ୍ଡ ଯୁକ୍ତାବସ୍ଥାର ସରକାର, ସୈନ୍ୟ ବଳର ଓ ନୌବାହିନୀ ଦାସର ଯୁକ୍ତ ପାଇଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କର ସାବକୌମକ୍ଷମତା ସ୍ୱୀକାର କରିବେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଯେ କୌଣସି ଲୋକ ଯେକୌଣସି ତେଜ୍ଜାରେ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରକୃତି ମୁକ୍ତିକୁ ଉପାର୍ଜନ କରି ପାରନ୍ତି ।

ଐଶ୍ୱରୀକ ମତବାଦ

ଏଗର କ୍ୱାଉଟ୍ ହାଉସ (White House) ରେ ରିଜକ୍ସ ଡାକ୍ତର ୪୩ନ ସଂକଳ୍ପରେ ରେଖିବାକୁ ସମ୍ମତ ପାରିଥିଲେ । ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର, ସମ୍ବଳିତ ଓ ସହଯୋଗୀ ଗୋଟିଏ ଘରେ ଗୋଟିଏ ଟାବି ଆଶ୍ରୟ ସେତେବେଳେ, ୧୮୭୨ ମସିହା ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସରେ ସେ ଐଶ୍ୱରୀକ ମତବାଦ ସଂକଳ୍ପରେ ବେତେକ ଅଭିମତ ରେଖିବାକୁ ବ୍ୟାସ କରିଥିଲେ ।

ଐଶ୍ୱରୀକ ଇଚ୍ଛାହିଁ ସର୍ବସ୍ୱ ଜୟଲାଭ କରିଥାଏ । ପ୍ରବଳ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତା ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପକ୍ଷ ଐଶ୍ୱରୀକ ଇଚ୍ଛାନୁସାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲା ବୋଲି ଦାବୀ କରନ୍ତି । ଉଭୟ ପକ୍ଷ ନହେଲେ ମଧ୍ୟ ଗୋଟିଏ ପକ୍ଷ ନିଶ୍ଚୟ ଭୁଲ କରିବ । ଐଶ୍ୱରୀକ ଏକ ସମୟରେ ଏକ ବିଷୟରେ ଅନୁକୂଳ ଓ ପ୍ରତିକୂଳ ମତ ଦେଇ ନ ପାରନ୍ତି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଅନୁରୂପରେ ଏହା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ବିଶ୍ୱାସ ଯୋଗ୍ୟ ଯେ ଐଶ୍ୱରୀକ ମତ ଉଭୟ

ପକ୍ଷର ମତବାଦ ଠାରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭିନ୍ନ; ତଥାପି ମନୁଷ୍ୟମାନେ ଠିକ୍ ଯାହା କରିବାର କଲେ ସୁଦ୍ଧା ଛାଣି, ରଜ୍ଜି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସାଧନରେ ନିଶେଷ ସହାୟକ । ମୁଁ ସର୍ବଦା କହିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଯେ ଏହା ସତ୍ୟ ବୋଲି ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରେ; ଛାଣିର ଏହି ଯୁଦ୍ଧ ଗୁଣାନ୍ତି ଏବଂ ସେହି ଇଚ୍ଛା ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶେଷ ହୋଇନାହିଁ । ପ୍ରତିଦ୍ବନ୍ଦ୍ବୀ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏହି ମତ କାବ୍ରତ ହୋଇ ପାରେ ଯେ ଛାଣିର ତାଙ୍କର ସାମାନ୍ୟ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରି ମନୁଷ୍ୟ ମାନଙ୍କ ପ୍ରତିଦ୍ବନ୍ଦ୍ବୀତା ବ୍ୟତୀତ ଏହି ଦେଶକୁ ରକ୍ଷା କରି ପାରୁଥାନ୍ତେ କିମ୍ବା ବିନାଶ କରି ପାରୁଥାନ୍ତେ, ତଥାପି ପ୍ରତିଦ୍ବନ୍ଦ୍ବୀତା ଚାଲିଲା । ଆରମ୍ଭ ହେବା ପରେ ସେ ଉଭୟ ପକ୍ଷକୁ ଯେକୌଣସି ଦିନରେ ଜୟ-ଯୁକ୍ତ କରିପାରୁଥିଲେ । ତଥାପି ଯୁଦ୍ଧ ଚାଲିଛି ।

ଦାସଅଧିକାରୀ ମାନଙ୍କୁ କ୍ଷତି ପ୍ରଶ୍ନ

୧୮୭୨ ମସିହାରେ ରିଜିନ ଶେର୍ମ୍ୟ ଓ ମୁଁ କାଟିକବାଣି କଂଗ୍ରେସକୁ ଯଠାଠାରେ ସେଥିରେ ସେ ସ୍ବାଧୀନତା ଘୋଷଣା ପସର ପ୍ରଚ୍ଛଦ୍ବୀ ପରି ସଂବ୍ୟାସ ଉପରେ ଏକ ସଂଶୋଧନ ପ୍ରସ୍ତାବ ଆଣିଥିଲେ ଯେଉଁଥିରେ ସେ ପ୍ରସ୍ତାବ କରୁଥିଲେ ଯେ ଶେର୍ମ୍ୟ ସମସ୍ତ ପ୍ରଦେଶ ସ୍ବତନ୍ତ୍ରତା ଦେବା ଚାହୁଁ ପ୍ରଥମେ କଲେସ ସାଧନ କରିବ ସେହି ପ୍ରଦେଶର ଦାସମାନଙ୍କୁ ଖେଡ଼େଲାସି ସରକାର କ୍ଷତି ପ୍ରଦାନ ଦେବ । ସେ ତଥାପି ଆଶା କରୁଥିଲେ ଯେ ଦାସପ୍ରଥା ପ୍ରଚଳନକାରୀ ପ୍ରଦେଶ ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ଗଠନଶୀଳ ଅବସ୍ଥାୟୀ ଗୁଣ୍ଡାମାନଙ୍କୁ ଶେର ଆସିବେ ଏବଂ ଏହା ଶେଷ ସ୍ବରରେ ତାଙ୍କ ସ୍ବର୍ଣ୍ଣରେ ଲୁହା ଯାଇଥିବ ।

...କେବଳମାତ୍ର ବଳ ପ୍ରୟୋଗ ବ୍ୟତୀତ ପରିକଳ୍ପନାଟି ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ଶାନ୍ତି ସ୍ଥାପନ କରିବ ଏବଂ ଏହା ଖୁବ୍ ସ୍ବାଧୀନ ଭାବରେ ପରିଚାଳନା କରିବ ବୋଲି ମୁଁ ଶିଶୁ ଭିତ୍ତି.....

ମୁଁ ଯେଉଁ ପରିକଳ୍ପନାର ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଛି ଯଦି ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ, ତାହାହେଲେ ତାହା ଯୁଦ୍ଧ ଦ୍ବାରା କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଅର୍ଥ ଓ ରକ୍ତପାତର ମାତ୍ରା ମଧ୍ୟ ହ୍ରାସ କରିବ ବୋଲି ଏହା ସନ୍ଦେହ ଜନକ କି ? ଏହା କାଳ୍ପନିକ କ୍ଷମତା ଓ କାଳ୍ପନିକ ଉନ୍ନତ ଉଭୟକୁ ଅନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାଳପାଇଁ ସ୍ବାଧୀନତା ପୁନଃ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବ ବୋଲି ସନ୍ଦେହ ଜନକ କି ? ଏହା ସନ୍ଦେହଜନକ କି ଯେ ଆମ୍ଭେମାନେ ଏଠାରେ କଂଗ୍ରେସ ଏବଂ

ଶାସନକର୍ତ୍ତା ନିର୍ଭୟରେ ଏହା ଗ୍ରହଣ କରି ପାରନ୍ତି କି ? ଭଲ ଲୋକମାନେ ଆମ୍ଭର ଏହି ମିଳିତ ଓ ଅକପଟ ପ୍ରାର୍ଥନାକୁ ଗ୍ରହଣେନାହିଁ କି ? ଆମ୍ଭେମାନେ କିମ୍ବା ସେମାନେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉପାୟରେ ଏହି ବିଚାର ଲକ୍ଷ୍ୟକୁ ଏପରି ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଏବଂ ଏତେ ଶୀଘ୍ର ଦୃଢ଼ୀଭୂତ କରି ପାରନ୍ତି କି ? ଆମ୍ଭେମାନେ କେବଳମାତ୍ର ଏକମତ ହୋଇ ଜୟଯୁକ୍ତ ହୋଇ ପାରନ୍ତି ଏହା ନୁହେଁ “ଆମ୍ଭମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେହି ଉନ୍ନତତର ଭାବରେ ଚିନ୍ତା କରି ପାରନ୍ତି କି ?” କିନ୍ତୁ, “ଆମ୍ଭେ ସମସ୍ତେ ଉନ୍ନତତର କରି ପାରନ୍ତି କି ?” ଯେ କୌଣସି ଲକ୍ଷ୍ୟ ସମ୍ଭବପର ହେଉନା କାହିଁକି ତଥାପି ପ୍ରଶ୍ନ ଆସେ “ଆମ୍ଭେମାନେ ଉନ୍ନତତର କରି ପାରନ୍ତି କି ?” ଅଜ୍ଞତର ନୀତିବାକ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ ବର୍ତ୍ତମାନ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ସମୟରେ ପ୍ରଚୁର ନୁହେଁ । ସମସ୍ତଙ୍କ ଜଟିଳ ସମସ୍ୟାରେ ସ୍ତବ୍ଧୀଭୂତ, ଏବଂ ଆମ୍ଭେମାନେ ସମୟ ସହିତ ନିଶ୍ଚୟ ଜାଣିପାରୁଛୁ । ଆମ୍ଭର ସମସ୍ୟାଟି ନୂତନ ବୋଲି ଆମ୍ଭେମାନେ ନିଶ୍ଚୟ ନୂତନରୂପେ ଚିନ୍ତା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା । ଆମ୍ଭେମାନେ ନିଜକୁ ନିଜେ ନିଶ୍ଚୟ ଦାସତ୍ବ ବଳିନିରୁ ମୁକ୍ତ କରିବା ଏବଂ ତତ୍ପରେ ଆମ୍ଭର ଦେଶକୁ ରକ୍ଷା କରିବା ।

ସହ-ନାଗରୀକଗଣ, ଆମ୍ଭେମାନେ ଅଜ୍ଞତକୁ ରକ୍ଷା କରିପାରୁନା ନାହିଁ । ଏହି କଂଗ୍ରେସ ଓ ଏହି ଶାସନର ଆମ୍ଭମାନଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ସ୍ବରାଶୀୟ ହୋଇ ରହିବେ । କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଗୁରୁତ୍ବ କିମ୍ବା ନୀତିତା ଅନ୍ୟକୁ ବା ଅପରକୁ ରକ୍ଷା କରି ପାରନ୍ତିନାହିଁ । ଯେଉଁ ଅଗ୍ନି ପରୀକ୍ଷା ମଧ୍ୟଦେଇ ଆମ୍ଭେମାନେ ଅତୀତମ କରୁଛୁ ତାହା ଆମ୍ଭମାନଙ୍କ ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ସମ୍ମାନ କିମ୍ବା ଅସମ୍ମାନରେ ଭୂଷିତ କରିବ । ଆମ୍ଭେମାନେ କହୁ ଆମ୍ଭେମାନେ ସାମ୍ବିଧାନିକ । ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର ଏହି ବାକ୍ୟ ପୃଥକ ଭୁଲିବ ନାହିଁ । ଆମ୍ଭେମାନେ ଜାଣୁ ସାମ୍ବିଧାନିକ କିପରି ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ହେବ । ଏପରିକି ଆମ୍ଭେ ଏଠାରେ—କ୍ଷମତାରେ ଅଧିଷ୍ଠିତ ହୋଇଛୁ ଏବଂ ଦାୟିତ୍ବ ବହନ କରିଛୁ । ଦାସମାନଙ୍କୁ ସ୍ବାଧୀନତା ଦାନ କରି ଆମ୍ଭେମାନେ ସ୍ବାଧୀନମାନଙ୍କର ସ୍ବାଧୀନତାକୁ ଦୃଢ଼ୀଭୂତ କରିଛୁ—ଆମ୍ଭେମାନେ ଯାହା ଯାହା ଦାନକରୁ ଏବଂ ରକ୍ଷା କରୁ ତାକୁ ସମଭାବରେ ସମ୍ମାନ ଦେଉ । ପୃଥକର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଶେଷ ଆଶାକୁ ଆମ୍ଭେମାନେ ମହତ ଭାବରେ ରକ୍ଷା କରିବା କିମ୍ବା ନାହିଁ ଭାବରେ ହରାଇବା । ଅନ୍ୟ ଉପାୟ ସଫଳ ହୋଇପାରେ ; ଏହା ଦିଫଳ ହୋଇ ନଥିଲା । ମାର୍ଗଟି ପରିଷ୍କାର, ଶାନ୍ତିପ୍ରଦ, ଦାନଶୀଳ ଓ ଯଥାର୍ଥ—ଯଦି ମାର୍ଗଟି ଅନୁସରଣ କରାଯାଏ ତାହାହେଲେ ପୃଥକ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଉତ୍ତମତ୍ର ପ୍ରଣାମ କରିବ ଏବଂ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ନିଶ୍ଚୟ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଆଶାବାଦ କରିବେ ।

ଜନେକ ସୈନ୍ୟାଧ୍ୟକ୍ଷ ପକ୍ଷ

ସ୍ବର ପ୍ରଥମ ବର୍ଷରେ ସୈନ୍ୟାଧ୍ୟକ୍ଷ ଜେନରାଲ ସିଂହଙ୍କରେ ଲିଙ୍ଗନିର୍ମଳ ସୈନ୍ୟାଧ୍ୟକ୍ଷ ଓ ଲିଙ୍ଗନିର୍ମଳ ସୈନ୍ୟାଧ୍ୟକ୍ଷ । ଏକ ସମୟରେ ଉପର ମହଲରେ ଅନେକ ସହକର୍ମୀ ନେଇ ସେ ଜନେକ ଜୁନ ସଦାସା ସୈନ୍ୟାଧ୍ୟକ୍ଷ ଆଦର୍ଶ ରୂପେ ଏକ ବିଧାୟକ ଗଣ ରେଖିଲେ ।

ଶାସନ ବିଭାଗୀୟ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ
ଓପାସିଂଟନ୍, କାନୁୟାରୀ ୨୭, ୧୯୭୩

ମୁଖ୍ୟ ସୈନ୍ୟାଧ୍ୟକ୍ଷ ହୁକର
ସୈନ୍ୟାଧ୍ୟକ୍ଷ !

ପୋଷ୍ଟମାଲ୍ ସୈନ୍ୟାଧ୍ୟକ୍ଷରେ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ସ୍ଥାନରେ ଅଧିଷ୍ଠିତ କରିଅଛି । ଏଥିପାଇଁ ଅବଶ୍ୟ ଉପଯୁକ୍ତ କାରଣ ପାଇଥିବାକୁ ଏହା ମୁଁ କରିଅଛି, ଏବଂ ତଥାପି ମୁଁ ଭାବେ ଏହା ଭ୍ରମ ପକ୍ଷରେ

ଜାଣିବା ଅନ୍ୟତମ ଯେ ମୁଁ କେତେକ ଦିନେ ଗ୍ରାମ କାର୍ଯ୍ୟରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ସମ୍ବୃତ୍ତ ନୁହେଁ । ତୁମେ ଜଣେ ବାହାଘା ଏବଂ ଦକ୍ଷ ସୈନାଧ୍ୟକ୍ଷ ହେବାକୁ ମୁଁ ଚାହାଣି କରେ, ତାହା ଅବଶ୍ୟକ ମୁଁ ଚାହେଁ । ତୁମେ ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିଯୁକ୍ତ ସେ କାର୍ଯ୍ୟସହଚାରୀ ଗୁଣଗୁଣାଗୁଣା ବିଶିଷ୍ଟ କରନାହିଁ ବୋଲି ମୁଁ ଚାହାଣି କରେ । ତୁମେ ତୁମ ନିଜ ଉପରେ ଆତ୍ମା ରଖିଛନ୍ତି ଯଦିଓ ତାହା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଭାବଶ୍ୟକ ନୁହେଁ । ତୁମେ ଜଣେ ଉଚ୍ଚାଭିଳାଷୀ ଏବଂ ସେହି ଅଭିଳାଷ ନିୟାୟମବଦ୍ଧ ସୀମା ମଧ୍ୟରେ ଅପକାର କରିବା ବ୍ୟତୀତ ବରଂ ଉପକାର କରେ । କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଶୁଣେ ଯେ ସୈନାଧ୍ୟକ୍ଷ ବରନବ୍ସିଡ୍ (Gen. Burnside)ଙ୍କ ସେନାପତିତ୍ୱ ସମୟରେ ତୁମେ ନିଜର ଅଭିଳାଷର ବଶବର୍ତ୍ତୀହୋଇ ତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଯଥାସାଧ୍ୟ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ସୃଷ୍ଟିକଲ ଫଳରେ ଦେଶର ତଥା କର୍ମନିକ ସମ୍ମାନାର୍ହ୍ୟ ଏବଂ ଦକ୍ଷ ସହକର୍ମୀର ମଧ୍ୟ ଯଥେଷ୍ଟ କ୍ଷତିକଲ । ସୈନ୍ୟ ବାହନୀ ଓ ସରକାର ଉପରୁ ନିଯୁକ୍ତି ଯାଉ ନିରକ୍ଷଣ କ୍ଷମତାପନ୍ନ ବ୍ୟକ୍ତି (Dictator) ଦରକାର ବୋଲି ଚାହାଣି କରି ନିକଟରେ ଯାହା କହିଛନ୍ତି ତାହା ମୁଁ ଗ୍ରହଣ କଲୁ । ଏହାସତ୍ତ୍ୱେ ମୁଁ ତୁମକୁ ଆଦେଶ ଦେଉଅଛି ଯେ ଏହା ଏଥିପାଇଁ ନଥିଲା । ଯେଉଁ ସୈନାଧ୍ୟକ୍ଷମାନେ କୃତକାର୍ଯ୍ୟହେବେ ସେମାନେହିଁ କେବଳମାନବ ନିରକ୍ଷଣ କ୍ଷମତାପନ୍ନ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ଅଧିଷ୍ଠିତ କରୁଛନ୍ତି ଯାହାକି ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ତୁମକୁ ସାମରିକ ସଫଳତା ବିଷୟରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଏବଂ ଏକନାୟକତ୍ବ (Dictatorship)ର ଭାବ ମୁଁ ନେବି । ସରକାର ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ସୈନ୍ୟାଧିକ୍ଷାନଙ୍କୁ ଯେପରି ସାହାଯ୍ୟ କରିଅଛି ଏବଂ କରିବ ସେହି ଭାବରେ ତୁମକୁ ତାହାର ପୂର୍ଣ୍ଣ କ୍ଷମତାନ୍ତରାୟୀ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ ଯାହା ଅନ୍ୟ ମାନଙ୍କଠାରୁ କମ ନୁହେଁ କିମ୍ବା ବେଶି ନୁହେଁ । ମୁଁ ଗୁରୁ ଉତ୍ସବରେ ଯେ ତୁମେ ଯେଉଁ ପ୍ରେରଣାକୁ ସୈନ୍ୟବାହିନୀ ମଧ୍ୟରେ ସଂଚାରିତ କରି ସେମାନଙ୍କର ସେନାଧିକ୍ଷଙ୍କୁ ସମାଲୋଚନା କରିଛି ଏବଂ ତାଙ୍କଠାରୁ ବିଶ୍ୱାସ ଡାକିଛ ବର୍ତ୍ତମାନ ତାହା ତୁମ ଉପରକୁ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷିତ ହେବ । ମୁଁ ଯେତେବୃତ୍ତ ପାରେ ତେତେବୃତ୍ତ ଏହାକୁ ସମନ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବି । ତୁମକଥା ଦୂରେ ଥାଉ, ଯେଉଁଠି ଏହି ପ୍ରକାର ପ୍ରେରଣା ଅଛି ଏପରିକି ନେପୋଲିଅନ ଯଦି ଜୀବିତ ଥାନ୍ତେ ସେ ସୈନ୍ୟବାହିନୀକୁ କୌଣସି ପ୍ରକାର ଉପକାର ପାଉ ନଥାନ୍ତେ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ହୁଜାପିଆ ନାଚ ପାଇଁ ସାବଧାନ ହୁଅ । ହୁଜାପିଆ ନାଚ ପାଇଁ ସାବଧାନ ହୁଅ କହୁ
ଶୁଣୁ ଓ ନିରାଶ୍ରମ ସତର୍କତା ସହିତ ଆଗେଇ ଯାଅ ଏବଂ ଆତ୍ମମାନଙ୍କୁ ଜୟଯୁକ୍ତ କରାଅ ।

ଭୂମର ବିଶ୍ୱାସ

4, 5, 6

ଧନପବାଦଜ୍ଞାପନ ଦ୍ବିବସ ଘୋଷଣା

ଏକର ଶୁଖି ଏବଂ ହରିତାବ ମଧ୍ୟରେ କାନ୍ଥଭିତ୍ତିରେ ରବିବାରକ୍ଷର ସେଇ ଅଗାଧ ବର୍ଷ ହୋଇଥିବ, ସେଥି-
 ଗାର୍ଦ୍ଧ ଅନୁବାଦ ଛାନ୍ଦର ବଦଳାବୁ ବୋଧେ ନବସ ସ୍ୱଧିବ ବଦଳାବୁ ଲିଙ୍ଗର କାନ୍ଥରୁ ଆହୁର ବଦଳୁଥିବ । ଏହାପରି
 ବଦଳେ ଅନୁବାଦ ଛାନ୍ଦର ନବସଃ ମାତ୍ରସ୍ତୁ ସ୍ୱାଧିବସ୍ତୁରେ କାନ୍ଥରୁ ଛାନ୍ଦର ନବସ୍ତୁ ସ୍ୱାଧିବସ୍ତୁରେ ପ୍ରସାଦ ମିଳେ ।

ମାର୍ଜଣା ଯୁକ୍ତଗୁଣ୍ଡର ସ୍ୱାଦପତ୍ତ କର୍ତ୍ତୃକ :

ଗୋଟିଏ ଘୋଷଣା

ଯେଉଁ ବର୍ଷଟି ଅବସାନ ହେବାକୁ ଯାଉଅଛି ତାହା ଶବ୍ଦଶାସନ ଶ୍ରେଣୀ ଓ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ବାୟୁମଣ୍ଡଳରେ ଅଶୀର୍ବାଦପୂର୍ଣ୍ଣ । ଏହି ସକଳ ପ୍ରାଚୀନ ଉପଭୋଗ କରିବାରେ ଆମ୍ଭେମାନେ ଏପରି ଭାବରେ ଅଭିମୁଖ ହୋଇଅଛୁ ଯେ ଏହିଗୁଡ଼ିକ କେଉଁଠାରୁ ଆସୁଅଛି ଆମ୍ଭେମାନେ ଭୁଲିଯାଇଛୁ । ଏହି ପ୍ରାଚୀନ ସହିତ ଆମ୍ଭର ମଧ୍ୟ ବହୁଳ କଳସର ସଂଯୋଗ ଘଟିଅଛି ଯାହା ଏପରି ଅସାଧାରଣ ଯେ ସର୍ବଶକ୍ତିମାନ ଭଗବାନଙ୍କ ସତ୍ତ୍ୱକ ବିଧାନ ସମ୍ପର୍କରେ ସତତ ଅଙ୍ଗ ହୃଦୟରେ ମଧ୍ୟ ସହିତରେ ପ୍ରବେଶ କରିପାରେ । ଏହି ଗୁଣ୍ଡପୁଷ୍ପ—ଯାହାର ବସ୍ତୁତ ଏବଂ ପ୍ରଚଣ୍ଡତା ଅତ୍ୟୁତସୂତ—ଏହା ବିଦେଶୀ ଗୁଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକର ଆକ୍ରମଣର ସ୍ୱାଭାବିକ ଚରତାର୍ଥ କରିବାରେ ପ୍ରଳମ୍ବ କରିଅଛି; କିନ୍ତୁ ସେ ଅବସ୍ଥାରେ ମଧ୍ୟ ସକଳ ଦେଶ ସହିତ ଶାନ୍ତ ବଜ୍ରାୟୁ ରହି ଆସୁଅଛି, ଶୁଦ୍ଧ ଶାନ୍ତ ରହିଅଛି, ଆତ୍ମନ ସମ୍ମାନ ସହିତ ପ୍ରତ୍ୟାଲିତ ହୋଇ ଆସୁଅଛି, ଏକମାତ୍ର ସାମରିକ ସଂଘର୍ଷରେ ଶ୍ରେୟ ବ୍ୟତୀତ ଏକତା ବଜ୍ରାୟୁ ରହିଅଛି; ଏବଂ ଇନ୍ଦ୍ରଦୟନର ସୈନ୍ୟ ଓ ନୌବାହିନୀର ଅଗ୍ରଗଣି ଫଳରେ ସେହି ରଣଭୂମି ମଧ୍ୟ ନିମ୍ନଶାସିତ ହୋଇ ଆସୁଅଛି । ଶାନ୍ତପୂର୍ଣ୍ଣ ଶିଳ୍ପରୁ ଜାତୀୟ ପ୍ରଘୋଷରେ ଶ୍ରେୟରେ ସମ୍ପଦ ଏବଂ ଶାନ୍ତ ପ୍ରତ୍ୟାକ୍ତିନାମାୟୀ ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ ହେଲେ ଲଙ୍ଗଳ, ଭଗ୍ନ ବା ଜାହାଜ ଅଟଳ ରହି ନାହିଁ, କୁଠାର ଅନୁମାନଙ୍କର ବସତର ସୀମା ବିସ୍ତୃତତର କରିଅଛି ଏବଂ ଲୌହ, କୋଇଲା ଏବଂ ମୂଲ୍ୟବାନ ଧାତୁଗୁଡ଼ିକ ଖଣିମାନଙ୍କରୁ ସ୍ୱାଭାବିକ ଅନ୍ତତ ହୋଇ ଆସୁଅଛି । ଯୁଦ୍ଧଶ୍ରେୟ ଅବସ୍ଥା ଫଳରେ ଏବଂ ସୈନ୍ୟବାହିନୀର କ୍ଷୟକ୍ଷତି ସତ୍ତ୍ୱେ ଜନସଂଖ୍ୟା ନିଶ୍ଚିତ ରୂପେ ବଢ଼ି ଚାଲିଅଛି ଏବଂ ବର୍ଜିତ ଶାନ୍ତ ଓ ସାମର୍ଥ୍ୟର ଚେତନା ଦେଶ ସମ୍ମୁଖରେ ସମୟର ସହିତ ସ୍ୱାଧୀନତା ବୃଦ୍ଧିର ଆଶା ଦେଖା ଦେଇଅଛି । ଏହି ସବୁ ମହତ୍ତ୍ୱ କାର୍ଯ୍ୟ କୌଣସି ମନୁଷ୍ୟ କର୍ତ୍ତୃକ ଉଦ୍ଭାବିତ ବା ବାସ୍ତବତାରେ ଉପାୟିତ ହୁଏନାହିଁ । ଏହିଗୁଡ଼ିକ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସୁରୁଷ୍ଟ ଭଗବାନଙ୍କର ଦାନ; ସେ ଆମର ପାପ ଯାହା ଆମମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ନୃତ୍ୟ ହେଲେ ସୁଦ୍ଧା ଆମମାନଙ୍କ ପ୍ରତି କରୁଣା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତ ହୁଅନ୍ତି ନାହିଁ । ସମଗ୍ର ମାର୍ଜଣା ଜାତି ଏକ ପ୍ରାଣରେ ଏବଂ ଏକ ବାକ୍ୟରେ ଭଗବାନଙ୍କର ଏହି ଦାନକୁ ସକୃତଜ୍ଞ ହୃଦୟରେ ଗମ୍ଭୀର ଏବଂ ଶ୍ରଦ୍ଧାର ସହିତ ସ୍ୱୀକାର କରିବା କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ଅତଏବ ଆଗାମୀ ନଭେମ୍ବର ଶେଷ ଗୁରୁବାରରେ ସ୍ୱର୍ଗସ୍ଥିତ ଆମମାନଙ୍କର ସହୃଦୟ ପରମ ପିତାଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଜ୍ଞାପନ ଯାହା ମୁଁ ମାର୍ଜଣା ଯୁକ୍ତଗୁଣ୍ଡରେ ସର୍ବତ୍ର, ଏବଂ ବିଦେଶରେ ଏବଂ ସମସ୍ତ ବର୍ଷରେ, ଆମମାନଙ୍କର ସ୍ୱଦେଶବାସୀମାନଙ୍କୁ ଅଙ୍ଗାନ କରିଅଛି । ଅତ୍ୟାଶ୍ଚାର୍ଯ୍ୟ ପରିଶ୍ରମ ଏବଂ ଅଶୀର୍ବାଦ ଯାହା ଏହି ପ୍ରାପ୍ୟ ପୂଜା ତାହାଙ୍କୁ ଦେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ମୁଁ ମୋର ସ୍ୱଦେଶବାସୀମାନଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରି ଯେ ସେମାନେ ଆମମାନଙ୍କର ଜାତୀୟ ଉନ୍ନାଦିଗାମିତା ଯାହା ସାମୁଦ୍ରିକ ସହିତ ଅନୁଶୋଚନା ଜଣାଇ, ଆମ୍ଭେମାନେ ଅଭିବାଦ୍ୟ କୃପେ ଯେଉଁ ଶୋକାବହ ଅନୁକ୍ରମରେ ପ୍ରବୃତ୍ତ ରହିଅଛୁ ତାହା ମଧ୍ୟରୁ ଯେଉଁମାନେ ହଥକା, ଅନାଥ ବା ଶୋକାଗ୍ରସ୍ତ ଏବଂ କ୍ଷତାଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ଯାହା ଭଗବାନଙ୍କର ସଦୟ ଆଶୀର୍ବାଦର ପାର୍ଥନା କରନ୍ତୁ; ଏବଂ ଜାତୀୟ କ୍ଷତ ଆରୋଗ୍ୟ ଯାହା ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ବିଧାନ ଅନୁଯାୟୀ ଯଥାଶୀଘ୍ର ଶାନ୍ତ, ଐକ୍ୟ, ପ୍ରଶାନ୍ତି ଏବଂ ଇନ୍ଦ୍ରଦୟନର ସୁନଃ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଯାହା ସର୍ବଶକ୍ତିମାନ ଶ୍ରଦ୍ଧାରକ୍ଷ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ଯାହା ଅକୁଳ ଆବେଦନ କରନ୍ତୁ ।

ସାକ୍ଷ ସ୍ବରୂପ ଏହା ମଧ୍ୟରେ ମୁଁ ମୋର ସ୍ବାକ୍ଷର ସହିତ ଯୁକ୍ତସଂସ୍କୃତ ମୋହର ଅଙ୍କିତ କରି ଦେଇଅଛି ।

ଆମ ପ୍ରବୃତ୍ତର (ଜନ୍ମର) ଏକ ସହସ୍ର ଆଠଶତ ତେୟାଂଶୀତମ, ଏବଂ ମାର୍ଜିତ ଯୁକ୍ତସଂସ୍କୃତ ସ୍ବାଧୀନତାର ଅଠାଅଶୀତମ ବର୍ଷରେ ଅକ୍ଷେପକର ଏ ତାରଙ୍ଗରେ ଓପାସ୍ତନ ନଗରରେ ଏହି ଘୋଷଣା କରାହେଲା ।

ଆବ୍ରାହାମ ଲଙ୍କାନ ।

ଗୋଟିସବର ବକ୍ତୃତା

୧୮୭୩ ମସିହା ନଭେମ୍ବର ୧୯ ତାରିଖରେ ଲଙ୍କାନ ଷେନସିରସ୍ବନାଥ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଗୋଟିସବର ଗୋଟିଏ ସମାଧିକ୍ଷେଷ ଉତ୍ସର୍ଗ କରିବାକୁ ଗଲେ । ସେ ସ୍ବରର ବନ୍ଧ୍ୟାଘ ବନ୍ଧା ସ୍ବତନ୍ତ୍ରୀର୍ତ୍ତ ଏସ୍ବରେଟ୍ ସ୍ବଧାନ ବନ୍ଧା ଥିଲେ ; କିନ୍ତୁ ସ୍ବସ୍ବଚ୍ଛାନ୍ଦ କେତେକ ବର୍ଷରୁ ବହୁବାଳ ଅନୁଭବ କରୁଥିଲେ । ଏହି ମନବ୍ୟ ପ୍ରତିକ ଇତିହାସରେ ଗୋଟିସବର ବକ୍ତୃତା ହିସାବରେ ଖ୍ୟାତି ଅର୍ଜନ କରିଅଛି ।

ପତାଂଶୀ ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ଆତ୍ମମାନଙ୍କର ପିତୃପୁତ୍ରୁଷଗଣ ଏହି ମହାଦେଶରେ ଗୋଟିଏ ନୂତନ ଜାତିର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଥିଲେ । ସ୍ବାଧୀନତାରେ ଏହାର ଉଦ୍ଭବ ଏବଂ ସବୁ ମନୁଷ୍ୟ ସମଭାବେ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଅଛନ୍ତି ଏହି ନାତିର ପ୍ରତି ତାହା ଉତ୍ସର୍ଗୀକୃତ । ଆତ୍ମମାନେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଗୋଟିଏ ମହାନ ପୁତ୍ର-ପୁତ୍ରରେ ରତ ରହି ପରୀକ୍ଷା କରିଛନ୍ତି ଯେ ସେହି ଜାତି ବା ଅନୁରୂପଭାବେ କଳ୍ପିତ ଏବଂ ଉତ୍ସର୍ଗୀକୃତ କୌଣସି ଜାତି ବାସ୍ତବିକ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତିଷ୍ଠି ପାରିବ ନାହିଁ । ଆତ୍ମମାନେ ସେହି ଯୁଦ୍ଧର ଗୋଟିଏ ବସ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ରଣକ୍ଷେତ୍ରରେ ମିଳିତ ହୋଇ ଅଛନ୍ତି । ସେହି ଜାତି ଯେଉଁଥିରେ ବଞ୍ଚୁ ରହି ପାରିବ ସେଥିପାଇଁ ଏହି ସ୍ଥାନରେ ଯେଉଁମାନେ ଜୀବନ ଦାନ କରିଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କର ଅନ୍ତମ ଶ୍ରୀମତର ସ୍ଥାନ ହିସାବରେ ଆତ୍ମମାନେ ସେହି କ୍ଷେତ୍ରର ଏକ ଅଂଶରେ ଉତ୍ସର୍ଗ କରିବାକୁ ଆସିଅଛନ୍ତି । ଏହା କରିବା ନିଶେଷ ସଙ୍ଗତ ଏବଂ ସମୁଚିତ ।

କିନ୍ତୁ ଏକ ଅର୍ଥରେ ଆତ୍ମମାନେ ଏହି ଜମିକୁ ଉତ୍ସର୍ଗ କରିପାରିବା ନାହିଁ—ପ୍ରକୃଷ୍ଟ କରିପାରିବାନାହିଁ । ଜୀବତ କିମ୍ବା ମୃତ ଯେଉଁ ସାହାସୀ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଏହି ସ୍ଥାନରେ ଯୁଦ୍ଧ କରିଥିଲେ ସେମାନେ ଏହାକୁ ଯେଉଁ ପବିତ୍ରତା ଦାନ କରିଛନ୍ତି ତାହା ବୁଝି କିମ୍ବା ହ୍ରାସ କରିବା ଆତ୍ମମାନଙ୍କର ସାଧାରଣ ଶକ୍ତିର ସାଧ୍ୟାତ୍ମତ । ଏହି ସ୍ଥାନରେ ଆତ୍ମମାନେ ଯାହା କହୁଛନ୍ତି ପୃଥିବୀର ଜନସାଧାରଣ ତାହାପ୍ରତି ନିଶେଷ ମନଯୋଗ ଦେବେ-ନାହିଁ ବା ଅଧିକ କାଳ ତାହା ସ୍ମରଣେ ରଖିବେ ନାହିଁ; କିନ୍ତୁ ଏହି ସ୍ଥାନରେ ସେମାନେ ଯାହା କହୁଛନ୍ତି

ବିଶ୍ୱାସୀ ତାହାକୁ କେତେବେଳେହେଲେ ଭୁଲିବେ ନାହିଁ । ଏହି ସ୍ଥାନରେ ଯୁକ୍ତିକରି ଯେଉଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ସେମାନେ ମହତ୍ତ୍ୱ ଦେଇ ଭାବି ଏତେବେଳେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଗ୍ରସର କରି ଆସିଛନ୍ତି, ଆମେ ଯେଉଁମାନେ ଜାଣିଛୁ ତାହା ଅଳ୍ପକ୍ଷଣ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ—ସେହି ଆବଶ୍ୟକ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପନ୍ନ କରିବା ପାଇଁ ନିଜକୁ ଉତ୍ସର୍ଗ କରିବା । ଆମ୍ଭମାନଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଯେଉଁ ମହାନ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ରହିଅଛି ସେହି କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପ୍ରତି ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର ନିଜର ଶରୀରକୁ ଉତ୍ସର୍ଗ କରିବା ଉଚିତ—ଯେଉଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ସେମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଆନୁଗତ୍ୟର ଶେଷ କଣିକା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦାନ କରିଛନ୍ତି, ମୃତ ମହାତ୍ମାମାନଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତରୁ ଆମ୍ଭେମାନେ ଯେପରି ସେହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପ୍ରତି ଆନୁଗତ୍ୟ ବଢ଼ି କରିବାକୁ ଉତ୍ସାହିତ ହୁଅନ୍ତି, ଆମ୍ଭେମାନେ ଏଠାରେ ସଂକଳ୍ପ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଯେପରି ସେମାନଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ବିଧି ନିହତ—ଯେପରି ଭାବନାମାନଙ୍କର ଅର୍ଥାନରେ ଏହି ଦେଶର ସୁନର୍ଜନ ହୁଏ—ଯେପରି ପୃଥିବୀରୁ ଜନଗଣ ପାଇଁ, ଜନଗଣ ଦ୍ୱାରା ଗଠିତ, ଜନଗଣର ସରକାର ଥିବ ନିହତ ।

ବିଶ୍ୱପ୍ରେମୀ ଲଙ୍କନ

ସ୍ୱପ୍ନାଦି ଯଦି ପାଣ୍ଡିତ୍ୟର ସୁରୁତର ବଦନ ବରଦା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ରିଜନ ସବିଦା ଅବଶା, ନରକାରୀ ଶେଉଁମାନେ ତାହାଙ୍କର ମାନବତା ବୋଧର ନିକଟରେ ଆବେଦନ କରନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ ସମ୍ମୁଖେ ହସ୍ତସ୍ପର୍ଶ କରନ୍ତି ।

ଏକ୍ସପ୍ରିକ୍ସିତ ମ୍ୟାନସନ,
ଓପ୍ଟିମିଷ୍ଟ ମାଇଂ, ୧୮୭୫

ମାନନୀୟ ସମରସତା—
ପ୍ରିୟ ମହାଶୟ,

ସ୍ୱପ୍ନାଦି ନାମ୍ନା ଜନିତା ପରିପୁ କଥାବାର ଗୋଟିଏ ପୁସ୍ତକ ସେନାବାହିନୀରେ କାର୍ଯ୍ୟକରେ ; କୌଣସି ଅପରାଧ ପାଇଁ ଶାସ୍ତି ହସାବରେ ତାହାକୁ ଦାୟିତ୍ୱ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦାନା ବେତନରେ, କିମ୍ବା ଅତି ସାମାନ୍ୟ ବେତନରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଦିଆ ଯାଇଥିଲା । ବେତନ ନ ଦେଇ ଏପରି ଶାସ୍ତି ଦିଆନାକୁ ମୁଁ ସମନ କରେଇ—ପରିପୁ ପରବାର ଗୁରୁତ୍ୱ ଏଥିରେ ବହୁତ ଜ୍ଞେଷ୍ଠ ପାଆନ୍ତି । ସେ କେତେକ ମାସ ଏହିପରି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପରେ ତାହାର ମାତାର ଅଶ୍ୱକାନ୍ତର ଆବେଦନରେ ମୁଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଏ ଯେପରି ତାହାକୁ ଗୁରୁତ୍ୱର ପୂର୍ବ ସର୍ତ୍ତ ଅନ୍ୟାୟୀ ନୂତନ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯିବ । ତାହାର ମାତା ଏହିକ୍ଷଣି ଆସ୍ତ୍ର କହେ ଯେ ଏହି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରି ଯାଉନାହିଁ । ଅନୁଗ୍ରହ କରି ଏହାକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯିବ ।

ଭବନୀୟ—
ଏ, ଲଙ୍କନ

ସ୍ବାଧୀନତା ସଞ୍ଚର୍କରେ ଅଭିମତ

୧୮୭୪ ମସିହା ଏପ୍ରିଲ ମାସରେ ବାଲୁଙ୍ଗମୋରରେ ଶାନ୍ତି ସଂବନ୍ଧୀୟ ଏକ ସେଲାରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ବକ୍ତୃତାରେ
ହୃଦୟଗ୍ରାସୀ ରୂପକ (Metaphor)ର ପ୍ରୟୋଗରେ ରାଜନୀତିର ଦକ୍ଷତାର ସରବସ୍ଥୁ ମିଳେ ।

ପୃଥକରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ସମ୍ପର୍କର ସ୍ବାଧୀନତାର କୌଣସି ଯଥାର୍ଥ ସଂଜ୍ଞା ନିରୂପିତ ହୋଇନାହିଁ । ଆମେରିକାର ଜନସାଧାରଣ ନିକଟରେ ଏହିପରି ଗୋଟିଏ ସଂଜ୍ଞାର ନିଶ୍ଚେଷ୍ଟ ପ୍ରୟୋଗନୀୟତା ଦେଖା ଦେଇଅଛି । ଆମ୍ଭେମାନେ ସମସ୍ତେ ସ୍ବାଧୀନତା ବୋଲି ଘୋଷଣା କରୁ; କିନ୍ତୁ ଗୋଟିଏ ଶବ୍ଦ ଆମ୍ଭେମାନେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଅର୍ଥରେ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତି । କାହା ନିକଟରେ ସ୍ବାଧୀନତା ଶବ୍ଦଟିର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ତାହାର ଇଚ୍ଛାମୁତାବକ ଚଳିବାର ଅଧିକାର ଏବଂ ଇଚ୍ଛାମୁତାବକ ନିଜର ଶ୍ରମଜିତ ଫଳ ଲୋଗ କରିବାର ଅଧିକାର; ଏବଂ ଅନ୍ୟ କାହା ମତରେ ଏହି ଶବ୍ଦଟିର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ନିଜନିଜର ଖୁସୀ ମୁତାବକ ଅପରର ସହିତ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଏବଂ ଅପରର ଶ୍ରମରେ ଫଳ ଲୋଗ କରିବାର ଅଧିକାର । ଏହି ସ୍ଥାନରେ ଦୁଇଟି—କେବଳ ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ତାହା ନୁହେଁ, ସଂସ୍କୃତି ସରସ୍ବତ ବାସିନ୍ଦା—ଜାତି, ଗୋଟିଏ—ସ୍ବାଧୀନତା ନାମରେ ଅଭିହିତ ହୋଇଅଛି । ଏବଂ ଉଭୟ ପକ୍ଷହିଁ ଜିନିଷ ଦୁଇଟିକି ବିଭିନ୍ନ ଏବଂ ପରସ୍ପର ବିରୋଧୀ ନାମରେ—ସ୍ବାଧୀନତା ଏବଂ ଅଭିଭାବର ନାମରେ ଅଭିହିତ କରାଯାଇଛି । ଗ୍ୟୁଆ ମୁଖରୁ ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ମେଷ ଶାବକ ମେଷ ପାଲକକୁ ମୁକ୍ତବାତା ନିସାବରେ ବୃତ୍ତିଜ୍ଞତା ଜଣାଏ; ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ ଏହି ଏକ କାର୍ଯ୍ୟପାଇଁ ଗ୍ୟୁଆ ସ୍ବାଧୀନତା ଧୂସକାସୀ ବୋଲି ମେଷପାଲକକୁ ଚରନ୍ତାର କରେ—ବିଶେଷତଃ ମେଷଟି କଲା ଥିଲା ବୋଲି । ସ୍ବତନ୍ତ୍ରତା ଦେଖା ଯାଉଛି ସ୍ବାଧୀନତା ଶବ୍ଦଟିର ସଂଜ୍ଞା ସଞ୍ଚର୍କରେ ମେଷ ଓ ଗ୍ୟୁଆର ଏକମତ ନୁହେଁ; ମାନବଜାତି ମଧ୍ୟରେ ଠିକ୍ ଏକ ଧରଣର ପାର୍ଥକ୍ୟ ରହିଅଛି—ଆମ୍ଭେ ଯେଉଁମାନେ ଉତ୍ତରରେ ରହୁଛୁ ଏବଂ ସ୍ବାଧୀନତା ପ୍ରିୟତାର ହାସ୍ତି ନାହିଁ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ମଧ୍ୟ ।

ଏହି କାରଣରୁ ଆମ୍ଭେମାନେ ଆଜି ଦେଖୁଛୁ ଯେ, ଯେଉଁ ଉପାୟରେ ପ୍ରତିଯୁକ୍ତ ହିକାର ହିକାର ଲୋକ ବନ୍ଧନମୁକ୍ତ ହେଉଛନ୍ତି କେହି କେହି ତାହାକୁ ସ୍ବାଧୀନତାର ଅନ୍ତରାଳ ରୂପେ ଅଭିନିୟତ କରୁଛନ୍ତି; ଅନ୍ୟ ଏକ ତାହାକୁ ସ୍ବାଧୀନତାର ମୂର୍ଦ୍ଧା ବୋଲି ଘଟାଏ କରୁଛନ୍ତି ।

ଅବସରପ୍ରାପ୍ତ ସୈନ୍ୟମାନଙ୍କ ପ୍ରତି

୧୮୭୪ ମସିହାର ବର୍ତ୍ତମାନ ସମୟରେ ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ଗତି ଅବଶେଷରେ ଉତ୍ତୁକତା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆସିବ; ରାଜନୀତିରୁ ସ୍ବପ୍ନରୁପେ ଯଦି ପାଇଁ ମନୋନିୟମ ସର କରେ । ଏହି ବର୍ଷର ଅଗଷ୍ଟ ମାସରେ ସେ ଅବସର ଗ୍ରହଣକାରୀ ସୈନ୍ୟମାନଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଗୋଟିଏ କ୍ଷୁଦ୍ର ବକ୍ତୃତା ଦେଲେ ।

ଆପଣମାନେ ସରକାର ଓ ଗ୍ରିୟୁଜନମାନଙ୍କ ନିକଟକୁ ଫେରି ଯାଉଛନ୍ତି । ଆମ୍ଭେମାନେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଯେଉଁ ମହା ସଂକ୍ରାମରେ ନିରତ ଅଛନ୍ତି ସେଥିରେ ଆପଣମାନେ ଯେଉଁ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଅଛନ୍ତି ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ ମୋ ନିଜ ପକ୍ଷରୁ ଏବଂ ଦେଶ ପକ୍ଷରୁ ଆନୁରୂପ ଧନ୍ୟବାଦ ଜଣାଉଛି । ଯେତେବେଳେ ମୁଁ ସୈନ୍ୟଗଣ ନିକଟରେ କୌଣସି କଥା କହିବାର ସୁଯୋଗ ପାଏ, ତେତେବେଳେ ସର୍ବଦା କେତୋଟି ସନ୍ଧିପ୍ତ କଥାରେ ଏହି ପ୍ରତିଦ୍ଵନ୍ଦ୍ଵିତାର ଜୟାନ୍ତର ଗୁରୁତ୍ଵ ସମ୍ପର୍କରେ ସେମାନଙ୍କ ମନରେ ବିଶେଷ ଭାବରେ ରେଖାପାତ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରେ । ଏହି ମହାନ ଏବଂ ସ୍ଵାଧୀନ ସରକାର ଯାହା ଆମ୍ଭେମାନେ ସାରା ଜୀବନ ଧରି ଭୋଗକରି ଆସୁଅଛନ୍ତି ତାହାକୁ କେବଳମାତ୍ର ବର୍ତ୍ତମାନ ପାଇଁ ନୁହେଁ ଅନାଗତ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଯେପରି ଆମ୍ଭର ବ୍ୟବହାରମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସ୍ଥାୟୀ କରି ପାରିବା । ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ଏହି କଥାଟି ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ରଖିବାକୁ ମିନତି କରୁଅଛି—କେବଳମାତ୍ର ମୋ ପାଇଁ ନୁହେଁ, ଆପଣମାନଙ୍କ ନିଜପାଇଁ ମଧ୍ୟ । ଦୈବାତ୍ଵ ସାମୟିକ ଭାବେ ମୁଁ ଜ୍ଞାନର ହାତ ସ୍ପର୍ଶ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛି । ମୋର ପିତାଙ୍କ ସନ୍ତାନମାନଙ୍କ ପରି ଆପଣମାନଙ୍କ ସନ୍ତାନମାନେ ମଧ୍ୟ ଏହି ଜ୍ଞାନକୁ ଆସିବାକୁ ଆଶା କରି ପାରନ୍ତି ମୁଁ ହିଁ ତାହାର ଜୀବନ୍ତ ସାକ୍ଷୀ । ଏହି ସ୍ଵାଧୀନ ସରକାର—ଯାହା ଆମ୍ଭେମାନେ ଭୋଗ କରୁଛନ୍ତି—ଏହାର ମାଧ୍ୟମରେ ଆପଣମାନଙ୍କର ଅଧିକାରସାଧୁ, ଉଦ୍ୟମ ଏବଂ ବୁଦ୍ଧିମତା ପ୍ରତ୍ୟେକର ଅବତାରର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ ସୁଯୋଗ ରଖିବା ଉଚିତ ; ସୁଯୋଗ ରଖିବା ଉଚିତ ଏହି କାରଣରୁ ଯେ ଜୀବନର ଗତି ପଥରେ ଆପଣମାନଙ୍କର ବାଞ୍ଛନୀୟ ମାନବିକ ଆଶା ଓ ଆକାଂକ୍ଷା ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବାପାଇଁ । ଯେଉଁଥିରେ ଆମ୍ଭେମାନେ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର ଜନ୍ମସୂତ୍ର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ସେଥିପାଇଁ ଏହି ସଂକ୍ରାମ ଚଳାଇ ନେବାକୁ ହେବ—କେବଳମାତ୍ର ଏକବର୍ଷ ପାଇଁ ନୁହେଁ, ଦୁଇ ବା ତିନି ବର୍ଷର ପାଇଁ । ଜାତିର ଏହି ଅମୂଲ୍ୟବତ୍ ସୁରକ୍ଷିତ କରିବା ପାଇଁ ଅନୁଚିତ କାର୍ଯ୍ୟ ନୁହେଁ ।

ସ୍ଵର୍ଗୀୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ସମ୍ପର୍କରେ

୧୮୭୪ ମସିହା ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସରେ ଜଣେ ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ରିଜିଷ୍ଟର ସ୍ପଷ୍ଟର ଅଗ୍ନି ସଂକ୍ଷା ମଧ୍ୟରେ ଦେଖି ବ୍ୟାସ ଦାହାଙ୍କୁ ଅନୁପ୍ରାଣିତ ହୋଇଥିବା ଦାହା ପ୍ରକାଶ କଲେ ।

ଏକ୍ସପ୍ରିଜିଭିଟ ମ୍ୟାନସନ,
ଓସ୍ତାବିଟନ, ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୪, ୧୮୭୪

ଏଲଜା ପି, ଗାର୍ଲନ
ପରମ ସହୃଦୟେଷୁ,

ଦୁଇ ବର୍ଷର ପୂର୍ବେ ଦିନେ ଶନିବାର ସକାଳେ ଯେତେବେଳେ ଆପଣ ସ୍ଵୟଂ କେତେଜଣ ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ନେଇ ମୋ ସହିତ ସାକ୍ଷାତ କରିବାକୁ ଆସିଲେ ସେହି ସ୍ମରଣୀୟ ଘଟଣା ମୁଁ ଭୁଲନାହିଁ—ସମ୍ଭବତଃ କେତେବେଳେକେଲେ ଭୁଲବ ନାହିଁ । ଏକବର୍ଷର ପରେ ଆପଣ ଯେଉଁ ଚିଠି ଖଣ୍ଡିକ ଲେଖିଥିଲେ ତାହା ମଧ୍ୟ ଭୁଲନାହିଁ । ସବୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆପଣ ଭଗବାନଙ୍କ ଉପରେ ମୋର ଆଶ୍ଵା ବୃଦ୍ଧି କରିବାକୁ ପ୍ରୟାସ

ହେଉଛନ୍ତି । ନିରନ୍ତର ପାର୍ଥନା ଏବଂ ସାମାଜିକ ବାଣୀ ପାଇଁ ଏହି ଦେଶର ସବୁ ଶ୍ରୀକ୍ଷିତମାନ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ନିକଟରେ ମୁଁ ବିଶେଷଭାବେ କୃତଜ୍ଞ—ଆପଣଙ୍କ ନିକଟରେ ଯେପରି ଅନ୍ୟ କାହାର ନିକଟରେ ସେପରି ନୁହେଁ । ସର୍ବଶକ୍ତିମାନଙ୍କର ଅଭିପ୍ରାୟ ସମ୍ମତ ନିଷ୍ପତ୍ତି, ଏବଂ ତାହା ପ୍ରାଥମିକ ଲାଭ କରିବ, ଯଦି ଓ ଭ୍ରାନ୍ତି, ନିଶ୍ଚୟ ମାନବ ଆତ୍ମ ସମ୍ମୁଖରେ ତାହା ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିପାରେ ନାହିଁ । ବହୁ ପୂର୍ବେ ଆତ୍ମମାନେ ଆଶା କରିଥିଲେ ଏହି ଯୁଦ୍ଧର ସୁଖକର ପରିଣତି ଘଟିବ ବୋଲି, କିନ୍ତୁ ଭଗବାନ ସର୍ବାପେକ୍ଷା ଭଲ ବୁଝନ୍ତି ଏବଂ ସେ ଅନ୍ୟ କ୍ଷାମା କରି ଅଛନ୍ତି । ତଥାପି ଆତ୍ମମାନେ ତାଙ୍କର ବିଚାରଶକ୍ତି ଏବଂ ଆତ୍ମମାନଙ୍କର ଭ୍ରାନ୍ତି ସ୍ଥାପନ କରିବୁ । ଏହା ମଧ୍ୟରେ ସେ ଆତ୍ମମାନଙ୍କୁ ଯେଉଁ ସର୍ବଶେଷ ଆଲୋକ ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି ତଦନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବୁ । ଏହି ବିଶ୍ୱାସରେ ଏହି ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ ତାଙ୍କର କରୁଣା ଲାଭ କରିବାର ସୁଯୋଗ ହେବ । ଏହା ସୁନ୍ଦରୀତ ଯେ ଏହି ମହାପ୍ରଳୟ—ଯାହାର ସୃଷ୍ଟି ଅଥବା ଲୟ ମାନବର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସାଧନା—ମଧ୍ୟକୁ କୌଣସି ମହାକାଳୀୟ ସାଧନା ତାଙ୍କର ଅଭିପ୍ରାୟ

ଆପଣମାନଙ୍କର ଦେଶବାସୀଗଣ—ବନ୍ଧୁମାନେ—ବିଶେଷ କଠିନ ପରୀକ୍ଷାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଅଛନ୍ତି ଏବଂ ତାହା ମଧ୍ୟ ଦେଇ ଅତିକ୍ରମ କରୁଅଛନ୍ତି । ନୀତି ଏବଂ ବିଶ୍ୱାସ ଅନୁଯାୟୀ ସେମାନେ ଯୁଦ୍ଧ ଏବଂ ଉପାତ୍ତନ ଉଭୟର ବିରୋଧୀ—କିନ୍ତୁ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଉପାତ୍ତନ ପୂର କରିବାକୁ ହେଲେ ଯୁଦ୍ଧ ଭିନ୍ନ ଅନ୍ୟଗତ ନାହିଁ । ଏହି କଠିନ ସଙ୍କଟରେ—କେହି ଗୋଟିଏ ଶିଖା ଧରିଅଛନ୍ତି, କେହି ବା ଅନ୍ୟତ୍ର । ମୋତେ ବିଶ୍ୱାସକର ନିର୍ବାହ ଦେଖାଇ ଯେଉଁମାନେ ଅନୁରୋଧ କରାଉଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ନ୍ୟାୟର ନିକଟରେ ମୋର ଶପଥର ଭିତ୍ତିରେ ଯଥା ସାଧ୍ୟ କରୁଅଛୁ, ଏବଂ କରୁଥିବ । ଆପଣ ଯେ ଏହା ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି ସେଥିରେ ମୁଁ ସନ୍ତୋଷ କରେ ନାହିଁ । ଏହି ବିଶ୍ୱାସ ଦେଇ ଆମ ଦେଶପାଇଁ ଏବଂ ଆମ ନିଜପାଇଁ ଯୁଗ୍ମିତ ଅମର ପରମପିତାଙ୍କ ନିକଟରେ ଆପଣଙ୍କର ଅବସ୍ଥା ପାର୍ଥନା ମୁଁ ଏହିକ୍ଷଣି ମଧ୍ୟ ପାଇଁ ପାରିବ ।

ଆପଣଙ୍କର ଏକାନ୍ତ ବାନ୍ଧୁ
ଏ, ଲଙ୍କାନ

ଅବାଧ ନିର୍ବାଚନ

୧୮୭୪ ସପ୍ତମ ନଭେମ୍ବର ମାସରେ ଏକ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନୀତି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟର ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ରିଜର୍ଭ ଡାକ୍ତର ସ୍ତର ନିର୍ବାଚନ ସମ୍ପର୍କରେ ତାଙ୍କ ନିଜର ଅଭିପ୍ରାୟ ବ୍ୟକ୍ତ କରି କହେଲେ :

ବହୁକାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି ବୁଦ୍ଧିପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଶ୍ନଟି ରହି ଆସିଅଛି ଯେ, ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ସ୍ୱାଧୀନତା କ୍ଷୁଦ୍ର ନକର କୌଣସି ସରକାର ଏପରି ବାଲି ସଞ୍ଜୟ କରିପାରେ କି ନା ଯେଉଁଥିରେ ବିପଦ ସମୟରେ ଏହା ନିଜର ଅଧିକାର ରକ୍ଷା କରିପାରେ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ବିଦ୍ରୋହ ଏହି ବିଷୟ ନେଇ ଆମର ସାଧାରଣତାକୁ ଗୋଟିଏ କଠିନ ପରୀକ୍ଷା ମଧ୍ୟରେ ପକାଇଛି । ବିଦ୍ରୋହ ସମୟରେ ଯଥାନୁସାରେ ସଭାପତି ନିର୍ବାଚନ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେବାକୁ ଏହି ଗୁପ୍ତ ବିଶେଷଭାବେ ବୁଦ୍ଧି ପାଉଅଛି । ଐକ୍ୟବନ୍ଧି ରହିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ବିଦ୍ରୋହ ଫଳରେ ଯଦି ଅନୁରକ୍ତ ଜନ-

ସାଧାରଣଙ୍କ ଉପରେ ସର୍ବାପେକ୍ଷ ବେଶି ଚାପ ପଡ଼ିଥାଏ, ତେବେ ଗୁଣନୈତିକ ଅନୁକ୍ରମରେ ବାହ୍ୟ ହେବା ଫଳରେ ଆତ୍ମିକ ପକ୍ଷପାତ ଯୋଗୁଁ କି ସେମାନଙ୍କର ପତନ ଅବଶ୍ୟମ୍ଭାବ ନୁହେଁ ?

କିନ୍ତୁ ନିର୍ବାଚନର ପ୍ରୟୋଜନ ଥିଲା ।

ନିର୍ବାଚନ ବ୍ୟତିତ ସ୍ବାଧୀନ ସରକାର ଗଠନ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ, ବିଦ୍ରୋହ ଫଳରେ ଆମ୍ଭେମାନେ ଯଦି ଜାଙ୍ଗଲ୍ ନିର୍ବାଚନ ସ୍ଥିତି ରଖିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇଥାନ୍ତୁ ତାହାହେଲେ ଏଥିରେ ବିଦ୍ରୋହର ସାଫଲ୍ୟ ଏବଂ ଆତ୍ମମାନଙ୍କର ଧୂସ ସୁନିଶ୍ଚିତ ହୋଇଥାନ୍ତା । ନିର୍ବାଚନର ବିରୋଧତା ବର୍ତ୍ତମାନ ଘଟଣାବଳୀ ଉପରେ ମାନବ ଚରଣର ପ୍ରୟୋଗ ବ୍ୟକ୍ତିତ ଅନ୍ୟ କିଛି ନୁହେଁ । ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯାହା ଘଟୁଅଛି; ଅନୁପସ୍ଥାପନ ସକଳ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହା ଘଟିବା ଉଚିତ । ମାନବ ଚରଣର ପରବର୍ତ୍ତନ ଘଟିବ ନାହିଁ । ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟତାରେ କୌଣସି ବିଚାର ପରୀକ୍ଷା ସମୟ ଉପସ୍ଥିତ ହେଲେ, ତେତେବେଳେ ଯେଉଁମାନେ ଏହାର ସମ୍ମୁଖରେ ଯିବେ, ସେମାନେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଭଲ ବୁଝାଇ, ସବଳ, ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ, ବୁଦ୍ଧିମାନ, ମହାନ ବା ଦୁଷ୍ଟହେବେ । ଅତଏବ ଆସନ୍ତୁ, ଆମ୍ଭେମାନେ ଏହି ଘଟଣାଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କର—ଜ୍ଞାନର ଆଧାର ଦର୍ଶନକୁ ଯେଉଁଭାବରେ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରନ୍ତି ସେହିଭାବରେ, ପ୍ରତିଶୋଧ ଗ୍ରହଣର ଉପଯୋଗୀ ଅନ୍ୟାୟ ହିସାବରେ ନୁହେଁ ।

କିନ୍ତୁ ନିର୍ବାଚନ—ଆକର୍ଷକ ଏବଂ ଅବାଞ୍ଛନୀୟ ନିବାଦ ସତ୍ତ୍ୱେ—ଉପକାର କରୁଅଛି । ଏଥିରେ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଅଛି ଯେ ବିଚାର ଗ୍ରହଣକୁ ମଧ୍ୟରେ ସୁଦ୍ଧା ଜନସାଧାରଣର ସରକାର ଜାଙ୍ଗଲ୍ ନିର୍ବାଚନ ସମ୍ପାଦିତ କରିପାରେ । ଏତେଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହା ସମ୍ଭବ ବୋଲି ପୃଥକ ମନେ କରି ନଥିଲା । ଏଥିରେ ଆମ୍ଭର ମଧ୍ୟ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଅଛି ଯେ ଆମ୍ଭେମାନେ କେତେ ସବଳ ଏବଂ ଶକ୍ତିଶାଳୀ । ଏଥିରେ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଅଛି ଯେ ଗୋଟିଏ ଦଳର ପାର୍ଥୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସେ ଅଧିକାଂଶ ଜନସାଧାରଣଙ୍କର ଭେଦ ପାଇ ପାରନ୍ତୁ, ଯିଏ ଉପୁଜୁଥିବା ପ୍ରତି ସର୍ବାପେକ୍ଷା ଅନୁରକ୍ତ ଏବଂ ଦେଶ ଦୋହତାର ସର୍ବାପେକ୍ଷା ବିରୋଧୀ । ଏତେଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯେତେଦୂର ଜଣା ଯାଇଛି ସେଥିରେ ଆମ୍ଭର ମଧ୍ୟ ଅପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଅଛି ଯେ ଯୁଦ୍ଧ ଆରମ୍ଭ ହେବା ସମୟରେ ଆତ୍ମମାନଙ୍କ ଭଲ ଲେଖିଥିଲେ, ବର୍ତ୍ତମାନ ତା ଅପେକ୍ଷା ଅନେକ ଲୋକ ଆତ୍ମମାନଙ୍କର ସହବାସୀ । ସୁଦ୍ଧାମେ ଯୁଦ୍ଧ ସୁଦ୍ଧା; କିନ୍ତୁ ଜୀବନ୍ତ, ସାହାସୀ ଏବଂ ଦେଶପ୍ରେମୀ ମନୁଷ୍ୟ ଯୁଦ୍ଧ ଅପେକ୍ଷା ଶେଷ୍ଠତର ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ବିଦ୍ରୋହ ଚାଲୁଛି, ନିର୍ବାଚନ ସମାଧାନ ପରେ ସମସ୍ତେ କି ସୁନାମ ସାଧାରଣ ସ୍ବାଧୀନରେ ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କ ଦେଶକୁ ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ସାଧାରଣ ପ୍ରଚେଷ୍ଟାରେ ସୁନିଶ୍ଚିତ ହୋଇ ପାରୁବେ ନାହିଁ ? ମୋ ପକ୍ଷରୁ ଏହି ପଥରେ ଅନୁରାଗ ସୃଷ୍ଟି ନ କରିବାର ପ୍ରୟାସ ପାଇଁ ଅଛି ଏବଂ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟତାରେ ସେହି ଚେଷ୍ଟା କରିବା । ଯେତେଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୁଁ ଏହି ସ୍ଥାନରେ ରହିଅଛି କେତେବେଳେହେଲେ ଉଚ୍ଚାକୃତ ଭାବରେ କାହାର ବକ୍ଷରେ କଷ୍ଟକ ସୋପଣ କରିନାହିଁ ।

ଯୁଦ୍ଧ ନିର୍ବାଚନର ମହାସମ୍ମାନ ସମ୍ପର୍କରେ ମୁଁ ଗଭୀରଭାବରେ ସଚେତନ; ଦେଶବାସୀଙ୍କ ସମସ୍ତଙ୍କ ସ୍ବାଧୀନ ଯଥାର୍ଥ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତିରେ ପରାସ୍ତ କରିଅଛି ବୋଲି ସର୍ବ ଶକ୍ତିମାନ ଉପବାସୀଙ୍କ ନିକଟରେ ମୁଁ ସବିଶେଷ ଭାବେ କୃତଜ୍ଞ; କିନ୍ତୁ ତଥାପି ପରଶାମରେ ଅନ୍ୟ କେହି ହତାଶ ହୋଇଅଛି ବା ବ୍ୟଥିତ ହୋଇଅଛି ଏହି ଚିନ୍ତାଫଳରେ ମୋର ସନ୍ତୋଷ ଭଲେମାତ୍ର ବୁଦ୍ଧି ପାଏ ନାହିଁ ।

ଯେଉଁମାନେ ମୋ ସହତ କୌଣସି ମତାନୁବନ୍ଧିତ ଅନୁରବ କରନ୍ତି ନାହିଁ ସେମାନଙ୍କୁ ମୁଁ ଅନୁରୋଧ କରୁପାରେ କି—ଯେଉଁମାନେ ମୋ ସହତ ମତାନୁବନ୍ଧିତ ଅନୁରବ କରନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଏହି ମନୋଭାବ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବେ ମୋ ସହତ ମିଳିତ ହେବା ପାଇଁ ।

ପରଶେଷରେ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର ସାହାଯ୍ୟ ଦେଇ ଏକ ନାବିକ ମାନଙ୍କୁ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ବାବଦ ଏକ ସୁଦୃଷ୍ଟ ସେନାପତି ମାନଙ୍କୁ ଅଭିନନ୍ଦନ କରାଉଛୁ ।

ଜଣେ ଜନନୀଙ୍କୁ ପତ୍ର

ଜଣେ ଜନନୀଙ୍କର ପାଞ୍ଚଟି ପୁଅ ଥିଲେ ନିଜର ଡେକାଲୁ ସମ୍ପଦେନା ଲାଭନ କର ରିଜନ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାଙ୍କୁ ରେଖିଥିଲେ ବୋଧହୁଏ ତାଙ୍କୁ ରିଜନ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପଦ ପ୍ରଦାନିତ ଡେକା ଶନଠାରୁ ଏକପ୍ରକାର ଭାବରେ ପ୍ରଗତିପଦ ହୋଇ ନଥିବ, କିନ୍ତୁ ସରକାରୀ ବ୍ୟୟରମାନେ ବାରମ୍ବାର ପାଠ କର ନଥିଲେ ।

କାର୍ଯ୍ୟାଳୟାଧିକାରୀ ଭବନ
ଓପାସ୍‌ଟନ, ନଭେମ୍ବର ୧୯, ୧୮୭୪

ପ୍ରିୟ ଭଗ୍ନ ମହୋଦୟା :

ମାସାବୁସେଣ୍ଟର ସହକାରୀ ସେନାଧ୍ୟକ୍ଷଙ୍କ ଯୁକ୍ତ ପତ୍ରର ନଥିତୁ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲେ ତୁମର ପାଞ୍ଚଟି ପୁଅ ମହତ୍ତ୍ୱ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟନେଇ ଯୁକ୍ତ ଭୂମିରେ ମରଣକୁ ବରଣ କରିଛନ୍ତି ।

ମୋର ଯେ କୌଣସି ବାହାଁ ତୁମର ଗଭୀର ଦୁଃଖକୁ ଲାଘବ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକରି କେବଳମାତ୍ର ନିଷ୍ଫଳ ଓ ଦୁଃଖ ହେବ । କିନ୍ତୁ ମୁଁ ତୁମକୁ ସାଧାରଣ ଭବ୍ୟ ଭରପୁର ଧନ୍ୟବାଦ ଦେବାକୁ ବିରତ ହୋଇ ପାରୁନାହିଁ ଯେହେତୁ ସେମାନେ ଏହି ସାଧାରଣ ଭବ୍ୟ ନିରାପତ୍ତି ପାଇଁ ମୃତ୍ୟୁ ବରଣ କରିଛନ୍ତି ।

ମୁଁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରେ ପରମ ପିତା ଇଶ୍ୱର ତୁମର ଗଭୀର ବେଦନାକୁ ଲାଘବ କରିବ ଏବଂ ସ୍ୱାଧୀନତାର ଯଜ୍ଞରେ ତୁମର ସେହି ହୃତ ସ୍ନେହର ଆହୂତି ପାଇଁ ତୁମକୁ ମୁକ୍ତ ଦିଅନ୍ତି ।

ତୁମର ଦିଶାସ୍ତ୍ର ଓ ଦମାତ,

ଏ, ଲଜ୍ଜନ

ଜଣେ 'ସାମ୍ରାଜ୍ୟ' ହସାବରେ

ବିଜେ ୧୮୭୪ ମସିହା ଡିସେମ୍ବର ମାସରେ ରିଜନ ଜଣେ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ସରକାରୀବାଣୀଙ୍କୁ ଜଣାଇଲେ ଏବଂ ଶିଳ୍ପନାମା ସହଜ ନିଜେ ରେଖିଥିବା ଗୋଟିଏ ଗନ୍ଧ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ସର୍ବରେ ପ୍ରକାଶ କରିବାକୁ ତାଙ୍କୁ ଦେଲେ ।

ସଭାପତିଙ୍କ ସବିଶେଷ ଶେଷ ଟିକିତା ଭାଷଣ

ଜ୍ଞାନବନ କ୍ରୀଡ଼ାରେ ଯୁଦ୍ଧରେ ବନ୍ଦୀହୋଇଥିବା ସ୍ଵାମୀମାନଙ୍କର ମୁକ୍ତି ପାଇଁ ଟେନିସର ବୃତ୍ତକଣ ମହିଳା ଗତି ସପ୍ତାହ ଗୁରୁବାର ଦିନ ସଭାପତିଙ୍କ ଅନୁମତି ଗ୍ରହଣ କଲେ । ସେମାନଙ୍କ ଗୁରୁବାର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଞ୍ଚଳ ଯାଇଥିବାରୁ ସେମାନେ ଆସିଲେ, ଏବଂ ପୁଣି ଶନିବାର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଞ୍ଚଳ ଗଲେ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅରବି ସାକ୍ଷାତରେ ଗୋଟିଏ ମହିଳା ଜଣେ ଦେଇ କହିଥିଲା ଯେ ତାହାର ସ୍ଵାମୀ ଜଣେ ଧର୍ମ ପ୍ରତ୍ୟୟ ବ୍ୟକ୍ତି । ଶନିବାର ଦିନ ସଭାପତି ସେମାନଙ୍କର ସ୍ଵାମୀମାନଙ୍କୁ ମୁକ୍ତି ଦେବାପାଇଁ ଅନୁମତି ଦେଲେ ଏବଂ ସେହି ମହିଳାକୁ କହିଲେ “ତୁମେ କୁହ ତୁମର ସ୍ଵାମୀ ଜଣେ ଧର୍ମ ପ୍ରତ୍ୟୟ ବ୍ୟକ୍ତି; ଯେତେବେଳେ ତାଙ୍କୁ ଭେଟିବ ତାଙ୍କୁ କହିବ ଯେ ମୁଁ ବିଶେଷ ଭାବେ ଧର୍ମର ବନ୍ଧୁ କର୍ତ୍ତା ନୁହେଁ । ମୋ ମତରେ ଯେଉଁ ଧର୍ମ ମନୁଷ୍ୟମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ସରକାର ବାବୁରୁରେ ଯୁଦ୍ଧ କରିବାକୁ ପ୍ରେରଣା ଦିଏ କାରଣ ସେମାନେ ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତି ଯେ ସରକାର ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ଫାଲଗୁରୁ ପରିଶ୍ରମ ଦ୍ଵାରା “କେତେକ ଲୋକଙ୍କ” ଜୀବନ ଧାରଣ ପାଇଁ ପ୍ରବୃତ୍ତ ଭାବରେ ସାହାଯ୍ୟ କରନ୍ତି ନାହିଁ, ଏହା ଏକପ୍ରକାର ଧର୍ମ ନୁହେଁ ଯାହାଦ୍ଵାରା ମନୁଷ୍ୟ ଧର୍ମ ଅଭିମୁଖେ ଯାଏ କର ପାରିବ ।”

ଏ, ଲିଙ୍ଗନ

ବିଶ୍ଵ ଉଦ୍ଧାରଣ ଭାଷଣ

୧୮୭୫ ମସିହା ମାର୍ଚ୍ଚ ୪ ତାରିଖରେ ଲିଙ୍ଗନ ବିଶ୍ଵଯୁଦ୍ଧର ପାଇଁ ସଭାପତି ପଦରେ ଅଧିଷ୍ଠିତ ହୋଇ ସପ୍ତାହ ପ୍ରବଣ କଲେ ଏବଂ ଏହି ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ଲିଙ୍ଗନ ବିଶ୍ଵ ଉଦ୍ଧାରଣ ଭାଷଣ ଦେଇଥିଲେ । ସରଫ୍ ସଭାର ଅବସାନ ହୋଇ ନଥିବ ପଥାପି ବନୟନ ଆଶା ଆଖି ଆଗରେ ଥିବ ଏବଂ ଲିଙ୍ଗନ ଆଗ୍ରହ ସହ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ କରୁଥିଲେ ଲୋକଙ୍କୁ ଶେଷର ଆଶା ଦାବୀ—“ବିଶ୍ଵର ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମସ୍ତଙ୍କ ପ୍ରତି ବଦାନ୍ୟତା”—ସେହିମାନେ କି ନିଜ ନିଜ ବନ୍ଧୁକରେ ଶସ୍ତ୍ର ହୋଇ ଉଠିଥିଲେ । ଏହି ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଭାଷଣ ଲିଙ୍ଗନଙ୍କର ସାରଗର୍ଭକ ଭାଷଣ ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ୟତମ ।

ଜନସାଧାରଣ ସମ୍ମୁଖରେ ଆତ୍ମପ୍ରକାଶ କରି ଦ୍ୱିତୀୟଥର ସଭାପତି ଅବନ ଛନ୍ଦା କରିବା ସମୟରେ ଯେଉଁ ବକ୍ତୃତାଟି ଦେଇଥିଲେ, ସେଥିରେ ପ୍ରଥମଥର ପରି ଏତେ ସୁଯୋଗ ମିଳି ନଥିଲା । ବକ୍ତୃତାଟି କେତେକ ପରିମାଣରେ ଉପଯୋଗୀ ଏବଂ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ଅନୁସରଣ କରାଯାଇ ପାରିବ ବୋଲି ବୋଧ ହେଉ ନଥିଲା । ଛତି ମଧ୍ୟରେ ଚାରିବର୍ଷ ବିତି ଯାଇଛି ; ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଏବଂ ଚିନ୍ତାପଥ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍ତରରେ ଆହ୍ୱାନ କରାଯାଇ ଆସୁଅଛି ଯାହାକି ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମନଯୋଗ ସ୍ୱର୍ଗୀୟ କାମ୍ୟ ଶକ୍ତିକୁ ନିମନ୍ତ କରିଅଛି, ତେଣୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ନିତ୍ୟ ନେଇ ଶୁଦ୍ଧ କରୁଥିବା ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇ ପାରେ । ଦେଶର ଅସ୍ତ୍ର ଶସ୍ତ୍ରର ଉନ୍ନତି ଉପରେ ସମସ୍ତ ନିର୍ଭର କରେ ; ଏହା ସମସ୍ତ ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ତଥା ମୋତେ ଭଲ ଭାବରେ ଜଣାଶୁଣା ; ଏହା ସମସ୍ତଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ସନ୍ତୋଷଜନକ ଏବଂ ପ୍ରେରଣା ସୃଷ୍ଟି ବୋଲି ମୁଁ ବିଶ୍ୱାସକରେ । ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ଉପସ୍ଥାପନ ଉଚ୍ଚାକାଂକ୍ଷା ନେଇ କୌଣସି କଥାରେ କୁହାଯାଇ ନପାରେ ।

ଚାରିବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ଏହିଭଳି ଅନୁଭୂତ ପରିସ୍ଥିତିରେ ସମସ୍ତଙ୍କର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଏକ ଭାବ ଅନୁସୂଚି ଉପରେ ପ୍ରତିଫଳିତ ହୋଇଥିଲା । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅନୁସୂଚିର ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖୁଥିଲେ—ପ୍ରତ୍ୟେକ ଏହାକୁ ପ୍ରତିରୋଧ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ । ଯେତେବେଳେ ଉଦ୍‌ଘାଟନ କରି ଲଙ୍କା ଏହି ସ୍ଥାନରେ ବକ୍ତୃତା ଦେଲେ ଯେ ଇନ୍ଦୁନାଥକୁ ନିମ୍ନ ଯୁଦ୍ଧରେ ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ହେବ, ତେତେବେଳେ ବିଦ୍ରୋହୀଗଣ ନିମ୍ନ ଯୁଦ୍ଧରେ ଇନ୍ଦୁନାଥକୁ ଧୂସ କରାବାକୁ ଚାହୁଁଲେ—ଇନ୍ଦୁନାଥକୁ ଧୂସକରି ପରସ୍ପର ଫଳ ଭୋଗ କରିବେ । ଉଭୟ ପକ୍ଷ ଯୁଦ୍ଧକୁ ଦୂରୀ କରୁଥିଲେ ଯୁଦ୍ଧା ଦଳେ କାନ୍ଦୁଥିବା ରକ୍ଷା କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ବରଂ ଯୁଦ୍ଧ କରିବ ଏବଂ ଅନ୍ୟପକ୍ଷ କାନ୍ଦୁଥିବା ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ଯୁଦ୍ଧର ପ୍ରତିରୋଧ କରିବ ବୋଲି ଭାବୁଥିଲା । ଯୁଦ୍ଧ ଚାଲିଲା ।

ସମୁଦାୟ ଲୋକ ସଂଖ୍ୟାର ୧/୪ ଅଂଶ ଥିଲେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଦାସ, ସେମାନେ ଗଜପତି ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ସାଧାରଣତଃ ବାସ ନ କରି ଦେଶର ଦକ୍ଷିଣାଞ୍ଚଳରେ ବାସ କରୁଥିଲେ । ଏହି ଦାସମାନଙ୍କୁ ଏକ ସୂଚକ ଏବଂ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଧରଣର ସ୍ୱାର୍ଥର ଅସ୍ତ୍ରରୂପେ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିଲେ । ପ୍ରତ୍ୟେକ କାଶକୁ ଏହି ସ୍ୱାର୍ଥହିଁ କେତେକ ପରିମାଣରେ ଯୁଦ୍ଧର କାରଣ । ଏହି ସ୍ୱାର୍ଥକୁ ଦୃଢ଼ୀଭୂତ, ସ୍ଥାୟୀ ଏବଂ ପ୍ରସାରିତ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବିଦ୍ରୋହୀମାନେ ଇନ୍ଦୁନାଥକୁ ଏପରିକି ଯୁଦ୍ଧ ଦ୍ୱାରା ମଧ୍ୟ ଧୂସ କରିବାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଥିଲେ । ଏହି ସ୍ୱାର୍ଥ ଯେତେବେଳେ ଗଞ୍ଜାମ ସୀମା ଲଙ୍ଘନ କଲେ ତେତେବେଳେ ସରକାର ଏହାକୁ ଦମନ କରିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ବେଗି କହି ଦାବା କରି ନଥିଲା । ଯୁଦ୍ଧ ବର୍ତ୍ତମାନ ଯେଉଁ ଦୃଢ଼ୀଭୂତ ଅବସ୍ଥାରେ ପହଞ୍ଚିଛି ତାହା କେହି ଆଶା କରନଥିଲେ । କେହି ଆଶା କରନଥିଲେ ଯେ ଯୁଦ୍ଧର କାରଣ ଶେଷ ହୋଇପାରେ କିମ୍ବା ଏହା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଯୁଦ୍ଧ ବନ୍ଦ ହୋଇପାରେ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶୁଦ୍ଧ ସହକରେ ଜୟଯୁକ୍ତ ହେବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ ଏବଂ ଶେଷ ଫଳ ଶୁଦ୍ଧ କରୁ ପରିମାଣରେ ମୌଳିକ ଏବଂ ବିପ୍ଳବଜନକ ଥିଲା । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଏକ ବାଉଁଶବେଳକୁ ଅଧ୍ୟୟନ କରନ୍ତି ; ଏବଂ ଏକ ଶିଳ୍ପରୂପେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରନ୍ତି ; ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କୁ ପରାସ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ତାଙ୍କର ଅନୁରୋଧ ପ୍ରାର୍ଥନା କରନ୍ତି । ଏହା ବିପ୍ଳବକର ବୋଧ ହୋଇପାରେ ଯେ କୌଣସି ଲୋକ ଅନ୍ୟତ୍ର ଫାଳପ୍ରସାଦ ପରିଣାମରେ ତାହାର ନିଜର ଲାଭକା ଅର୍ଜନ କରିବାକୁ ଶିଳ୍ପରୂପେ ସାହାଯ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ସାହାସ କରିପାରେ, କିନ୍ତୁ ଆମ୍ଭେମାନେ ବିପ୍ଳବ କରିବା ନୁହେଁ ଯେ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କୁ କେହି ବିପ୍ଳବ କରିବେ ନାହିଁ । ଉଭୟଙ୍କର ପ୍ରାର୍ଥନାର ଉତ୍ତର ଦିଅ ଯାଇ ନପାରେ ; କୌଣସି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଉତ୍ତର ଦେଇ ପାରିନାହିଁ । ଶିଳ୍ପରୂପେ ନିଜର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଅଛି ।

“ଅପରାଧ ଯୋଗୁଁ ହୁଁ ପୁଅଟା ଅଭିଶପ୍ତ ! କାରଣ ସେହି ଅପରାଧ ଯାଉଁ ଏହା ନିଶ୍ଚୟ ଦରକାର ; କିନ୍ତୁ ଯେଉଁମାନେ ଅପରାଧ ଯାଉଁ ଦାୟୀ ସେହିମାନଙ୍କ ଯାଉଁ ଏହି ଅଭିଶାପ ସମ୍ମତ !” ଯଦି ଆମ୍ଭେମାନେ ମନେକରୁଁ ଯେ ମାର୍କସ୍ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ରର ଦାସପ୍ରଥା ସେହି ଅପରାଧ ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ୟତମ ତାହାହେଲେ ଇଶ୍ଵରଙ୍କ ବିଧାନ ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ଅଭିଶାପ ନିଶ୍ଚୟ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ଥିଲା ଏବଂ ଏହାକୁ ନିଷ୍କାରିତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ବିସ୍ମରତ କରି ସାରିବା ପରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ସେ (ଇଶ୍ଵର) ଏହାକୁ ଅପସାରଣ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛୁକ । ସେ ଦକ୍ଷିଣ ଏବଂ ଉତ୍ତର ଉଭୟ ପାର୍ଶ୍ଵକୁ ଏହି ଭୟାନକ ଅନ୍ତର୍ଯୁଦ୍ଧରେ ବ୍ୟୁତ୍ସର୍ଜନ କରାଇଛନ୍ତି, ଯେ ହେତୁ ଏହି ଅପରାଧ ଯାଉଁ ସେମାନେ ଦାୟୀ । ଇଶ୍ଵରବିଶ୍ଵାସୀମାନେ ତାଙ୍କଠାରେ ଯେଉଁ ଐଶ୍ଵରିକ ଗୁଣର ଆଶ୍ରେଣୀ କରିଥାନ୍ତି ସେଥିରେ ଆମ୍ଭେମାନେ କୌଣସି ବ୍ୟତୀତମ ଦେଖି ପାରୁନା କି ? ଆନନ୍ଦର ସହିତ ଆମ୍ଭେମାନେ ଆଶା କରିବା—ବ୍ୟାକୁଲତାର ସହିତ ଆମ୍ଭେମାନେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବା—ଯେ ଯୁଦ୍ଧର ଏହି ସମ୍ମତ ଶାନ୍ତି ଶୀଘ୍ର ହେଉ । ଯଦି ଇଶ୍ଵର ତେବେ ସୃଷ୍ଟି ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତି ଯେ ଦାସମାନଙ୍କର କଠିନ ପରିଶ୍ରମ ଦ୍ଵାରା ଏହି ବର୍ଷର ସୃଷ୍ଟି ଅର୍ଥ ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନଷ୍ଟ ନହୋଇଛି, ଏବଂ ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେମାନଙ୍କ ଧନନୀରୁ ପ୍ରବାହିତ ହୋଇଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ରକ୍ତବନ୍ଧୁ ଅନ୍ୟର ଅଶ୍ରୁ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରବାହିତ ରକ୍ତଦ୍ଵାରା ପ୍ରତିଦାନ ନ ପାଉଛି, ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏ ଯୁଦ୍ଧ ଚାଲିବ । ଏବଂ ଠିକ୍ ଏହା “ହଜାର ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ କୁହା ଯାଉଥିଲା ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ନିଶ୍ଚୟ କୁହାଯିବ “ଭଗବାନଙ୍କର ବିଚାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଏବଂ ଯଥାର୍ଥ ।

ଯେ ହେତୁ ଇଶ୍ଵର ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ଉପଯୁକ୍ତ ନିୟମ ଶକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି ତେଣୁ କାହାରି ପ୍ରତି ବିଦ୍ରୋହ ଭାବ ନ ବଢ଼ି, ସମସ୍ତଙ୍କ ପ୍ରତି ବଦାନୁତା ଭାବ ଦେଖାଇ, ପ୍ରକୃତ ନ୍ୟାୟ ପଥରେ ଅଟଳ ରହି କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବା ; ଜାତୀୟ କ୍ଷତକୁ ଆବଦ୍ଧ ରଖି ତାହାଙ୍କର ବିଧବା ସ୍ତ୍ରୀ ଏବଂ ବାଳକ ବାଳିକାମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଯତ୍ନବାନ ହେବା ଯେଉଁମାନେ ଯୁଦ୍ଧକୁ ସହ୍ୟ କରିଅଛନ୍ତି—ଏହିପରି ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ଯାହାକି ଆମ୍ଭମାନଙ୍କ ନିଜ ନିଜ ମଧ୍ୟରେ ଏବଂ ସମସ୍ତ ଦେଶ ସହିତ ତାର ଶାନ୍ତି ସ୍ଥାପନ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ ।

ପୁନର୍ଜନ୍ମ ସମ୍ପର୍କରେ

୧୮୭୫ ମସିହା ଏପ୍ରିଲ ମାସରେ ଶୁଭ ଶେଷ ହେଲା । ଶୁଭଶେଷ ହେବାର ହରହର ଲୁଚି ଶରେ ହୁଇଁ ହାଉସକୁ ଠେଲେ ସଙ୍ଗେଇଲେ ସାଧାରଣ ଦରବାରକୁ ଅସିଥିବ ବୋଲେ ରିଜେନେସନ୍ସ ବୋଲେ କଥା କହିଥିଲେ । ବିନୟ ଶରେ ସେବମାନେ ଆନନ୍ଦ ଉତ୍ସବ କରିବାକୁ ଆସା କରୁଥିବା ବୋଲେ ଧାର ଚକ୍ରରେ ରିଜେନେସନ୍ସ ପରସ୍ପର ମଧ୍ୟରେ ଆତ୍ମୀୟତା ସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ମନ କଲାର ଥିଲେ; ଏବଂ ସହ ଗୁହରୁର କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପନ୍ନ କରିବାରେ ସେସବୁ କାହାର ବିଶେଷ କ୍ଷତି ନହେବ ସେଥିପାଇଁ ମଧ୍ୟ ସେ

ଆଶାୟୀ ଥିଲେ । ସ୍ବଳରେ ନୟସ୍ବଳ ହେବା ସ୍ବଳରେ ଯାବା କହିଥିଲେ ତା ଅପେକ୍ଷା ମୁଖ ଉପରେ ନୟସ୍ବଳ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପର୍କରେ ବୋଧ କହିଥିଲେ । କେହି ସେଇ ନାହିଁ ନଥିଲେ ସେ ସେ ଯେତେବେଳେ ସେହି କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ନିଜକୁ ଉତ୍ସର୍ଗ କରୁଥିଲେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟରେ ସେହି କାର୍ଯ୍ୟଟି ନେଇ ସୁସ୍ଥ ହେବାକାରୀ ବନ୍ଧୁର ସୁସ୍ଥାନ୍ତ ଛଡ଼ାଇ ନିଆହେବ । ଏହି ବନ୍ଧୁରାଟି ନିଜସାଧାରଣ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ତାଙ୍କର ସେବ କରୁଛି ।

ଏହି ସମ୍ବନ୍ଧ ସମୟରେ ଆମ୍ଭେମାନେ ଦୁଃଖ ପରିବର୍ତ୍ତେ ଗଭୀର ଆନନ୍ଦର ସହିତ ଏକତ୍ରିତ ହୋଇଛୁ । ସେତେବର୍ଗ ଏବଂ ଉତ୍ତମକୁ ପରିତ୍ୟାଗ କରି ମୁଖ୍ୟ ବିଦ୍ରୋହ ସୈନ୍ୟବାହିନୀ ତାଙ୍କର ସୈନ୍ୟବଳଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦାମ୍ଭର କରିବା ଫଳରେ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ଯେଉଁ ସନ୍ଦେହ ଏବଂ ପ୍ରଶ୍ନ ଆଶା ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି ସେ ଆନନ୍ଦର ଚେତୁକୁ ଦମନ କରିନେବ ନାହିଁ । ଯାହାଙ୍କ ଠାରୁ ଏହି ସମସ୍ତ ଆଶାବାଦ ପାଇଲେ ତାହାଙ୍କୁ ନିଶ୍ଚୟ ଭୁଲ୍ ପାରବା ନାହିଁ । ଦେଶବାସୀଙ୍କୁ ଅନ୍ୟବାଦ ଛାଡ଼ି କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଘୋଷଣାପତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ କୋରଅଛି ଏବଂ ଏହା ଠିକ୍‌ରୂପେ ପ୍ରଚାର କରାଯିବ.....

ନିକଟରେ କମ୍ବଳର କରିବା ଫଳରେ ବିଧିବଦ୍ଧତା କ୍ଷମତାକୁ ସୁନଃ-ପ୍ରତ୍ୟା ଏବଂ ସୁନର୍ଗଠନ କରିବାର ଦୀର୍ଘଦିନର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଆଶା ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ଆମ୍ଭର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଉପରେ ଋଷ ଦେଇ ଆସୁଅଛି । ଏହି ଆଶାର ପଥ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଅସୁବିଧାରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ବାଧୀନ ଦେଶମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ ଯୁଦ୍ଧ ଯେପରି ଆଶାଦୃଶ୍ୟ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସେହିପରି ଏକ କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ପରିଚ୍ଛଳକ ମଧ୍ୟ ଆଶାଦୃଶ୍ୟ । କୌଣସି ଲୋକ ଅନ୍ୟ ଲୋକ ପାଇଁ ଯୁଦ୍ଧ ପରିତ୍ୟାଗ କରିବାର କ୍ଷମତା ନାହିଁ । ନିଶ୍ଚୟ ଆମ୍ଭେମାନେ ବିଶ୍ୱାସୀ ମନୋଭାବ ଏବଂ ବିଚ୍ଛିନ୍ନାତ୍ମକ ଆଦର୍ଶ ନେଇ ଏହା ଆରମ୍ଭ କରିଛୁ । ନିହେଲେ ଆମ୍ଭେ ଯେଉଁମାନେ ସୁଦେଶାନୁଗ୍ରାହୀ ବ୍ୟକ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଗୁରୁତ୍ବଲୀନ, ଆତ୍ମର ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ସୁନର୍ଗଠନରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ରହିଅଛି—ଆମ୍ଭେମାନେ ସମସ୍ତେ ଏକମତ ଯେ ତଥାକଥିତ ସମ୍ବନ୍ଧକୁ ପ୍ରଦେଶମାନଙ୍କ ସହିତ ଉତ୍ସୁକସୂଚକ ପ୍ରକୃତ ସମ୍ପର୍କ ନାହିଁ; ଏବଂ ସରକାରଙ୍କ ସାମରିକ ଏବଂ ବ୍ୟବସାୟିକ ଉତ୍ସୁକ ଶକ୍ତିର ପ୍ରାଧିକାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଉଛି ଏହି ସମ୍ପର୍କ ସ୍ଥାପନ କରିବା । ମୁଁ ବିଶ୍ବାସ ଯେ କରେ ଏହା ଡୁବ୍ ସମ୍ଭବ ଆତ୍ମର ମଧ୍ୟ ସମ୍ପର୍କ । ଏହି ସାଜା ଗୁଡ଼ିକ ଉତ୍ସୁକସୂଚକ ସର୍ବଦା ଅଲଗା ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି ସେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ନିରୁଦ୍ଧ କରିବା ଦରକାର ନାହିଁ । ଯେହେତୁ ମୋମାନେ ନିଜ ଗୃହରେ ଶାନ୍ତି ଅନୁଭବ କରୁଛନ୍ତି ତେଣୁ ସେ ସେମାନେ ସର୍ବଦା ବିଦେଶରେ ରହୁଥିଲେ କି ନା ତାହା ଅନାବଶ୍ୟକ । ସମସ୍ତେ ସଜାତ ଭାବରେ ଉତ୍ସୁକସୂଚକ ଏବଂ ପ୍ରଦେଶ ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ସୁସମ୍ପର୍କ ସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ଉପଯୁକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା । ପ୍ରତ୍ୟେକ ସର୍ବଦା ଧୀର ଭାବରେ ନିଜ ନିଜର ମତ ବ୍ୟକ୍ତ କରିବେ ଯେ ସୁଏତ ସେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ଫଳରେ ସାଜାଗୁଡ଼ିକ ଉତ୍ସୁକସୂଚକ ଅନୁଭବ କଲେ, ନା କେବଳମାତ୍ର ସେମାନଙ୍କ ଉପଯୁକ୍ତ ପରିମାଣରେ ସାହାଯ୍ୟ ଦେଲେ ।

ଅନ୍ତ୍ରୀମ ଦିବସର ସ୍ମାରକ-ଲିପି

୧୮୭୫ ମସିହା ଏପ୍ରିଲ ୪ ତାରିଖରେ ଜାକନର ଅନ୍ତ୍ରୀମ ଦିବସରେ ରିଜନ ବହୁତ ସୁଖିଏ ବାଣୀ ଏବଂ ସ୍ମାରକପତ୍ର
ଲେଖିଥିଲେ । ଶେଷ ଭେଦା ମଧ୍ୟରୁ ସେବାପଦ୍ଧତି କେମିତି ଏବଂ ସ୍ବଳ ଏଲେମେଣ୍ଟ ଶକ୍ତି ଏ ଯସ୍ବ ଲେଖିଥିଲେ ।

ଓପାସିଂଟନ,
ଏପ୍ରିଲ, ୧୪, ୧୮୭୫

ପ୍ରିୟ ମହାଶୟ !

ମୁଁ ମୋର ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ପରାମର୍ଶ ଦିଅଣ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛାକରେ ଏବଂ ସେ ଗୁଡ଼ିକୁ ଶୁଣି ସତର୍କତା
ସହିତ ବ୍ୟବହାର କରେ.....ତୁମେ ମୋତେ ଯେଉଁ ସାମୁଦାୟ ଦେଉଛୁ ଯେ ମୁଁ ତୁମ ଭଲ ରକ୍ଷଣାଶୀଳ
ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ଦ୍ବାରା ସାହାଯ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବ ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ ତୁମକୁ ଅନ୍ୟବାଦ ଅର୍ପଣ କରୁଅଛି । ଗଭୀର
ଉଦ୍ୟମ ଫଳରେ ମୁଁ ଉତ୍ସୁକତାକୁ ଫେରାଇ ଆଣିପାରେ ଏବଂ ଏହା କଲେ ତୁମ୍ଭେ ଶାନ୍ତ ଅନୁସାରେ
ହୃଦୟର ଏକତା, ହୃଦୟର ଏକତା ଏବଂ ପ୍ରଦେଶ ମଧ୍ୟରେ ଏକତା ।

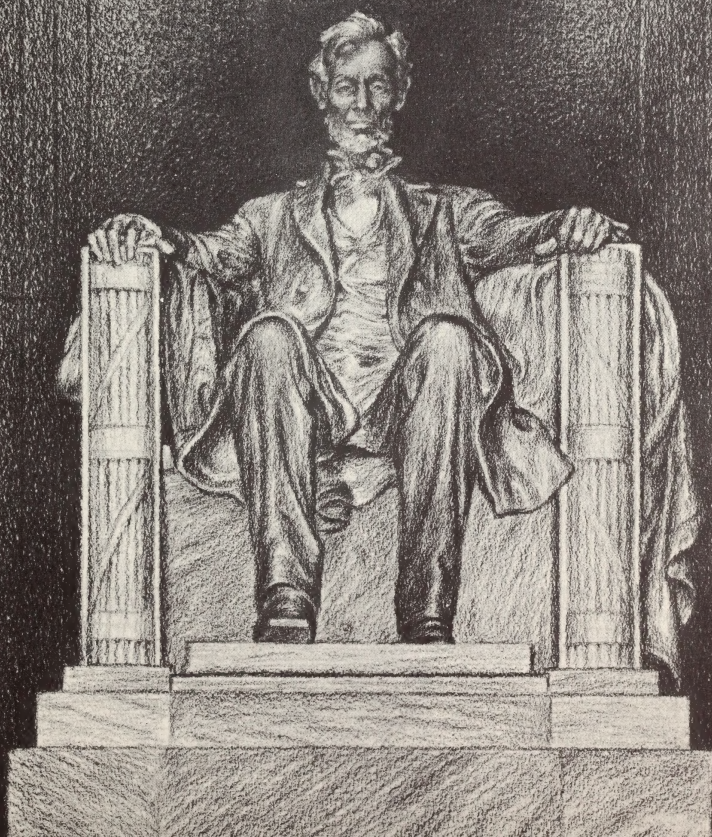
ତୁମର ବିଶ୍ବସ୍ତ

ଏ, ଲଙ୍କନ

ଦକ୍ଷିଣ ପାର୍ଶ୍ବରେ ରିଜନର ପ୍ରସିଦ୍ଧ ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତି ଓ ବାଣୀସ୍ବ ସ୍ବରାଜ୍ୟ
ଓପାସିଂଟନରେ ଅବସ୍ଥିତ । ଏହା ଜଣେ ବଳାକାରଙ୍କ ଦ୍ବାରା ଅଙ୍କିତ ।

ଏହି ମନ୍ଦିରରେ
 ଏବଂ ଯାହାପାଇଁ ସେ
 ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ରକୁ ରକ୍ଷା କରୁଥିଲେ
 ସେହି ଜନଗଣର ହୃଦୟରେ ଆତ୍ମହାତ୍ୟା କିଙ୍ଗ୍‌ଙ୍କ
 ସ୍ମୃତି ଚିତ୍ରକାଳ ପାଇଁ ସମୟ ରଖାଗଲା ।

ଇଣ୍ଫରମେସନ୍ ସେକ୍ସ୍ ଇନଫରମେସନ ସର୍ବିସ କର୍ତ୍ତୃକ ଅଫିସ